

TELPPÄSNIITYLTÄ KÄDENLYÖNTIPÄIVÄÄN

Mietteitä Raamatun kristinuskosta ja heränneistä,
Telppäsniityn heränneistä,
toisen polven herätysliikkeestä,
nykypäivän ”körteistä” ja
Muutosliikkeestä

Pentti Heiska

2016

Telppäsniityltä Kädenlyöntipäivään

3. painos

© Pentti Heiska

Kansi: Jukka Riiho

Kirjaa saatavana osoitteesta:

Pentti Heiska
Lehmäjoentie 5
61440 UNTAMALA
pentti.heiska@netikka.fi
044-3093440

Tuuriprint 2016

Herätysten kolmen sukupolven 'laki':

Herätys – Herätysliike – Liike

2 Ms 1:8

TELPPÄSNIITYLTÄ 1796

KÄDENLYÖNTIPÄIVÄÄN 2014

Mietteitä Raamatun kristinuskosta ja heränneistä, Telppäsniityn heränneistä, toisen polven herätysliikkeestä, nykypäivän ”körteistä”, ja Muutosliikkeestä

Jd j. 3

- ”Kirjoita näky ja piirrä selvästi tauluihin, niin että sen voi juostessa lukea (Hab 2:2);
- Minkä Minä sanon teille pimeässä, se puhukaa päivänvalossa. Ja minkä kuulette kuiskattavan korvaanne, se julistakaa katoilta (Mt 10:27);
- Ja niinikään, jos pasuuna antaa epäselvän äänen, kuka silloin valmistautuu taisteluun?” (1Kr 14:8).

SISÄLLYSLUETTELO

Lukijalle	5
Johdannoksi	7
 Hengellinen herääminen Sanassa, seurakunta, kirkko, pappeus ja opetuslapseus	9
Lähetyskäsky	19
Telppäsniityn herätys	35
Toisen sukupolven herätysliike.....	48
Kolmannen sukupolven liike	54
 Muutosliike ja ”kapinan” sisältöjä	61
Telppäsniityn herännäisyys, Paavo Ruotsalaisen ”tuttava armo”, Muutosliike ja Raamattu	72
 Lopuksi	80

Lukijalle

Nämä ovat Raamatun valossa kristityksi itsensä ymmärtävän mietteitä otsikon asioista, eivätkä edusta mitään ihmisten pystyttämää kuppikuntaa. Kirjoitan, *koska Jeesuksella on vain yksi seurakunta maailmassa* ja sen asiat kaikille uskoville yhteisiä. *Raamatun seurakunta ei ole **kirkko***, eikä mikään kirkkokunta, herätysliike, järjestö tai kaikki ne yhdessä, vaikka niissä kaikkineen olisi paljonkin Hänen opetuslapsiaan.

Kirjoitan kaikille, joissa otsikon aiheet ovat aiheuttaneet tai aiheuttavat hengellistä mielenkiintoa ja tai huolta oman tilan ja iankaikkisuusosan suhteen, mutta yhtälailla evankeliumin menestyksen suhteen kaikkia ihmisiä koskien.

Toivoni ja rukoukseni on, että kuka tahansa tämän kirjoituksen kohtaa, lukisi sen kokonaan, vapaana ennako-oletuksista/-luuloista ja tekisi johtopäätöksensä vasta sitten. Ja tekisi ne *yksin* dokumentoitujen tosiasioiden ja Raamatun Sanan perusteella. Olen pyrkinyt kirjoittamaan vain kestävästi perusteltua asiaa. Ja pelkästään Herran asian menestymisen vuoksi, itsensäni, ja kaikissa jotka *”etsivät Sinua, Israelin Jumala”* (Ps 69:6-10).

Pyydän myös lukijoilta sellaista rakkauden palvelusta, että jos olen esittänyt Pyhästä Sanasta tai muusta jotakin väärää, kestämatöntä ja harhaan johtavaa, se minulle kirjallisesti ja perustellen osoitettaisiin, evankeliumin, itseni ja kaikkien parhaaksi.

Herättäjä-Yhdistyksen pj. teol.lis. **Jukka Hautala** päätti *Kädenlyöntipäivän* 07.06.2014 puheenvuoronsa (myöhemmin Herättäjän *internet* -sivuilla julkaistun kirjoituksensa): *”Herännäisyys ei ole sama eilen, tänään ja iankaikkisesti. Kristus on”*. Sanon tähän, että Kristuksen (Heb 13:8), joka on Jumalan Sana (Joh 1:1; Ilm 19:11-16) lisäksi, Pyhään Raamattuun kirjoitettu Sanansa (Mt 24:35), siihen perustuvat kristinuskko, opetuslapseus, seurakuntansa ja Raamatun sisältämä *”Kristuksen oppi”* (Heb 6:1-3), myös ovat iankaikkisesti samat. Ja ne ovat sitä myös niille, jotka julistavat ja korottavat **Raamatun Jumalan ilmoitussanaa** ja hengellistä *heräämistä* pelastuksen ehtona. Jumalan Sanassaan asettama **pelastuksen tie** kulkee *hengelliseen heräämiseen ja kuolleista nousemiseen, so. mielenmuutokseen*, maailmasta pois ja Jumalan puoleen *kääntymiseen* perustuvan *uudetsyntymisen* kautta (Ef 5:14; Mk 1:14,15; Apt 3:19-21; Jh 3:3-8; Jk 1:18). Eikä tie koskaan tule muuksi muuttumaan (Mt 24:35; Jh 6:63).

Kun kaikki jotka osallistuvat tähän keskusteluun, tahtonevat vetää yhtäläisyyksimerkit kristinuskon, itsensä ja monet herännäisyydenkin välille, kysyn

sekä itseltäni, että kehotan niin tekemään muitakin: *mitä* kirjan ”alaotsikon” sisältöä olemme peräänkuuluttamassa, millä perusteilla, mihin pyrkien ja mitä tavoitellen, kun olemme ”aktivoituneita” kristillisyydeksi ymmärtämässämme *herännäisyysasiassa*. Pyrkimyksillämme on hengellistä, iankaikkista arvoa, vain sikäli kuin ne ajavat Jumalan Sanalla ja siihen perustuen Hänen asiansa menestystä. Itsessämme ja muissa.

Kirjoituksessa olevat [hakasulkutekstit], *kursivoinnit* ja **lihavoinnit** ovat, ellei toisin mainita, kirjoittajan tekemiä huomautuksia, täydennyksiä, selvennyksiä ja korostuksia.

Raamattusiteeraukset ja -viittaukset ovat pääosin kirkkoraamatun -33/-38 (KR-33/-38) tekstin mukaisia, sitä paikoitellen alkutekstien mukaisemmaksi tarkentaen. Lähteinä korjauksille ovat olleet *Iso Raamatun tietosanakirja (IRT)* ja *Uuden Testamentin Novum (UTN)*, niiden käännökset ja sanamerkityssellitykset, sekä muut sanatarkkuuteen ja alkutekstiuskollisuuteen pyrkivät raamatunkäännökset ja joidenkin Raamatun alkutekstien sanatarkat käännökset. Siellä missä olen poikennut KR-33/-38:n tekstistä alkutekstitarkempaan muotoon, on raamatunkohta-viittaus laitettu hakasulkuihin, esim. [Apt 2:47].

* Kirjoitusta saa vapaasti monistaa, kopioida ja levittää, paperille kirjoitetussa, sähköisessä muodossa ja äänitteinä, mutta siihen ei saa tehdä mitään muutoksia, lisäyksiä tai poistoja. Monistaminen ja levittäminen on ilman kirjallista lupaa luvallista vain *kirjakokonaisuutena*.

* Kirjan ja sen tekstin *myyminen* on kaikissa muodoissa kielletty, koska seurakunnan **Herra on säätänyt** kaiken hengellisen palvelun suhteen: ”**Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa**” (Mt 10:7).

Toivotan jokaiselle lukijalle antoisaa, siunausrikasta lukukokemusta, ja ennen kaikkea elämää Raamatun Jumalan yhteydessä – tässä ajassa ja kerran iankaikkisuudessa, **Mt 4:4; Kol 3:15-17; Heb 13:18-22**.

Jumalan Armosta, Ylistaron Untamalassa elonkorjuun loppuhetkissä, uuden Elämän puhkeamisen keväässä, armon vuonna 2016 jKr.

Kirjoittaja

Johdannoksi

Jeesus, seurakunnan Herra, ja Hänen apostolinsa, jolle Hän (*muiden tasa-vertaisena opetuslapsenaan*) oli antanut Sanansa, sanoivat:

”Ja Minä sanon sinulle: sinä olet Pietari, ja **tälle Kalliolle** Minä rakennan **seurakuntani**, ja tuonelan portit eivät sitä voita (Mt 16:18);

Jos joku puhuu, **puhukoon** niin kuin **Jumalan Sanoja** ... että Jumala tulisi kaikessa kirkastetuksi Jeesuksen Kristuksen kautta (1Pt 4:11);

Jokainen istutus, jota Minun taivaallinen Isäni ei ole istuttanut, on *juurineen* revittävä pois” (Mt 15:13).

Ihminen ja seurakunta ovat Raamatun Jumalan ”ideoita ja luomuksia” (1Ms 1:26-28; Snl 8:22-36; Jes 44:6-8; Mt 16:18; Jh 1:3). Kaikkia ihmistenkin ”valmisteita” koskee se, että niitä on käytettävä valmistajan ohjeiden mukaan. Sama koskee meitä: ”missä **ilmoitus** puuttuu, siinä kansa käy *kurittomaksi*” (Snl 29:18); ja: ”te eksytte, kun ette tunne Kirjoituksia ja Jumalan voimaa” (Mt 22:29). Siksi on hengellisiä jaettaessa kaiken perustuttava **Raamatun ilmoitukseen**, Jumalan Pyhään Sanaan.

Raamattu selittyy itsellään, ja elämää on arvosteltava ensisijaisesti Pyhällä Sanalla, ei jollakin muulla. Ellei näin ole, koko vuorovaikutuksessa ei ”luotilangan” (Aam 7:8) – minkä suhteen kaikki punnitaan – näin puuttuessa, ole ”päättä eikä häntää”, eikä siinä ”Jumala tule kaikessa kirkastetuksi Jeesuksen Kristuksen kautta”. Raamattua on tietysti tunnettava ja sitä uskottava, että siihen voidaan perustaa se, minkä halutaan olevan siunaukseksi ja rakennukseksi (Rm 10:17; 1Kr 3:9-11; Heb 4:2; 11:1,6).

Em. prof. **Aapeli Saarisalo** kirjoitti Raamatusta sattuvasti *Raamatun sanakirjansa* esipuheessa:

”Mitään Raamatun osaa [ei] voi selvästi ymmärtää, ellei samalla käsitetä sen asemaa kokonaisuudessa. *Raamatun sanoma* on *mosaiikkikuvan kaltainen*: kukin kirja, luku, jae, jopa sanakin on paikallaan välttämätön. Siksi on Raamatun yleinen tuntemus tarpeellinen, jos toivotaan sen tutkimisen muodostuvan *herättäväksi*, siunausta tuottavaksi ja syventäväksi.”

Käydessämme nyt tarkastelemaan kirjoituksen otsikon kallista aihetta, emme siis voi saavuttaa mitään ”herättävää, siunausta tuottavaa ja syventävää”, elleimme puhu Sanan kanssa samaa kieltä. *Raamatunkäännöksistä ja ihmisten käytännöistä* johtuen tiedämme, että yleisessä käytössä niillä on, jo aivan keskeisestä perussanastosta ja käsitteistöstä alkaen, Raamatulle jopa hyvinkin vieras sisältö ihmisten mielissä.

Ellemme peruskäsitteistä alkaen puhu yhteistä kieltä, olemme rakentamiseen pyrkivissä vuorovaikutustilanteissamme hyvin nopeasti verrattavat *Apostolien teoissa* kuvatun, erään kokoontumisen ihmisiin: ”*he huusivat, mikä mitäkin; sillä kokous oli sekasortoinen, ja useimmat eivät tienneet, minkä tähden he olivat tulleet kokoon*” (Apt 19:20-34).

Varsinkin ensimmäisessä, ”*Hengellinen herääminen Raamatussa, seurakunta, kirkko, pappeus ja opetuslapseus*” -otsikkokokhossa läpikäymme juuria, ”alkutekstiasioita”, historiallisia ja opillisia kysymyksiä, jotka saattavat tuntua niin kaukaa haetuilta ja kuivilta, ettei jakseta lukea. Ne voidaan myös, rakkaudellisen ja rakentavan sijasta, kokea loukkaaviksi. Mutta se ei ole tarkoitukseni. Olen kuitenkin syvästi vakuuttunut – ja käytännön elämässä siihen suuresti vahvistusta saanut – että jos emme tunne ja ymmärrä tässä esiintuotuja tosiasioita, emme koskaan tule käsittämään aivan keskeistä siitä, mitä ja miksi tapahtui *Telppäsniityn herätyksessä*, alussa ja myöhemmin, emmekä sitä, miksi sitä vainoavan kirkon ja muun maallisen esivallan toimesta toimittiin niin kuin toimittiin. Ja samoin emme pohjimiltaan ymmärrä myöskään muutosprosessia *Telppäsniityltä Kädenlyöntipäivään* ja ”körtti-liikkeeseen” tänään, emmekä ehkä aivan täysin myöskään ”*Muutosliikkeen*” kannanottoja. –Paneudu siis huolella tähän osaan.

Koska tiedämme, että halutaan vetää yhtäläisyysmerkki Raamatun kristinuskon ja herännäisyyden välille, on meidän aloitettava *käsitteiden määrittely* ja *selventäminen* heti ensimmäisestä johdantosanastamme, Mt 16:18, ja siinä esiintyvistä sanoista/käsitteistä *seurakunta*, ja *kallio*. Näin mm. siksi, kun tiedämme, että uusimmassa kirkon *raamatunkäännöksessä* vuodelta 1992 (KR-92), on jakeessa Mt 16:18 oleva *seurakunta* (*ekklesia, uloskutsutut*) – vastoin Raamattua, sen alkutekstiä ja kaikkia muita käännöksiämme – väännetty **kirkoksi**, minkä jäsenyys ei perustu uloskutsuun.

Ja myös, kun edelleen tiedämme, että jakeessa oleva apostoli **Pietari** selitetään Rooman väärennetyssä traditiossa ja kaikessa siihen pohjautuvassa kirkollisuudessa ensimmäiseksi **paaviksi** ja siksi **Kallioksi**, jolle Jeesus rakentaa seurakuntansa (*Katolisen kirkon Katekismus, KKK 2005, 2005:882*). Tämä vie meidät seuraavaksi siitä seuraavaan Uuden testamentin (UT) *pappeuden* ja *opetuslapseuden* tarkasteluun

Kaikki vuorovaikutus hengellisistä on hedelmätöntä ja turhaa vaivannäköä, ellei se nouse Jumalan Pyhästä Sanasta ja pysy siinä. Aiheittain on aloitettava aina *asetussanoista*, niiden alkuperäisistä merkityksistä ja käytöstä Raamatussa, huomioiden kaikki mitä Sanassa aiheesta on sanottu. Vain siten voimme ymmärtää Jumalan tahdon ja ”Kristuksen opin”.

Hengellinen herääminen Sanassa, seurakunta, kirkko, pappeus ja opetuslapseus

”Heräjä sinä, joka nukut, ja nouse kuolleista, niin Kristus sinua valaisee! (Ef 5:14); Jumala on eläviksi tehnyt teidät, jotka *olitte kuolleet rikoksiinne* ja *syn-teihinne* (Ef 2:1); Hänessä on teihinkin, sitten kuin olitte kuolleet totuuden Sanan, pelastuksenne evankeliumin, *uskoviksi tultuanne* pantu luvatus Pyhän Hengen sinetti” (Ef 1:13).

”Jotka nyt ottivat hänen sanansa vastaan, ne kastettiin, ja niin heitä lisääntyi sinä päivänä noin kolme tuhatta sielua (Apt 2:41,47).

Raamatussa ei siis puhuta *Herännäisyydestä*, mutta kylläkin *synnin unessa nukkumisesta* ja siitä *heräämisestä, hengellisestä kuolleista nousemisesta* (kreikan *egeiroo*, *herätä*, *herätä kuolleista*, *nousta*; sana UT:ssa 33 kertaa). Ja sehän *Telppäsnäityn heränneidenkin* asia ja sanoma oli.

Seurakunta on Jumalan perustama (Jes 44:6-8; Mt 16:18) *heränneiden*, Sanalla Hengestä *uudestisyntyneiden opetuslasten, kuninkaallisten pappien* (1Pt 1:1-3; 2:9,10) yhdessä Päänsä ja ylimmäisen papin Jeesuksen kanssa muodostama pyhien yhteisö. Se on *hengellinen organismi* – ei **luonnollinen organisaatio**, eikä sitä voi kukaan toista kertaa perustaa. Siihen eivät ihmiset voi *liittyä* eivätkä *liittää* toisiaan, siihen liittyy Jumala (Apt 2:47).

Seurakunta on myös yksi ja sama sekä Vanhassa, että Uudessa Liitossa; UL:ssa vain Jumalan ”liittojärjestys” vaihtui (Jer 31:31-34; Hes 36:25-28; Heb 7:11-19; 8:8-13). **Seurakunta**, ”Kristuksen hengellinen ruumis” (1Kr 12:12, 13,27; Kol 1:18), on Pyhän Hengen temppeli ja Herran huone (2Kr 6:16; Heb 3:1-6). Eikä Herralla UL:n ajassa täällä muuta temppeliä ja huonetta ole. Kaikki muut ovat UL:ssa vain ihmisten ja lihansa tekeleitä.

Seurakunta -sana on kielessämme vastine alkukielten, Vanhan testamentin (VT) heprean *kahal-* / *kehilla-*, ja UT:n kreikan *ekklesia* -sanoille. Sanat merkitsevät ”koolle kutsuttua Israelia” (VT), ja evankeliumin Sanalla maailmasta *ulos-* ja Kristuksessa *koolle kutsuttua*, Jeesuksen opetuslapsiksi ja Jumalan lapsiksi uudestisyntyneitä ihmisiä (UT), jotka ovat seurakunta ja yhteys Hengessä, vaikka eivät fyysisesti koolla olisikaan.

UT:n Kirjoitusten syntyaikoina *ekklesia* (s:sta *ekkaleoo*, *ek* = ulos; *kaleoo* = kutsua tai huutaa) tarkoitti sanansaattajan kutsulla taloista *luonnollista* väenkokousta varten *uloskutsuttuja*). Sana oli alkuaan tietysti aivan *sekulaari*, eli maallinen sana, niin kuin useimmat muutkin sanat, joista Pyhät Kirjoitukset koostuvat – vasta Raamattuhan antaa sanoille/käsitteille niiden *hengellisen merkityksen* mukaisen sisällön.

UT:ssa *ekkleesia* käytetään (kerran) kuvaamaan myös (edellä viitattua) *muutakin väenkokousta* (Apt 19:39), kuin UL:n seurakuntaa. Toki on täysin selvää, kumpaa se UT:ssa kulloinkin tarkoittaa.

UT:lle tuntematonta ja vierasta sanaa ja käsitettä **kirkko**, ei *ekkleesia* luonnollisesti milloinkaan tarkoita. Kielemme ”seurakunta” on aivan toimiva ja hyvä sana – kun sillä vain olisi ihmisten mielissä Raamatun *ekkleesian* käsitesisältö, mitä se yleensä ei ole. Raamatussa ei ole sanaakaan ”**kirkosta**”, puhumattakaan, että siinä nimitettäisiin seurakuntaa, pyhien yhteyttä/yhteisöä, Kristuksen hengellistä ruumista, heidän koolla olemistaan ja tai kokoontumistilaansa ”**Kristuksen kirkoksi**” – sellaista ei ole.

”**Uusi Testamentti** ei käytä nimitystä ”**kirkko**”, vaan puhuu seurakunnasta (kr. *ekkleesia*). **Kirkko** kehittyi vähitellen alkuseurakunnan vapaamuotoisesta ... kristittyjen yhteydestä ... **instituutioksi**, johon liittyi ... opinkohtien julkilausuminen erityisissä **uskontunnustuksissa** ... sekä **kirkollisen hierarkian** ja **kirkko-oikeuden** kehittyminen” (Teol.tri Mauri Larkio/*Facta*, osa 4, s. 1051, 1052).

Germaanisten kielten (kirkon toimesta) **kirkoksi** ”substantisoitu” sana esiintyy UT:ssa kaksi kertaa: yhteyksissä *kyriakon*, ”Herran (ateria)”, 1Kr 11:20, ja *kyriakee*, ”Herran (päivä)”, Ilm 1:1, (vrt. *kyrios*, Herra), eikä tarkoita kummassakaan tapauksessa seurakuntaa, eikä kirkkoa, vaan sitä mitä edellä. Kreikan ’adjektiivisen’ *kyriakon* -sanan **kirkko-teologinen** käännös on ”**Herralle kuuluva**”, tai ”**Herran (oma)**”. Suomen kieliopillinen adjektiivinen olisi kai lähinnä ”herrallinen” (ateria/päivä). ”Herran omaksi” ja ”Herralle kuuluvaksi” ihmiset voivat julistella mitä vaan aikaansaannoksiaan.

Romaanisten kielten ”kirkko” -sana on johdettu *ekklestiasta*, esim. latina, ranska, espanja (*ecclesia/église/iglesia*), mutta -**käsite** ei, vaan yhtälailla nekin kaikki ovat UT:lle vieraita ”kirkkoja”. **Kirkko** saa jäsenensä läh. kääntymättömistä ”**sakramentti-synnytyistä**”, ja instituutiota uskotellaan Herralle kuuluvaksi. –Jeesuksella on vain ”uloskutsutut”, kirkkoa ei.

Ensimmäisiä ”jumalanpalvelusrakennuksia /-temppeleitä” alettiin UL:n aikakaudessa rakentaa vasta kolmannella vuosisadalla, kun ”kirkko” alkoi *näin* vähitellen muotoutua ja saada enemmistön vääristyneissä käsityksissä ja käytännöissä – ei tietenkään milloinkaan hengellisessä todellisuudessa – seurakunnan aseman.

Prof, em. **Gunnar Westin** kirjoitti ”kirkosta, temppelistä ja alttarista”:

”Sana **kirkko** ei esiinny Uudessa Testamentissa [ylipäättään, eikä] koskaan seurakuntaa tarkoittavana. Sana on peräisin kreikkalaisesta adjektiivisesta sanasta *kyriakon*, joka merkitsee Herran oma tai Herralle kuuluva. Se esiintyy pari kertaa Uudessa Testamentissa, mutta ei koskaan seurakuntaa (*ekkleesia*) tarkoitta-

vana. Myöhemmin sanaan *kyriakon* lisättiin *taloa* tarkoittava sana *oikia*, ja yhdessä nämä tarkoittivat ... jumalanpalvelusrakennusta, kirkkoa ja lopulta itse seurakuntaa ja kristikuntaa” (*Alkukristillinen aika*, s. 10, ja kääntäjän alaviite).

”Erityisiä **kirkkorakennuksia** alkoi nousta vasta 200-luvun alkupuolella, ja **alttareja** alettiin pystyttää samoihin aikoihin. Olosuhteita valaisee hyvin, luultavasti 200-luvun alussa Roomassa laadittu *apologeettinen* [*uskoa puolustava*] kirjoitus. **Pakanallisen vastustajan** kysymykseen, miksi **kristityillä ei ole alttareja ja temppelejä**, kristitty kirjailija vastaa: ‘Eikö ole parempi rakentaa Hänelle temppeli sielussamme, pyhittää Hänelle paikka sydämessämme’ [vrt. 2Kr 6:16; Heb 3:6]?” (*Vapaan kristillisyyden historia*, s. 14, 15).

Sanassa Jeesus on se **Kallio** (5Ms 32:4; Jes 26:4; 1Kr 10:1-4), jolle Hän sanoi rakentavansa seurakuntansa. UT:n kreikankielinen teksti sisältää Mt 16:18:sta *sanaleikin*, joka ei tule käännöksissämme esiin: jakeessa oleva *petra* tarkoittaa kallio, ’emäkallio’; *petros* on irtolohkare, kivi, pikkukivi [”emäkalliosta lohkaistu pikkukivi”]. Jeesus on jakeessa *petra*, Kallio, ja Pietari *petros*, pikkukivi, irtolohkare. Oikeasti Jeesus siis sanoo siinä, että ”**sinä olet Pietari** (*petros*, [”Minusta, Emäkalliosta lohkaistu”]) pikkukivi, irtolohkare) ja **tälle Kalliolle** (*petra*, joka Minä Olen) **Minä** (Jeesus) **rakennan seurakuntani**, jota tuonelan portit eivät voita” (*Uuden Testamentin Novum, UTN*, osa 1, s. 404, 405; osa 5, sana n:o 3542, s. 614).

Kirkon tarkoitushakuinen väännösopetus seurakunnan *perustuksen, määrittelyn, rakentamisen ja rakentumisen* kannalta erittäin tärkeästä jakeesta on äärimmäisen törkeä ja tökerö. Jotta Jeesuksen seurakunta voisi rakentua, eli lisääntyä ja hengellisesti kasvaa ”Hänen tuntemisessaan” (Ef 1:15-23; 3:14-21), käski Herra Jeesus *mennä tekemään* kaikista maailman kansoista lisää *opetuslapsia*, kastaa siksi tulleet ja opettaa heitä pitämään kaikki, mitä hän oli apostoleilleen ja muille opetuslapsilleen opettanut.

Keitä Hän lähetti lähetystehtävään?

Jeesus lähetti tehtävään **opetuslapsensa**, Sanalla Hengestä uudestisyntyneen (1Pt 1:23; Jk 1:18) ”**kuninkaallisen papistonsa**” (Joh 20:19-23; Apt 1:1-8, 15; 2:1-4; 1Pt 1:1-3; 2:9,10). Eikä UT tunne muita pappeja kuin nuo opetuslapsiksi ja Jumalan lapsiksi tehdyt/tulleet Hengestä syntyneet. Seurakunnassa ei *tulla* papiksi ja palvelustehtäviin *lukemalla* ja *vihkimällä*. Sanassa ei UL:ssa myöskään epäsuorastikaan puhuta ”maallikoista”, eikä siinä ole – kuten kirkossa – jakoja ”papit ja maallikot”, ”piispoista ja paa-vista” puhumattakaan. Seurakunta ja sen Herra ovat ainoa papisto.

Pappeus ja palvelustehtävät tulevat UL:n seurakunnassa Jumalan *katoamattoman elämän voiman* kautta tapahtuvana *hengellisenä* syntymisenä ja

voiteluna taivaasta (Hb 7:11-17; Lk 24:49; 1Pt 1:1-3; 2:9,10; Ilm 1:4-6). Ne eivät ole ihmisiltä eivätkä ihmisten kautta (kuten kirkossa kaikki), vaan taivaasta (Mt 10:1-8; Gal 1:1). Kun tiedämme kirkkojen tunnustuskirjojen yleisesti esittävän, että Jumala on asettanut kirkon ja kirkkoon ”evankeliumin opettamista ja sakramenttien jakamista varten *papinviran*” (vrt. esim. kaikkien lut. kirkkojen ”*muuttamaton*” päätunnustus, *Augsburgin tunnustus Confessio Augustana* (CA) 1530; CA V), on syytä tiedostaa myöskin alla olevat – tässä jopa kirkollisen tahon osoittamat – tosiasiat:

”**Vihkimyksen** ja siinä annetun **viran** nykyiset muodot ovat ... kehittyneet moninaisten ... vaiheiden kautta ... **Kirkkojen** ei tulisi perustella omien **virkojensa** erityismuotoja viittaamalla suoraan Jeesuksen Kristuksen tahtoon ja asetukseen. **Uusi Testamentti** ei koskaan käytä käsitettä **pappeus** tai **pappi** (*hiereus*) tarkoittamaan **kirkon virkaa** tai siihen **vihittyä** henkilöä” (*Kaste, Ehtoollinen ja Virka*. Kirkkojen Maailman Neuvoston (KMN) komission *Faith and Order* [’Usko ja Järjestys’] -asiakirja n:o 111, v. 1982, s. 34, 36).

”**Uusi testamentti ei tunne papinvirkaa**. Viran sijasta Jeesus jätti uskovilleen palvelutehtävän ... *Uuden testamentin* mukaan on selvää, että **koko uusi kansa on tullut papistoksi** [vrt. myös *esikuva* vs. *täytyminen*: 2Ms 19:5,6 – 1Pt 1:1-3; 2:9,10]. **Virka on vahvasti ihmiskeksintöä**” (Kirkkoneuvos, teol. tri **Eetu Rissanen**: *Helsingin Sanomat* 07.11.1979; *Kirkon herrat*, 1984, s.104).

”Paavali, apostoli, ei ihmisiltä, eikä ihmisten kautta, vaan Jeesuksen Kristuksen ja Isän Jumalan” [Gal 1:1]. [Sanoja ’**viransa**’ (kr. *diakonia*, *palvelustehtävä*) **saanut**] (KR-38), ei ole alkutekstissä; ne ovat kääntäjien kirkkoteologisia lisäyksiä jakeeseen, olemassa olevien kirkon **virka**-käytäntöjen tukemiseksi].

Muuttamaton **raamatullinen Uuden Liiton pappeus** (*hiereus*, *UTN* no 2166), jakautuu Jeesuksen *ylimmäiseen pappeuteen* (*arkihiereus*, no 683; Heb 3:1,2; 8:1-6), *kaitsijuuteen* (*episkopos*, no 1805; 1Pt 2:25) ja *ylipaimenuuteen* (*arkhipoimen*, no 684; 1Pt 5:4), sekä toisaalta kaikkien uskovien yleiseen ja yhtäläiseen pappeuteen, ”*kuninkaalliseen papistoon*” (*basileion hierateuma*, no:t 841, 2164; 1Pt 1:1-3; 2:9,10). Papiston on Jeesus tehnyt papeiksi Jumalalleen ja Isälleen (Ilm 1:5,6).

Seurakuntaruumiin kaikki jäsenet, Sanalla Hengestä uudestisyntyneet Jumalan lapset, ovat pappeja, ja sen Pää ja ylipappia Jeesusta lukuun ottamatta, tasavertaisia Jumalan, evankeliumin ja tämän maailman, sekä toisensa palvelijoita, vaikka heillä onkin erilaisia, kutsumuksensa ja armoilahjojensa mukaisia *palvelustehtäviä* Messiaan ruumiissa (Ilm 1:4-6; 1Pt 2:9,10; 4:8-11; Mt 20:25-28; Apt 20:17, 28; Rm 12:1-21; 1Kr 12:1-31; Ef 4:1-32; 1Tm 4:9-16; 2Tm 1:6-11; 4:1-5).

Erillinen *pappikasti*, ”pappissääty, *kleerus*”, *virka* ja *-hierarkia* sekä jako ”*pappeihin*” ja ”*maallikoihin*” löytyvät vain *kirkollisten tunnustuskirjojen* vääristellyistä määrittelyistä ja kirkkojen käytännöistä.

Kun UT:ssa kiistatta ei ole asetettu erillistä ”pappikastia”, eikä siinä – vrt. KMN edellä, s.12 – kreikan *pappi* -sanalla (*hiereus*) koskaan tarkoiteta kirkon virkaa tai siihen vihittyä henkilöä, on kirkko väärentänyt srk:n *vanhempia* tarkoittavan UT:n sanan (*presbyteros*) tarkoittamaan pappejaan:

”*Piispa* sanoo pannessaan kätensä [*papiksi*] vihittävän päälle: ’Sinä itse, Herra, täytä Pyhän Henkesi lahjalla tämäkin palvelijasi, jonka olet suonut kohota *presbyterin* eli *vanhimman* arvoasteelle, niin että hän tulisi arvolliseksi seisomaan *uhrialttarisi* edessä ... *papit* muodostavat piispojen yhteisön ymmärtäväisinä yhteistyökumppaneina ... yhdessä *piispansa* kanssa yhden *papillisen yhteisön* (*presbyteriumin*)’ ” (Katolisen kirkon *Katekismus*, KKK 2005:1587; 1567).

Tämän katolishenkisestä versiosta ja tarjoilusta on kyse siinäkin, kun **Jukka Hautala** kirjoittaa, mm. *liikkeessä* käytävään Raamattu-keskusteluun suunnatussa, 2014 herättäjäjuhlille ajoitetussa liberaaliteologisessa kirjasaan, UT:n *kaitsijasta* (*episkopos*), viitekohtinaan Tt 1:6-9 ja 1Tm 3:1-7.

Hautala tarjoilee oikeastaan täysin samaa väärennöstä mikä on yllä KKK 2005:ssä. Viitatuissa kohdissa puhutaan oikeasti paikallisen srk:n *vanhemmista*, *presbytereistä*, jotka yhdessä Jeesuksen kanssa ovat sen (ainoita) *paimenia*, *kaitsijoita* ja *johtajia* – ja aina monikossa (Apt 14:23; **20:17, 28**; Tt 1:5-9; 1Tm 3:1-7; 5:17; Heb 13:17). Katolisesti Hautala esittää (kysymysmerkillä ? tosin varustettuna) *vanhemman* (*presbyterin*) vastineeksi **kirkkoherraa**, ja puhuu tästä yksikössä *seurakunnan johtajana* (*ILMOITUSASIAA. Miten Raamattuun pitäisi suhtautua*, s. 93, 94. Herättäjä). – **Raamattua on selitettävä Raamatulla!** Se kyllä selittää itsensä.

”*Piispa*” – joka edellä (KKK 2005) myös ”esitellään” – on kirkossa väärennetty UT:n paikallisen srk:n *vanhempia*, (kreikan yksikön *presbyteros*, komparatiivi *vanhempi*), *kaitsijoita*, tarkoittavasta *episkopos* -sanasta, antamalla sille UT:lle täydellisen vieraan kirkollisen, yliseurakunnallisen ”hallintomonarkin” sisältö. Sana heijastuu vielä monissa kielissä juurena niiden ”*piispan*” äänneasussa (latinassa *episcopus*, venäjässä *episkon*, ruotsinkielessä *biskop*, saksassa *Bischof*, englannissa *bishop*, hollannissa *bisschop*, espanjassa *obispo*, portugalissa *bisbo*, puolassa *biskup*, jne.). Suomen ”*piispa*” tulee Ruotsin ”biskopista”, ja *käsité* tietysti kaikkialla yhtäläisesti kirkkoisien *episkopos* -väärennöksestä, lähtökohtaisesti Roomasta.

Komparatiivi *vanhempi*, *vanhemmat* ei tarkoita fyysistä ikää, eikä lainkaan koulutuksellista oppineisuutta, eikä ”virkaa” ja tai jotakin siihen ver-

rattavissa olevaa ”asemaa”, vaan hengellistä ”ikää”, kasvaneisuutta ja kypsyyttä opetuslapsena, veljien ja sisarten ”vanhempana/vanhempina”.

Piispa -väärennöksen pimeää katolista **piispa**-henkeä Suomen luterilaisessa kirkossa ilmentää hyvin Porvoon vanhan tuomiokirkon pihamaalla oleva **Frans Schaumanin** (1810-1877) pää-rintakuva -valoksella varustettu muistomerkki, jossa ”**piispa**” ei ole kirjoitettuna ruotsiksi eikä suomeksi, vaan synkeästi katolisten ”pyhällä” kielellä latinaksi: ”**EPISCOPUS** 1865 – 1877”. Tämäkin on vastaansanomaton todistus luterilaisen uskonkäsityksen ja piispuuden/pappeuden roomalaisuudesta, joka mm. näin:

”**Pyhä Messu** luetaan **latinaksi**, koska tämä kieli on peräisin **Roomasta**, mistä **usko** meille on tullut” (*Katolinen Katekismus (KK)*, suom. 1953, s. 130).

Yllä oleva määrittely on yksi niitä harvoja, missä kirkollinen opetus puhuu totuutta; kirkon usko ja opit kun eivät todellakaan ole Siionista, **Jerusalemista**, mistä ovat lähteneet **Herran Sana** ja sen Pyhässä Hengessä synnyttämä Raamatun **pelastava usko** (Jes 2:3; 51:4; Rm 3:1,2; 10:17), vaan Rooman välittämänä babylonialaisesta pakanuudesta.

Paikallisen seurakunnan raamatulliset *vanhemmat* ovat Jumalan Sanassa suoraan seurakunnan Pään, ylimmäisen papin, sielujemme *ylipaimenen* ja *kaitsijan*, Jeesuksen, *hengellisen hallinnon* alaisuudessa olevia veljiä. He ovat seurakunnan **kaitsijoita** (*episkopos*, *UTN*, no 1805), **paimenia** (*poimen*, 3633) ja **johtajia** (*proistamenos*, 3749). Eikä Jumalan seurakunnassa ole muita ”episkopoksia”, kaitsijoita. Heidät on asetettu elämänikäiseen palvelustehtäväänsä – ei herroina halliten – vaan *kaitsemaan, paimentamaan, johtamaan Sanalla* ja olemalla laumalle esikuvina niin kuin ne, joiden on siitä kerran tehtävä tili (Mt 20:25-28; Apt 20:17, 28; 1Tm 5:17; Tt 1:1-7; 1Pt 2:25; 5:1-4; Hb 13:7,17).

Kirkossa historiassa tapahtunut vanhempien (ja apostolien) syrjäyttäminen, ”vaihtaminen” ja ”korvaaminen” kirkollisen sisällön saaneilla ”piispoilla” ja ”papeilla”, jo pian alkuseurakunnan jälkeisessä ajassa, kirkollistumisen alkaessa väärentää Jumalan asettamuksia ja turmella seurakuntaa, on hyvin dokumentoitu monissa historiallisissa lähteissä.

Varhaisin (n. 92-101 jKr) UT:n kaanonin ulkopuolinen ja riidattomasti aito, paikallisen seurakunnan *vanhemmista* (monikossa) puhuva lähde on *Kleemensin I kirje korinttolaisille*, luvut 44,45 (alkuteksteinä – ei kirkollisina käännösväärennöksinä, joissa vanhinten syrjäyttäminen kaitsijoina esitetään yksikkömuotoisen ”**piispan** viraltapanona” eli juuri päinvastoin kuin todellisuudessa tapahtui).

Näin **Kleemens**:

”Syyllistymme hyvin suureen syntiin, jos panemme *kaitsijan* [monikollisesta srk:n *vanhemman*] *palvelustehtävästä* [kirkollinen väännös: **piispanviralta**, yksikkö] *miehet*, jotka moitteettomasti ja pyhästi ovat kantaneet esiin lahjoja. Autuaita ovat jo vaelluksensa päättäneet *vanhemmat*, jotka saivat lähteä hedelmällisen ja eheän tehtävän suoritettuaan; heidän ei tarvitse pelätä, että *joku* (yksikkö) sysäisi *heidät* (monikko) heille kuuluvasta asemasta. Mehän saamme nähdä, että te olette karkottaneet *joitakin* jalosti eläneitä miehiä *palvelustehtävästä* [kirkko: -**virasta**, yhden], jota he ovat moitteettomasti ja kunnialla hoi-taneet.” (prof. **H. Koskenniemi**: *Apostoliset isät* 1989, I Kleem 44:4-6).

Asiassaan totuudellinen, tässä Pyhiin Kirjoituksiin perustava **Kleemens** jatkaa nuhtelevaa ja kehottavaa kirjettään korinttolaisille:

”Kiistelkää veljet ja kiivaailkaa siitä, mikä pelastukseen kuuluu. Syvennykää **Pyhiin Kirjoituksiin**, jotka ovat tosia ja Pyhän Hengen kautta annettuja. Tietäkää, ettei niissä ole kirjoitettuna mitään väärää eikä väärennettyä. Ette löydä niistä sitä, että hurskaat miehet olisivat panneet vanhurskaita *palvelustehtävästä* [kirkko: **viralta**]. Vanhurskaat ovat tosin saaneet vainoa osakseen, mutta **laittomien** taholta” (emt. I Kleem 45:1-4).

Yllä on jo hieman [*korjailtu*] **Koskenniemen väännöksiä**, mutta että lukija voisi itse vakuuttua näistä teologisiin oppikirjoihinkin tungetuista katolishenkistä kirkollisista vääristelyistä, liitän vielä katkelman tämän päivän teologikoulutuksen oppikirjan väännöstä yllä olevasta *vanhempien* (monikossa) syrjäyttämistä koskevasta *Kleemensin I kirjeen* tekstistä:

”Korintissa **viranhaltija** [yksikössä!] oli erotettu, jolloin Rooman **piispa** Klemens puuttui asioiden kulkuun korostaen **kirkollisen viran** tärkeyttä. Sekä Ignatios että Klemens tähtäsivät *viran korostamisella* järjestyksen ylläpitoon seurakunnissa. Järjestykseen kuului myös *oikean opin ylläpitäminen*” [ts. – *Hällströmin ja Rooman mukaan* – **katolisen, kirkollisen** paaviuden/piispuuden ja **haraoppiviran** järjestyksen korottaminen] (prof. **Gunnar af Hällström**, teoksessa *Johdatus varhaisen kirkon teologiaan*, 2005, s. 85, 86).

Kirkolliset järkyttävät pappeus-/piispavääristelyt ja asian jopa tragikoomisina esiintyneet näytelmät käyvät hyvin ilmi myös esim. **Johannes Khrysostomoksen** (347-407) kirjoituksista n. 386 jKr, vaikka ne siinä esitetäänkin Jumalan järjestyksenä (vrt. jäljempänä, s. 78, oleva *Konventikkeliplakaatissa* 1726 ilmaistu kirkollinen käsitys alla olevasta):

”Jonkin ajan kuluttua saapuikin se henkilö, joka aikoi vihkiä meidät. Silloin minä kätkeydyin, kun taas ystäväni, joka ei miehen aikeista tiennyt, vietiin jonkin tekosyyin varjolla ja vihittiin *papiksi*. Hän otti vastaan *pappeuden*” (*Kuusi kirjaa pappeudesta*, s. 12).

Kirkollisen opin mukaan saavat *pappi* ja *piispa* vihkitoimituksessa, *ordinaatiossa*, toimituksen vaikutuksesta, *voitelun ohella*, myös ”*häviämättömän luonnon*” (”*character idelebilis*”), ja apostoleista *piispoiksi* vaihtuneet lisäksi ”*apostolisen vallan ja apostolin viran*”, piispa ”astuu apostoliseen suksessioon eli seuraantoon” (KKK 2005: 1120, 1121, 1140, 1546, 1547; tri Eetu Rissanen: *Kirkon herrat*, s. 56,57).

Jo ensimmäisen *ekumeenisen kirkolliskokouksen* Nikeassa 325 raporteissa näemme samat *presbyterien* eli vanhempien, pappeuden ja piispuuden väärennökset:

”Kirkolliskokoukseen osallistui 318 kirkkoisää ... *Piispojen* lisäksi ... osallistui myös *presbyteroksia* eli *pappeja* ja *diakoneja*” (Wikipedia; *Nikean* ensimmäisen ekumeenisen *kirkolliskokouksen säännöt*/www.ortodoksi.net).

Apostolien hävittäminen ja ”vaihtaminen” *kirkollisiksi piispoiksi*, on ”erinomaisesti” esitetty katolisen kirkon uudessa *Katekismuksessa*. Ja perustelukin on todella ”vakuuttava”: tämä kun mukamas tapahtui sillä toimella, kun apostolit asettivat (tai käskivät asettaa) kaikkiin paikallisiin seurakuntiin *presbyterit, vanhemmat* (Apt 14:23; Tt 1:5). Näin Vatikaani:

”PIISPAT OVAT APOSTOLIEN SEURAAJIA. Jotta *apostoleille* [Raamatussa kaikille uskoville, Jeesuksen opetuslapsille] *uskottu lähetystehtävä* jatkuisi heidän kuolemansa jälkeen, apostolit ”*antoivat lähimmille työtovereilleen ikään kuin testamenttina tehtävän täydentää ja lujittaa heidän aloittamaansa työtä, uskoen näiden huomaa koko lauman, johon Pyhä Henki oli heidät pannut kaitsijoiksi, paimentamaan Jumalan kirkkoa*. He asettivat siis tällaisia miehiä [lue: *piispoja*, joiksi apostolit näin muka *vaihtuivat*] ja lisäksi määräisivät, että näiden poismenon jälkeen taas toiset koetellut miehet jatkaisivat [kirkon ”*apostolinen suksessio*” eli seuraanto] heidän palveluvirkaansa” (KKK 2005:861; vrt. *väärennetty* viittaus Apt 20:17,28:aan, jossa apostoli puhuu Efeson paikallisen seurakunnan vanhemmille, ei millekään *Jumalan kirkon* – mitä ei ole olemasakaan – *katolisille/kirkollisille piispoille*!).

”Jumalan sanan autenttinen tulkinta, olipa se sitten kirjaan pantu tai kirkon elämän puitteissa välitetty [ts. kirkon väärennetyillä sepityksillä ”*täydennetty*”], on uskottu yksin *kirkon elävälle opetusviralle* – eli *piispoille*, jotka ovat yhteydessä Pietarin seuraajaan, *Roman piispaan [paaviin]* – ja se käyttää valtaansa Jeesuksen Kristuksen nimissä ... Kirkon *opetusviralle, paaville* ja hänen kanssaan yhteydessä oleville *piispoille*, on uskottu *ysinomainen* valtuus tulkita sitovasti Jumalan sanaa ... jotta paimenet voisivat täyttää tehtävänsä, Kristus on suonut heille ... *erehtymättömyyden* karisman. Virkansa nojalla *Roman piispalla*, piispakollegion päällä, on tämä *erehtymättömyys* ... kaikkien uskovien *ylipaimenena* ja opettajana” (KKK 2005: 85-100; 888-892).

Oikeastihan apostolit eivät ole mihinkään kadonneet eivätkä miksikään toiseksi muuttuneet. Apostolius (*apostolos, lähetetty*) vain on Kirjoituk-sissa kahtalainen: ensinnäkin ovat ne ”Karitsan kaksitoista apostolia”, joi-den nimet ovat *uuden Jerusalemin kahdessatoista perustuksessa* (Ilm 21:14) ja joiden määrä ei siitä lisäännä; ja toisaalta ovat heidän jälkeensä asetetut ja asetettavat muut apostolit, joita lähetetään *siihen saakka*, kunnes ”kaikki (kerran pelastuvat) pääsevät yhteyteen uskossa ja Jumalan Pojan tuntemisessa” (Ef 5:10-16).

Seurakunta on perustettu ja sitä edelleen rakennetaan *Kristus-Kalliolle*, sen ikuisesti muuttumattoman Sanan mukaan, mikä on ilmoitettu profeet-tain ja apostolien kautta (Lk 11:47-51; Ef 2:19-22), eikä sitä ilmoitusta myöskään enää ”täydennetä” 12 apostolin jälkeen lähetettävien apostolien, eikä varsinkaan minkään kirkollisten ”**piispojen**” kautta, vaan loppuun asti on niin, että ”ei yli sen, mikä [Raamatussa] on Kirjoitettu” (1Kr 4:6).

Mutta jottei nyt kukaan ajattelisi ja sanoisi tähän, että ”sinähän kirjoitat katolisista, mehän olemme luterilaisia!”, niin vielä pari sanaa ***luterilaisesta piispuudesta*** ja ***piispoista***, jotka kaikki valituiksi tultuaan käyvät aina ensi töinään Roomassa ”kumartamassa” paavia ja hakemassa häneltä katolista ”piispanristiä” – aivan kuten armeijassa käydään ”ilmoittautumassa suora-naiselle esimiehelle”, mm. tehtävään nimityksen ja ylennyksen jälkeen.

Tämä on ensiksikin ***pakanallisten paaviuden*** ja ***piispuuden tunnusta-mista*** ja ***vahvistamista***. Ja toiseksi, se on sitä myös oman ”piispuuden legitimoimiseksi” ja kirkollisen itsetunnon kohottamiseksi, rakennettaessa yhteistyössä Rooman ja Kirkkojen Maailman Neuvoston (KMN) johdolla, suoranaisten pakanauskontojen kanssa yhteistä, ***suurta ekumeenista, anti-kristillistä maailmankirkkoa***.

Vatikaanin ja **YK:n valtuuskuntien** johdolla Portugalin Fatimassa 2003 pidetyssä uskontojenvälisessä ***ekumeenisessa kongressissa*** jo julistettiin kardinaalien toimesta peittelemättä, että ***kaikki maailman uskonnot ovat samaa Jumalan suunnitelmaa, kaikissa vaikuttaa Pyhä Henki ja univer-saali Kristus***, ja että maailman kaikkien ***uskontojen pitää sekoittua toi-siinsa ja yhtyä*** yhdeksi. Kongressin teemana oli ”***Jumalan Tulevaisuus***” ja sen tunnuslogossa aurinko (babylonialainen ***auringonjumalan*** symboli). –Eikä tässä todellakaan ole kysymys Jh 17:sta, vaan Ilm 17:sta!

Ja vielä myös, ettei ***piispuuden*** ja sen ***kirkollisen vallan*** tunnustamisessa oltaisi vain tuon ”kumartamisen” symbolisen eleen todistuksen ja siitä teh-tyjen johtopäätösten varassa, todettakoon luterilaisuuden omista ***Tunnus-tuskirjoista*** mm. nämä, luterilaisuuden alusta saakka olleet todistukset:

”Meikäläisten mielipide on, että **avainten valta** eli **piispojen valta** merkitsee evankeliumin mukaisesti valtaa ja Jumalan käskyä saarnata evankeliumia, antaa anteeksi ja pidättää synnit” (*Augsburgin tunnustus* (CA), 1530, XXVIII:5, kaikkien Ev.lut. kirkkojen *muuttamaton päätunnustus*. Suomen ev.lut. kirkon *Tunnustuskirjat*, painos 2007, s. 74).

”Tunnustuksessamme [CA] olemme ... sanoneet, millaisen vallan evankeliumi **piispoille** antaa ... Olkoot vain **piispoja kirkollisen lainsäädännön** mukaan, sitä vastaan meillä ei ole muistuttamista ... Me mielellämme näemme **virassa** vanhan jaon vihkivaltaan ja tuomiovaltaan” (*Augsburgin tunnustuksen puolustus* XXVIII:12,13, em. Ev.lut. kirkon *Tunnustuskirjat*, painos 2007, s. 249, 250).

UT:n käännöstemme ”**virka**” -sanana (*diakonia*) – sikäli kun se yl. esiintyy (vrt. esim. Gal. 1:1, s. 12) – raamatullinen merkitys rajoittuu Kirjoituksissa merkityksiin *palvelustehtävä*, *palvelus*, mikä onkin sanan oikea käännös (kuten esim. *Raamattu kansalle* -laitoksessa on osaksi käännetty).

Diakonia tulee sanasta *diakonos*, palvelija (vrt. suomen ”*diakoni*”). UT:n kreikankielen *palvelustehtävä* / *palvelija* -sanojen ja -käsitteiden taustalla on esikuvallinen ja niille raamatullista merkitystä antava VT:n heprean *sharat*, palvella, suorittaa palvelusta. Kirjoitukset käyttävät sanaa *Jumalan asettamien* VL:n voideltujen pappien, profeettain ja kuninkaiden palvelustehtävästä (IRT, p. 5162-5165; 6495-6497; *UTN*, osa 5, s. 252-256).

Nykykielissä **virka**-sanana päämerkitykset ovat yleisimmin *ammatti*, *toimi*, *tehtävä*; *palvelustehtävä*. Niissä kielissä, joissa yleinen merkitys on ollut *palvelustehtävä*, *palvelija*, mikään sanan juurissa ei viittaa *hallitsemiseen* tai *valtaan*. **Kirkollisessa** käytännössä **virka**-sana viittaa aina *virka-asemaan*, jolle on tunnusomaista myös [itse asetettu ja *kuviteltu*] hengellinen *hallitseminen* ja *valta* (Eetu Rissanen: *Kirkon herrat*, s. 61,62; *Suomen kielen etymologinen sanakirja* VI; Meri: *Sanojen synty*, s. 444; Ph.D. H. Kotila: *Teologinen Aikakauskirja* (TA) 3/94, 274-284).

Eetu Rissanen kirjoitti myös *episkopos* -sanana varhaisesta kielellisestä merkityksestä:

”Yleisenä havaintona esikristillisellä ajalla käytetystä *episkopos* -sanasta on todettava, ettei käsitteeseen sisälly *vallan* merkitystä, kaikkein vähiten itsevaltiutta [mikä on **paavilla** ja **piispoilla**]” (*Kirkon herrat*, 53).

Em. systemaattisen teologian prof. **Osmo Tiililä** kirjoitti aikanaan UL:n ”pappeudesta ja virasta”, kirkolliseksi teologiksi poikkeuksellisen rehellisesti ja raamatullisesti; tekstinsä tarvitsee vain pappeutta sinänsä ja sen tehtävää koskevaa, täydennystä ollakseen jo huomattavan raamatullista.

Murheellista vain, että kun Tiililä protestiksi erosi ev.lut. kirkosta, pyysi hän – tietyin ehdoin – päästä katolisen kirkon jäseneksi! Mutta eihän inkvisitio-järjestelmälle mitään *hengellisiä* ehtoja voinut, eikä voi, asettaa.

Näin **Tiililä**:

”**Uusi Testamentti** ei tunne *pappeutta*, joka olisi ihmisen pelastumisen kannalta välttämätön, ei liioin riippuvuutta **pappisvirasta** käytännöllisessä vaelluksessa [eikä yl. kirkkoa, eikä kirkollisen opin mukaista, *’pappeutta ja pappisvirkaa’*]. Missä ikinä on esiintynyt pappien valtapyyteitä ihmisten elämän hallitsemiseksi joko fyysisellä tai henkisellä alalla tai molemmilla yhtäaikaan, siellä on joko **unohdettu** tai **tahallaan syrjäytetty** *ekklesian* [UL:n srk:n] *luonne* Kristuksen vapauttamien Jumalan lasten yhteisönä: **’Te olette valittu suku, kuninkaallinen papiisto’** [julistaaksenne..., 1Pt 2:9,10].

Kun **uusin teologia** puhuu *Uuden Testamentin* käsityksestä **”virasta”**, on muistettava, ettei tuohon sanaan ole sisällytettävä nykyaikaisia käsityksiä virasta yhteiskunnallisesti tarkoin määrättyä tehtävänä. **Uusi Testamentti ei puhu mitään** minkäänlaisesta oikeudellisesta **virka**järjestelmästä” (*Sata teesiä kirkosta*, s. 13-15).

Lähetyskäsky

Käydessämme tarkastelemaan lähetyskäskyn todellista sisältöä ja sen vääristelyjä, pyydän lukijaa huomioimaan, että tämä ei nyt ole jotakin perinteistä ’uskovien kaste’ vastaan ’lapsikaste’ -oppijankkausta – vaikka tämä vesikasteasiakin on – vaan, että tässä on kysymys paljon suuremmasta. Kysymys on itse **evangeliumin totuudesta**, ja *sen väärennöksistä* seurannaisoppeineen, joilla ihmisiä on viety jo lähes 2000 vuotta ja yhä edelleen, ehkä kohta jo lähes kahta miljardia, viedään kuin ”perunankuoriämpäreitä”; ja olemassahan on myös sanonta: ”kuin pässiä narusta”.

Tässä ovat nyt ensisijaisesti tarkastelussa Raamatussa olevien, evangeliumia julistaen tapahtuvan *opetuslapseksi tekemisen* ja *UL:n vesikasteen* keskinäinen suhde. UT:ssa asetetun UL:n vesikasteen, ja kirkon **”pyhän kasteen sakramentin”** suhdetta käsittelen jäljempänä erikseen.

Raamatun kääntämiseen sen alkukielistä pätee, vielä suuremmin kuin minkä tahansa luonnollisen tekstin kääntämiseen se, että sitä on mahdollon tehdä hyvin ja oikein, ellei tunne ja ole sisällä siinä *asiassa* ja *aihepiirissä*, mistä käännettävässä tekstissä on kysymys.

Niinpä esim. Mt 28:19,20 lähetyskäskyn käännöksistä voi tulla sen sisällön täydellisesti vääristäviä, jos/kun käännöksen tekevät Hengestä syntymättömät, joilla tällöin yleensä on vielä päällimmäisenä intressinä teh-

däkin siitä tarkoitushakuinen, omaa ja kirkon asemaa sekä etua tukeva ja ajava.

Alun johdantosanassa (Mt 16:18) oleva UL:n *seurakunnan rakentaminen* alkaa *opetuslasten tekemisestä*. Lähes koko alkuseurakunnan jälkeisen ajan vallinneista lähetyskäskyn Mt 28:19,20 vääristyneistä käännöksistä ja käytännöistä, sekä mm. niiden aiheuttamasta ja ylläpitämästä sekaannuksesta johtuen, jokin selventävä sana Jeesuksen lähetyskäskystä.

Ja koska itse asiassa koko kirkkolaitoksen olemassaolo seisoo väärennettyjen *lähetyskäskyn*, *pappeuden*, sekä niille perustetun *seurakunta -väärennöksen* varassa, on aihetta käsiteltävä vähän perustellummin ja kumoamattomin argumentein.

Olennessa on esitettävissä lyhyestikin: Raamatussa evankeliumin Sanalla *tehdään opetuslapsiksi* ja *kastetaan sellaisiksi tulleita* – kirkossa *tehdään opetuslapsiksi kastamalla* (oik. **kirkollisella sakramentilla**, ei UL:n vesikasteella). Mutta asian lähes kaikki ratkaisevan luonteen vuoksi, se on argumentoitava vastaansanomattomilla ja kumoamattomilla todisteilla, siksi meidän on ”lapioitava kaikki totuuden peitteeksi kasattu hiekka” pois ja mentävä asiassa varhaisimpien kirjallisten dokumenttien valossa juuriin saakka.

Ensimmäiseksi: mitä Matteuksen evankeliumin lähetyskäskyn aramean- ja kreikankielisissä teksteissä oikeasti sanotaan ja annetaan tehtäväksi? Ja miten raamatunkäännöksissä (ja kirkkojen ”kristinopeissa”, so. *Katekismuksissa ja muissa tunnustuskirjoissa*) on lähetyskäsky ja siten sekä *itse evankeliumi*, että myös UL:n *vesikaste*, ymmärtämättä tai tietoisesti, vääristelty?

UT:n alkukielen asema on nykyteologiassa yleisimmin kreikalla. Varhaisin nykyään tunnettu Matteuksen evankeliumin *alkuperäistä kieltä* koskeva, UT:n ulkopuolinen dokumentoitunut tieto on kirkkoisä **Papiaalta**, n. 130 jKr. Hän kirjoitti näin:

”Matteus kirjoitti evankeliuminsa heprean kielellä, tai heprealaisella murteella eli arameaksi” *Iso Raamatun Tietosanakirja (IRT)*, p. 4996; *Uuden Testamentin Novum (UTN)*, osa 1, s. 219, 220).

On huomattava, että UT:n kreikankieliset *tekstit* kertovat tapahtumista, mitkä yl. *koettiin* heprean ja tai aramean kielisinä – Jeesus, ja apostolit yleensä, kun varmuudella eivät *puhuneet* kreikaksi, joten siinä mielessä *kreikankielinen teksti on joka tapauksessa aina käännöstä* tapahtuneiden alkukielistä, hepreasta ja/tai arameasta.

Raamatun alkukielten, Israelin ja Raamatun arkeologian erityistuntija, itämaisten kielten em. prof. **Aapeli Saarisalo** kirjoitti v. 1983 *evankeliumien* teksteistä:

”Kielitiede on osoittanut, että *hepreankieliset tekstit* ovat olleet pohjana sille *myöhemmälle kreikankieliselle tekstille*, joka on meille säilynyt; ja nämä *evankeliumien* kreikkannokset on muinoin käännetty niin uskollisesti *juutalaisen alkutekstin* pohjalta, että ne kelpaavat nykyajankin Raamatun kääntäjille sanatarkan kääntämisen esikuvaksi” (*Sydämeni asioita*, s. 7).

Saarisalo itse, yhteistyössä mm. **Toivo Koilon** kanssa toimien, on huomioinut *UT:n sanatarkassa käännöksessään* Matteuksen lähetyuskäskyn todellisen sisällön ja kääntänyt sen totuudellisesti siten, että *tekstin ajatuksessa* yhdistyvät tarkasti oikein Raamatun opetus lähetystehtävän *evankeliumista, opetuslapsiksi tulleiden vesikasteesta ja opettamisesta*.

Ihmisille on ensin julistettava evankeliumia, hyvää sanomaa/ilosanomaa kuoleman voittamisesta ja mahdollisuudesta saada syntinsä anteeksi ja iankaikkinen elämä. Opetuslapsiksi tulleet on kastettava, ja sitten opetettava heitä pitämään kaikki Jeesuksen opetukset. Näin Saarisalo:

”Menkää siis ja *tehkää* kaikista kansoista *opetuslapsia* ja *kastakaa heidät* Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja *opettakaa heitä* pitämään kaikki, mitä olen teille käsenyt” [Mt 28:19,20].

Aivan sanatarkasti **alkukielisen lähetyuskäskyn** Mt 28:19,20 pääosa menee näin:

a) Arameankielinen lähetyuskäskyn pääsisältö ja *sanatarkka suomennos* (*Peshitta*-teksti, Jeesuksen, apostolien ja evankelistojen äidin-, puhe- ja käyttökieli; aramealainen teksti translitteroitu länsimaisille kirjaimille ja ”käännetty” meneeseen vas. oikealle):

zel hachel talmedh kulhon 'amme wa'amedh ennon beshem
menkää siis *opetuslapseuttakaa* kaikki (ne) kansat ja kastakaa ne nimeen
ava wavra werucha dhequdsha wallef ennon denetterun kulma
isän ja pojan ja hengen pyhyiden ja opettakaa ne että pitävät kaikki mitä
dhefaqqedtechon
jota käskin teitä

(Translitterointi, tekstin ”kääntäminen” ja sanatarkka suomennos, kristitty kielenkääntäjä).

b) Kreikankielinen 'alkuteksti' ja sanatarkka suomennos:

Poreuthentes un matheuteusate panta ta ethne babtizontes autuus eis
Menevinä siis opetuslapseuttakaa kaikki kansat kastavina heidät to

onoma tuu patros kai tuu hyiuu kai tuu hagiuu pneumatos didaskontes autuus
nimeen isän ja pojan ja pyhän hengen opettavina heidät

teerein panta hosa eneteilamen hymin

pitämään kaikki mitkä käskin teille (UTN ja sen osoittamat kielioppimuodot).

Alkuteksteissä (keskenään identtisesti) siis ensin *opetuslapseutetaan* ja sitten *kastetaan* ja *opetetaan*. Väännöksissä (kuten jäljempänä osoitetaan) tämä on vaihdettu lähetystyön tekemiseen ”*opettamisella* ja *kastamisella*”.

Käännösväännösten ohella tämän keskeinen todistus on 300-luvulla huippunsa saavuttanut kirkon *Katekumeeniopetus*, jossa ”*kasteelle*” ja muotoutumassa olevan ”*kirkon*” *jäseneksi* pyrkiviä valmistettiin tähän *opettamalla*. Tämä kehittyi *opetuslaitokseksi*, joka hävisi sitä mukaa, kun ”*lapsikaste*” yleistyi ja näin ”*kasteessa*” vanhurskautumisen oppia alettiinkin antamaan vasta *sakramentin* jälkeen tapahtuvana opetuksena. (*Facta* – tietosanakirja, osa 4, p. 474; *IRT*, p. 7292).

Tämä on kiistaton todistus siitä, että kirkossa ei joko käsitetty mitään siitä, että Pyhässä Hengessä julistettu evankeliumin Sana ja Pyhä Henki *opetuslapseuttavat / vanhurskauttavat* ja liittävät ihmisen Kristuksen ruumiin ja paikallisen srk:n jäseneksi, tai sitten oli/on kysymys siitä, että väärennös oli/on aina ollut täysin tietoinen.

Tässä on hyvä muistaa vanha viisaus: ”*Syntymätön ei syö*”. Täydellistä hengellistä ymmärtämättömyyttä (tai täysin tietoista väärentämistä) edustaa ajatus, että hengellisesti kuollut pakana, siinä luonnollisessa tilassaan, voitaisiin *luonnollisella opetuksella* ja *vedessä* ”*kastamalla*” tehdä Sanalla Hengestä ylhäältä syntyneeksi opetuslapseksi ja kristityksi.

UT:n kreikankielen erityistuntija ja raamatunkääntäjä, em. FM **Toivo Koilo**, kommentoi lähetyaskäskyn Mt 28:19,20 kreikankielistä tekstiä:

”Entä kenet on kastettava, kansat vai opetuslapset? Kreikka käyttää tässä opetuslapsia merkitsevää maskuliinisukuista [*autuus*, heidät] sanaa, eikä kansoja [*ethne*] merkitsevää neutrisukuista. Näin selvää kielellistä ilmaisua on turha yrittää kreikankielen avulla selittää niin, että kysymys muka onkin kansoista [ja niiden opetuslapseksi tekemisestä – *kastamalla*]” (*Hyvä Sanoma* -lehti 5/1982, s. 40, 41; vrt. täysin identtinen ajatus arameassa edellä).

Lähetyskäskyn kreikankielessä kaikki kolme keskeistä *verbiä* ovat partitiippimuodossa: *poreuthentes*, ”menevinä”; *baptizantes*, ”kastavina”; ja *didaskontes* ”opettavina” (UTN, Mt 28:19,20). *Meneminen* ei tee kenestäkään opetuslasta, enempää kuin *kastaminenkaan*, eikä myöskään kaikkien *Jeesuksen käskemien asioiden* tiedollinen *oppiminenkaan* tee kenestäkään opetuslasta (vrt. Juhana Lehmuskoski: *Yksi Kaste*, s. 12,13; Toivo Koilo: viitattu sitaatti ja artikkeli edellä).

Vääristelemättömässä lähetyskäskyssä on selkeästi neljä toisistaan riippuvaa osaa:

1) Menkää; 2) Tehkää opetuslapsiksi; 3) Kastakaa heidät (opetuslapsiksi tulleet); ja 4) Opettakaa heitä (pitämään kaikki Jeesuksen opetukset).

Opetuslapseuttaa (*tehdä opetuslapsiksi, matheuteusate*) on kielioppi-
muodoltaan *aoristin imperatiivi* (= *kertaluonteinen loppuun suoritettu; käskymuoto*). *Opetuslapseuttaminen* tapahtuu oikeassa lähetyskäskyssä *menemisen* jälkeen ja ennen *kastamista* ja *opettamista*.

Opetuslapseksi ”tehty” ei ole yleisessä merkityksessä ’oppilaaksi’ tullut; *opetuslapseuttaminen* ei ole *luonnollista tiedonsiirtoa* opettajalta oppilaalle, vaikka tiedoksikin Sanan täytyy tulla (Rm 10:13-15). Opetuslapseksi tehty/tullut on opetuslapseutuessaan *uudestisyntynyt ylhäältä Jumalan lapsiksi* – hän on *saanut syntinsä anteeksi* eli *vanhurskautettu* (kr. *dikaioo*, ’syyttömäksi julistettu’), *saanut Pyhän Hengen sisimpäänsä* ja tässä *Hengen kasteessa, ilman vettä* (Mt 3:11; Apt 1:5; 2:1-4; 10:44-48), Messiaan hengellisen ruumiin jäseneksi liitetty (1Kr 12:13). Näitä opetus-/jumalanlapsiksi tulleita käsketään sitten opetuslapseksi tulemisen jälkeen *kastamaan vedessä* ja *opettamaan heitä* pitämään kaikki Jeesuksen opetukset.

– Oikea Mt 28:19,20 on *äärimmäisen yksiselitteinen* ja selvä.

Myös Jeesuksen toiminta sisältää (myöhemmän, UL:n lähetyskäskyn lisäksi) perustavan opetuksen *opetuslapseksi tekemisen* ja *kastamisen* suhteesta, vaikka se tapahtuikin vielä Vanhan Liiton (VL) järjestyksen ajassa (minkä esikuvat aina sopivat täydellisesti yhteen UL:n täyttymysten kanssa). Näin Kirjoitukset todistavat Jeesuksen toimineen, kun Hän jo ennen ristin sovitusta julisti ”**Jumalan Kuningaskunnan evankeliumia**” (kr. alkuteksti Mk 1:14,15):

”Hän teki ... *opetuslapsiksi* – JA [opetuslapsensa] *kastoï*”, Jh 4:1-3.

Mutta *miten opetuslapseksi ”tehdään”/tullaan*, sitä lähetyskäsky Mt 28:19,20 ei kerro; se sisältyy lähetyskäskyihin *Markuksen* ja *Luukkaan*

evankeliumeissa sekä apostolien opetuksiin. Niissä sanotaan **mitä on tehtävä**, kun ”mennään” kaikkeen maailmaan ”**tekemään**” opetuslapsia, ja *mitä* sen täytyy vaikuttaa kuuliijoissa. Ja myös nämä on sanottu UT:ssa äärimmäisen selvästi ja yksiselitteisesti:

”**Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia kaikille luoduille. Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu** (Mk 1:14,15; 16:15-20; ”**usko tulee** siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen Sanan kautta” (Rm 10:17), jota Pyhässä Hengessä julistetaan (1Pt 1:10-12);

”Ja Hän sanoi heille ... että **parannusta** [*mielenmuutosta*] **syntien anteeksisaamiseksi** on *saarnattava* Hänen Nimessänsä kaikille kansoille, alkaen Jerusalemistä; mutta pysykää tässä kaupungissa, kunnes teidän päällenne puetaan voima korkeudesta” (Lk 24:46-49; vrt. myös Mk 1:14,15; Apt 2:38; 3:19; 17:30);

”Tehkää *parannus* ja *kastattakoon* kukin teistä *itsensä*... sillä teille ja teidän lapsillenne tämä lupaus [anteeksisaamisesta ja Hengen lahjasta, kun muututte mieleltänne, ajattelette toisin, kadutte, ja kastatatte itsenne] on annettu ja kaikille, jotka kaukana ovat, ketkä ikinä Herra, meidän Jumalamme kutsuu. Jotka nyt ottivat Hänen *Sanansa vastaan, ne* kastettiin” [Apt 2:38-41];

”Tehkää siis **parannus** [*muuttukaa mieleltänne*] ja **kääntykää** [*pois maailmasta ja Jlan puoleen*], **että teidän syntinne pyyhittäisiin pois**” (Apt 3:19);

”Ja *julistettuaan evankeliumia* siinä kaupungissa ja *tehtyään monta opetuslapiksi* [*matheuteusantes*] he palasivat ... ja vahvistivat *opetuslasten sieluja*” (Apt 14:21);

”Noita tietämättömyyden aikoja Jumala on kärsinyt, mutta nyt Hän tekee tietäväksi, että *kaikkien ihmisten kaikkialla on tehtävä parannus*” [so. *muututtava mieleltään, ajateltava toisin ja kaduttava*] (Apt 17:30).

Helluntaipäivän ja *Korneliuksen kodin*, sekä mm. Apt 8:26-39; 14:21,22; 16:30-34 tapahtumat osoittavat kuinka lähetyuskäskyä toteutetaan käytännössä: **evankeliumin Sana ja Pyhä Henki vaikuttavat** ”piston sydämessä”, sekä synnyttävät *uskon*, *muuttavat mielen*, *saavat kääntymään* ja *tekevät opetuslapsiksi*. Sitten nämä, joiden sydämet Jumala puhdisti uskolle ja jotka näin *uudestisyntyivät* ylhäältä *Jumalan lapsiksi* ja saivat Pyhän Hengen, kastettiin vedessä:

”Kun minä rupesin puhumaan, tuli Pyhä Henki heidän päällensä ... Jumala antoi yhtäläisen lahjan heille kuin meillekin, kun olimme uskoneet. **Niin on siis Jumala pakanoillekin antanut parannuksen elämäksi** ... Jumala sydänten tuntija todisti heidän puolestansa ... eikä tehnyt *mitään erotusta* meidän ja heidän kesken, sillä **Hän puhdisti heidän sydämensä uskolla**” (Apt 2;14-47; 10:34-48; 11:15-18; 14: 15:7-9).

Ja vielä Herran apostoli todistaa evankeliumin työstä:

”Me siis olemme lähettiläitä, ja *Jumala kehottaa* meidän kauttamme. Me pyydämme Kristuksen puolesta: *antakaa sovittaa itsenne* Jumalan kanssa. ”Hän uskoi meille **sovituksen Sanan**” [ei sovituksen vesikastetta, puhumattakaan ihmisten sepittämästä ”sovituksen **sakramentista**”, 2 Kr 5:18-20]; sillä ”ei Kristus lähettänyt minua *kastamaan*, vaan *evankeliumia julistamaan*” (1Kr 1:17).

Yksi sellainen **Raamatun Sana**, ja **kirkollisen teologian oppi siitä**, mikä on suuresti aiheuttanut – jo muutenkin harhaanjohdetuille, mutta yleensäkin raamatunlukijoille – vaikeuksia ymmärtää ja uskoa *UL:n vesikasteesta kokonaan irrotettua* Raamatun uudestisyntymisoppia (1Pt 1:22,23; Jk 1:18), on Jh 3:5,6, vaikka esim. *Korneliuksen kodin tapahtumat sen vastaansanomattomasti todistavat* (Apt 10:34-48). Mutta siitä, **kuinka evankeliumin Sana ja Pyhä Henki** – ilman vesikastetta – **tekevät opetuslapsiksi**, ei sitä kokematon mitään ymmärrä eikä voi siitä mitään opettaa.

Jh 3:5,6 on tyypillinen teksti, mikä aukeaa oikein vain huomioimalla Raamattu juutalaisena Lähi-Idän kulttuuriympäristössä ihmiskunnalle ilmoitettuna ja syntyneenä kirjana (ja uudestisyntymiskokemuksen kautta). Jeesuksen puheessa on tässä, Raamatussa ja juutalaisessa opetuksessa yleinen, *parallelismi* -rakenne (*parallelismus mebrorum*), *rinnakkaisuus*, *kerto*, mikä tarkoittaa *saman asian toistamista*, puheessa ja tai tekstissä, *kahdessa tai useammassa peräkkäisessä säkeessä eri sanoin* (IRT, p. 7298).

Raamatun kielessä ja juutalaisessa kulttuuriympäristössä kutsuttiin *ensimmäistä luomista* ja *syntymistä*, ”*vedestä*” syntymiseksi (vrt. 2Pt 3:5). Jh 3:5,6:ssa nämä, **luonnollisen** ja **hengellisen** syntymisen *parallelismi* ja *allegoria*, menevät näin:

jae 5: ”Totisesti, totisesti Minä sanon sinulle: jos joku ei synny **vedestä** ja *Hengestä*, ei hän voi päästä sisälle Jumalan Kuningaskuntaan; [ja sitten *rinnakkaisuus*, *kerto*, jae 6]

jae 6: ”Mikä **lihasta** on syntynyt, on **liha**; ja mikä *Hengestä* on syntynyt, on *Henki*”.

Eli siis ”**vedestä** *syntyminen*” (jakeessa 5.) ja **lihasta** *syntyminen* (jakeessa 6.) tarkoittavat molemmat samaa, **luonnollista syntymistä** kummasakin jakeessa, ja *Hengestä* *syntyminen* on *hengellistä syntymistä* molemmissa jakeissa.

Kysyessäni 1991 oppineelta, ns. ”messiaaniselta” (Jeesukseen Messiaan uskova) juutalaiselta, Jh 3:5 ja 6 jakeiden välillä olevasta *parallelismi-rakenteesta* (että onko siinä myös *alkukielissä* ehdottoman kiis-

tattomasti em. rakenne?), tuli vastaus heprealaisen tekstin pikaisen vilkaisun jälkeen ”sekunnissa”:

”Ellei jakeiden 5 ja 6 välillä olisi parallelismirakenne, Jeesus opettaisi niissä **Hellenismia** [so. kreikkalaista pakanuutta, mitä kirkkolaitos juuri tekeekin – ja tulokset tunnetaan], (teol.lis. Joseph Shulam: *Henkilökohtainen tiedonanto*).

Juutalaisen *allegorian*, ja *parallelismirakenteen* huomioiva jakeiden ymmärtäminen on kristityiksi tunnustautuvien kohdalla peräti harvinaista, mutta sen käsittäminen, että siinä ei puhuta *kastevedestä*, ei kuitenkaan aivan tuntematonta. Yksi asian ymmärtänyt on amerikkalainen teol. tri **John F. MacArthur, Jr.** Hän käsittelee aihetta kirjassaan *Jeesuksen Evankeliumi* mm. näin:

”Jotkut sanovat tämän tarkoittavan vettä – H₂O. Se ei tarkoita. Tällä raamatun kohdalla ei ole mitään tekemistä [kaste-] veden ja kastamisen kanssa (s. 59).

Samassa ”kastamalla opetuslapseksi” -käytössä on **kirkossa** myös Tt 3:4-7. Kun Raamattua tässäkin selitetään Raamatulla, on tämäkin yhtä selvä kuin Jh 3:5,6: ”uudestisyntymisen peso” ei ole vesikasteella *uudestisyntytävä*, vaan *uudestisyntyneen* pesu; *uudestisyntyminen* tapahtuu **Sanalla Hengestä, ilman vettä** (Apt 10:34-48; 11:15-18).

Mt 28:19,20 lähetyskäskyn **kirkollisen väärennöksen juuri** on aistittavissa jo Johannes Kastajan (Mt 3:5-11) ja Jeesuksen (Mt 21:23-27,32; Lk 7:27-32; 20:1-8) kohdatessa fariseuksia ja saddukeuksia, kirjanoppineita ja ylipappeja ’Johanneksen kasteen’ asiassa.

Näiden uskonnollisten vallitsijoiden ’hengelliset’ jälkeläiset, jotka *eivät halunneet muuttua mieleltään, katurua ja kääntyä* kulkemaan Jumalan asetamaa tietä, sepittivät opin opetuslasten tekemisestä kirkollisilla ”**opettamalla** ja **kastamalla**” ihmisiä/kansoja sepittämällä **sakramentilla**”. Kirkollisen ’opetuksen’ sisältönä luonnollisesti se, että **sakramentin vaikutamina** muka tapahtuvat kaikki ne asiat, mitkä Jumala on sitonut julistetun sekä vastaanotetun evankeliumin Sanan ja Pyhän Hengen vaikuttamiin hengellisiin muutoksiin ihmisten sydämissä – **ilman vettä**.

Katolis-luterilaisten *Katekismusten* ”**kristinopeissa**” on itse asiassa myös **usko Jeesukseen** ja Hänen sovitustyöhönsä vaihdettu **uskoksi sakramenttiin**. Ns. Svebiliuksen *Katekismuksessa* – mitä Telp্পänsäniityn heränneetkin lukivat – tämä sanotaan näin:

”Ei tosin vesi sitä [syntien anteeksisaamista, vapahdusta kuolemasta ja perkeleestä, iankaikkista elämää niille, jotka uskovat (nämä) Jumalan sanat], itses-tänsä tee, vaan Jumalan sana, joka veden kanssa ja tykönä on, **ja usko, joka sanan vedessä uskoo, ja sen päälle itsensä luottaa**” (emt. s. 17,18).

Nykyajan luterilainen professori, kirkon pappien pitkäaikainen kouluttaja Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa ja 12 ääntä vaille arkkipiispa, on vienyt tämän katolisen ”opettamalla ja kastamalla” -opin opetuksen *luterilaisuuden ydinkohtia* käsittelevässä kirjassaan niin ”pitkälle”, että on vaihtanut vanhurskauttavan *uskon kohteen Jeesuksesta ja Hänen sovitusystään* jo aivan ”selkokielisesti” ja suorasanaisesti **uskoksi sakramenttiin**:

”Ei sakramentti, vaan **usko sakramenttiin vanhurskauttaa** ... sakramentissa annetaan **synnit todellisesti anteeksi**, lahjoitetaan iankaikkinen elämä ja Pyhä Henki” (**Miikka Ruokanen: Ydinkohdat**, 1990, s. 125).

Ensimmäinen (tiedostamaton tai tietoinen) **lähetyskäskyn vääristely** ilmestyi nykyisiin raamatunkäännöksiin, kun katolinen kirkkoisä **Hieronymus** (340-420) käänsi Raamatun alkukielistä latinaksi. Näin lähetyskäsky on Hieronymuksen latinankielisessä väännöksessä vuodelta 405 jKr:

*”euntes ergo docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris et
mennen siis opettakaa kaikkia kansoja kastaen heidät nimessä Isän ja
Filii et Spiritus Sancti docentes eos servare omnia quaecumque mandavi
Pojan ja Hengen Pyhän opettaen heidät tallentamaan kaiken mitä käskin
vobis”
teille”*

Käännöksessä *opetuslapseuttaminen* on vaihdettu (kääntymättömien) *opettamiseksi*. Katolinen kirkko määräsi Tridentin kirkolliskokouksessa 1546 tämän Hieronymuksen *Vulgata* -väännöksen ohjeelliseksi kirkossa – ei siis Raamatun alkutekstejä *hepreaa, arameaa* ja *kreikkaa*. Ns. ’uskonpuhdistuksen’ (*reformatio*) ajassa ja sen jälkeen, kun raamatunkäännöksiä alkoi lisääntyvästi tulla lisää eri kielille, lähetyskäskyn väännökset jatkuivat.

Opetuslapseuttaminen on poistettu myös mm. Lutherin saksannoksesta 1545, sekä maailman suurten kielten Raamatuista, mm. espanjankielisestä 1602 ja ns. Kuningas Jaakon (”King James”) englanninkielisestä käännöksestä 1611; Raamatun *opetuslapseuttaminen, Jumalan lapseksi tekeminen*, on vaihdettu kirkollisiksi ”**opettamiseksi** ja **sakramentti -kastamiseksi**”. Ja pienempien kielten kirkolliset väännökset – kuten esim. ruotsi ja suomi – tulivat Lutheria ja näitä muita seuraten perässä.

Seuraavaksi esimerkkejä Suomessa keskeisessä asemassa olleista ja olevista raamatunkäännöksistä, joissa *opetuslapseuttaminen, opetuslapseksi*

tekeminen, ennen kastetta ja opettamista, on tekstistä hävitetty. Näin väänsi (tai ymmärryksensä mukaan käänsi) **Luther** 1545:

*"Darum gehet hin und lehret valle Völker und taufet sie im Namen
Siksi menkää ja opettakaa kaikkia kansoja ja kastakaa heitä Nimessä
des Vaters und des Sohnes und des Heiligen Geistes Und lehret sie
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen Ja opettakaa heitä
halten alles was ich befohlen habe"
pitämään kaikki mitä minä käskeny olen"*

Suomenkielisissä Raamatuissa nämä katolilais-luterilaista perintöä olevat vääristymät esiintyvät heti Acricolasta alkaen 1548 ja 1642. Samoin on *Bibliassa* – Telppäsnityn heränneiden Raamatussa vuodelta 1776 – Matteuksen evankeliumin lähetyuskäskystä poistettu kokonaan *opetuslasten tekeminen* (kr. *matheeteusate* = *opetuslapseuttakaa*) ja käsketään vain suoraan ”opettaa ja kastaa” pakanoita, tekemättä heistä ensin uudesti ylhäältä syntyneitä *opetuslapsia*.

’*Tehkää opetuslapsiksi*’ palautettiin Suomessa Raamattuun vasta käännöksessä KR-38, mutta *asian* väärennös säilytettiin; se vain pantiin uuteen asuun: nyt opetuslapsiksi alettiinkin tehdä suorasanaisesti ’*kastamalla*’, ja alettiin opettaa sitä. KR -92:ssa jatketaan samaa rataa; nyt *kaksoispisteellä* annetaan ymmärtää, että opetuslapsiksi tekeminen tapahtuu kastamalla, kun itse ’*kastamalla*’ -sanamuoto on jätetty pois. Väärennös on siis edelleen sama.

KR-33/-38 vääristelty tekstihän on kirjoitettu:

”Menkää siis ja tehkää *kaikki kansat* minun *opetuslapsikseni kastamalla* [ei sentään ”*menemällä*”, partisiippi kun sekin kreikassa on] heitä...”

KR -92 kaksoispiste -väännöksessähän annetaan ymmärtää *miten* opetuslapsia ja kristittyjä tehdään, näin:

”Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ...”.

KR-92:ssa on myös 1Pt 3:21:ssä oleva hyvän omantunnon *pyytäminen* (*eperotema*) väännetty *Biblian* 1776 tapaan *liitoksi* (*diateekkee*), että on saatu ympättyä johonkin ”raamatullinen” peruste ”*kasteen liitolle*”, kun kirkolla on tarve päästä vakuuttelemaan ”*kasteen armaa ja liittoa*”.

Katekismuksissa eli sittemmin luterilaisen kirkon virallisissa *Kristinopeissa* Suomessa, **Agricola** 1543, **Cezelius** 1666, **Svebilus** 1689 (suom. **Juslenius** 1745) – jota Telpäsniittyläiset lukivat –, **Sormunen** 1948 ja **Huovinen** 1999, on – Lutheria seuraten – myös sama kirkollinen väärennös. Näissä on seurattu kirkkoraamattujen väännöslinjaa, paitsi että KR-38:n ”kastamalla” -muotokin on säilytetty myös 1999 Katekismuksessa, vaikka silloin oli jo KR-92, ja kirjattu se vielä katolilaisittain (vrt. *Vulgata*): ”*opettamalla ja kastamalla*”.

Telpäsniittyläisten *Katekismuksessa* (**Svebilus/Juslenius** 1689/1745) lähetyškäskystä Mt 28:19,20 on esitetty vain jae 19. Liekö loppuosan (jae 20) poisjättämisen syynä ollut, että näin teksti on saatu näyttämään ”paremmalta”, kun siten ei näy, että opettaa on käsketty vasta opetuslapsiksi tulleita. Jae on kirjoitettu Jusleniuksen suomennoksessa näin:

”Menkää siis ja opettakaa kaikkea kansaa, ja kastakaa heitä nimeen Isän, ja Pojan ja Pyhän Hengen”.

”*Kastamalla opetuslapseksi*” (ja sitä opettamalla) tekemisen väärennetty oppi on kirkkolaitokselle niin ”henki ja elämä” eli *olemassaolon* kysymys – luonnollisesti, että vaikka **Katolisen kirkon** uuden *Katekismuksen* suomennoksen (KKK 2005) raamattutekstinä on KR-92, ei sen toimittajille riittänyt sen ”kaksoispiste”, vaan siihen piti Mt 28:19,20 tekstiksi saada tuo KR -38 väännöksen suorasanainen ”*opetuslapsiksi kastamalla*”, että se vielä selvemmin julistaisi kirkon ”teologiaa”.

Katolisen kirkon *Katekismuksensa* 2005 suomennokseen tekemät KR-92:n tekstin ”*korjaukset liturgista käyttöä varten*” on allekirjoittanut Helsingin (katolisen kirkon) piispa **Paul Vercshuren** 23.11.1992 (http://katolinen.fi/?page_id=265). Tällainen todistaa, että tekstin väärennökset eivät perustu tietämättömyyteen alkutekstistä, vaan että ne on tehty tietoisesti harhaan (kirkkoon) johtaviksi.

Luterilaisen kirkon uusimmassa **kristinoppiesityksessä**, Huovisen *Katekismuksessa* 1999, on yhdistetty sekä 1745 *Katekismuksen* ja 1776 *Biblian*, että KR-38:n ja KR-92:n väärennökset. Katolisuutta myötäillen siinä julkeasti väärennetään lähetyškäskyä. Siinä on menty vielä Lutheria, *Bibliaa* ja Ruokastakin pidemmälle, kun siinä **sakramentti lahjoittaa** jo **uskonkin** – tietysti **sakramenttiin** – ja poistaa *parannuksen välttämättömyyden*:

”*Kasteen sakramentti*’ on hengellisen elämämme perusta” (s. 5). Lähetyškäskyssään Kristus kehottaa tekemään kaikki kansat opetuslapsikseen *kastamalla* ja *opettamalla* (s. 84) – kaste tekee *meistä Kristuksen* opetuslapsia ... [vesi-] kas-

teessa meille annetaan kaikki anteeksi... Pyhä Henki synnyttää meidät uudesti ja lahjoittaa meille uskon (86), jolla voimme tarttua kasteen lupauksiin. Kaste ja usko ovat Jumalan teko meissä ... Kun turvaamme **kasteen armoon** ... ei tarvitse omin voimin tehdä parannusta ... kerran saatu kaste kantaa läpi koko elämän ... **kasteen liitto** on varma silloinkin, kun uskomme horjuu (88).

Huovinen ja kirkko menevät todella pitkälle lähetyskäskyn vääristelysään. Jokainen yllä oleva *Katekismuksen kristinopin määrittely* on jyrkästi Raamatussa ilmoitetun *Kristuksen opin* ja *kristinuskon* vastainen.

Kun tekstissä ”vapautetaan” ihmiset parannuksesta, mielenmuutoksesta, osoittaa teksti, ettei ole joko ollenkaan ymmärretty, tai sitten täysin julkeasti väärennetään se, mitä UT ”parannuksen tekemisellä” tarkoittaa, ja kun sen vastakohtana rohkaistaan turvaamaan tyhjistä tempaistuihin ”**kasteen lupauksiin/armoon/liittoon**”. –”**Kaikkien ihmisten kaikkialla on tehtävä parannus**” tullakseen kristityksi ja pelastuakseen” (Apt 17:30).

Arameankielisen lähetyskäskyn Mt 28:19,20 (edellä) kirjoittanut ja kääntänyt kielenkääntäjä kirjoittaa *parannukseen/kääntymiseen* liittyen Peshitatan (Apt 3:19) arameankielisestä tekstistä:

”Parannuksen tekemistä ja kääntymistä merkitsevien verbien juurikirjaimet palautuvat seemiläisiin juuriin jotka merkitsevät konkreettista palaamista takaisin ja suunnan muutosta, eivätkä kuten esim. suomen onneton ”tehdä parannus” joka johtaa herkästi pelkkään maljan ulkopuolen kiillotteluun, Jeesuksen ansaitseman lahjavanhurskauden vastaanottamisen sijasta.”

Raamatun ”tehdä parannus” ei ole mitään ”omavoimaista Jumalalle kelpavaksi ponnistautumista” (mihin Huovinen edellä epäsuorasti viittaa), vaan täsmälleen päinvastaista. Suomen ”tehdä parannus” johdattaa itsensä paranteluun, mitä ilmentää jo yleinen sanonta ”paranna tapas”, kun jollakin on ollut tuomittavaa käyttäytymistä. Kuten jo edellä on toistaen osoitettu, UT:n verbi *metanoeeo*, mikä Suomessa on käännetty ”tehdä parannus”, tarkoittaa siis oikeasti *muuttua mieleltään, ajatella toisin, katua*; ja ”*kääntyminen*”, *epistrefoo*, taas *kääntyä jostakin pois ja palata jonkin luo*.

Raamatullisessa parannuksessa ihminen, joka aikaisemmin ei ole ymmärtänyt/kokenut lainkaan tarvitsevasa mitään Jumalaa, tai on kuvitellut voivansa ”hyväksi ryhtymällä” täyttää Jumalan vanhurskauden vaatimuksen mitat, on evankeliumin Sanan ja Pyhän Hengen *mieleltään muuttamana* tullut ymmärtämään, että hän on kadottavassa tilassa ja itsessään täydellisesti kykenemätön täyttämään Jumalan vanhurskauden vaatimusta ja siksi ”huutaa avuksi Herran nimeä pelastuakseen” (Apt 2:21).

Uskottelu, että on muka olemassa kirkon ”**kasteen lupaukset, kasteen sakramentin armo ja liitto**, joka synnyttää uudesti ja lahjoittaa uskon, on **hivrittävä eksytys ja harhaoppi**. Se on ihmisten ohjaamista lähetyskäskyssä asetetun pelastuksen tien ohi turvautumaan **valhepelastukseen**, joka ei vaikuta ainuttakaan niistä asioista, joita kirkon väärennetty ”kristinoppi” väittää. Ei ”vesikasteen **sakramenttia**” ole, eikä se ketään pelasta.

Olennaista kirkon väärentämässä lähetyskäskyn sisällössä ja toteutuksessa (toteuttamattomuudessa) on siis huomata myöskin se, ettei se ole vain itse **evankeliumin väärennös** – mikä tietysti on se kaikkein suurin ja vakavin asia, taikauskoa ja kadottava harhaoppi – vaan että tuo ”**opettamalla ja kastamalla opetuslapsiksi**”, sekä ”**kasteen sakramentti on hengellisen elämämme perusta**”, ovat samalla myös ymmärtämättömiä ja tai täysin julkeita UL:n **vesikasteen väärennöksiä**.

Näihin kirkon **pelastuksen tien ja vesikasteen väärennöksiin**, mutta myös oppeihin **kirkosta ja virasta, pappeudesta / piisuudesta / paaviudesta**, pätee aivan koko painollaan, vaikka ei oppien välitön lähde olekaan (lähde niillä on kuitenkin yhteinen: **pimeys**), tämä kirkossa murheellisessa määrin käytössä oleva synkeä strategia:

”Tee valheestasi suuri, tee siitä yksinkertainen ja toista sitä jatkuvasti, niin ihmiset uskovat sen” (**Joseph Goebbels & Adolf Hitler**).

Aleksander Hislop kirjoittaa teoksessaan ”*The Two Babylons*” (*Kaksi Babylonia*) ”ensimmäisen Babylonin (Baabelin) perustajasta, ihmiset Raamatun Jumalan uskosta ja tiestä eksyttäneestä uskontojärjestelmästä, sekä ihmismielen ja kääntymättömien **uskonnollisen lihan** ominaislaadusta:

”Kaikki varhaisimpia aikoja koskeva perimätieto todistaa **Nimrodin** [1Ms 10:8-10] **luopumuksesta** ja siitä, *miten* hänen onnistui *johtaa* ihmiset *pois* patriarkaalisesta uskostaan ja vapauttaa ihmismielet siitä Jumalan pelosta ja taivaan tuomion pelosta, jonka on täytynyt vallita heidän keskuudessaan niin kauan kuin muisto vedenpaisumuksesta oli vielä ihmisten mielissä.

Ja kaikkien turmeltuneen ihmislunnon periaatteiden mukaan tämäkin epäilemättä oli huomattava tekijä hänen maineensa nousussa; sillä ihmiset kannattavat hanakasti ketä tahansa, joka edes vähäisessäkin määrin antaa uskottavuutta millekään sellaiselle opille, joka opettaa, että he voivat olla varmoja onnestaan ja lopuksi taivasosuudestaan, vaikka heidän sydämensä ja luontonsa ovat pysyneet muuttumattomina ja he elävät ilman Jumalaa maailmassa” (emt s. 52/www.arvioikaa.com).

Kirkon '*pyhän kasteen sakramentissa*' ei täyty oikeastaan ainutkaan Jeesuksen asettaman ja apostolien toteuttaman **UL:n vesikasteen tunnusmerkki**. Näitä ovat:

- UT:n sanamme ”*kastaa*” tulee kreikan verbistä *baptidzo*, ja merkitsee: *upottaa, painaa veden sisään, pestä, kastaa*; pass. *tulla kastetuksi* t. antaa *kastaa/kastattaa itsensä*. (UTN hakusana -no:t 823, 824; Saarisalo, UT:n sanatarkka käännös Apt 2:38);
- ihmisen tuleminen Sanan ja Pyhän Hengen kautta *tietoiseksi synneistään, kadottavasta tilastaan*, ja julistetun *Sanan vastaanottaminen* ennen kastetta (Jh 16:7-11; Apt 2:22-41);
- sydämen *uskon syntyminen* sovitustyöhön Sanan ja Pyhän Hengen kautta ja Jeesuksen *tunnustaminen suullaan* Herrakseen (Mk 16:15,16; Apt 2:41; 8:37; Rm 10:9,10,17; Hb 11:1,6);
- *parannus* eli *mielenmuutos* (kr. *metanoia*; verbi ”tehkää p.”, *metanoeeo* = muuttukaa mieleltänne, ajatelkaa toisin; katukaa) ennen kastetta Lk 24:47; Apt 2:38; 3:19,20; 20:21);
- *uskossa* Herran puoleen *kääntyminen* (kr. *epistrefoo* = kääntyä jostakin pois, palata jnk luo), Hänen Nimensä avuksi huutaminen ja hyvän omantunnon pyytäminen ennen kastetta (Hb 11:6; Apt 2:21; 3:19; 1Pt 3:21);
- *kastaminen* Jeesuksen opetuslapseksi tulleen ja itsensä kastattaneen kastajan toimesta, *välittömästi* kastettavan uskon, mielenmuutoksen ja kääntymisen ilmitulon jälkeen ja merkkinä, *uskoon, opetuslapseuteen* ja Jeesuksen *seuraamiseen tunnustautumisena* (Mt 28:19; Apt 2:41; 8:35-39; Gal 3:27), *upottamalla* kastettava *veteen* (Apt 8:38,39) Jeesuksen Kristuksen (Jeshuan Messiaan), tai Herran Jeesuksen Nimeen (Apt 2:38-41; 8:12,16; 10:48);
- UT:ssa apostolien kastetoiminnassa toteutetaan Mt 28:19,20 lähetykskäsken vesikasteen *asetussanoja* ainoastaan siten, että kastetaan Jeesuksen Kristuksen nimeen (vrt. ed. kohta).

Ja Raamatun todistus on, että kun he (opetuslapset) lähtivät ja (lähetykskäsken Mt, Mk, Lk perusteella) saarnasivat (ja kastoivat), ”**Herra vahvasti Sanan** sitä *seuraavien merkkien* kautta (Mk 16:20). He siis toimivat siten kuin Jeesus oli käskenyt.

Näillä perusteilla, kasteen *edellytysten* (Sanan ja Pyhän Hengen vaikuttamina *synnintunto* > *sydämen usko* > *parannus/mielenmuutos* > *kääntyminen* > *Herran Nimen avuksi huutaminen* ja *hyvän omantunnon pyytäminen*) täyttyessä, kastettavat ovat asetetut kastattamaan itsensä vedessä (*baptistheetoo*, pass.1. aor. imperat. yks. 3. *UTN* hakusana n:o 823,27; *Saarisalon sanatarkka UT:n käännös, Apt 2:38*). Tämä kaikki on myös ihmisen raamatullista heräämistä (Ef 5:14).

Ja jos (ja kun) olemme rehellisiä, toteamme, että mikään näistä ei täyty kirkon ”pk-*sakramentissa*”, ja siksi ei kenelläkään ole mitään perusteita eikä oikeutusta nimittää kirkon ”pk-sakramenttia *UT:n vesikasteeksi*.”

Historiassa, **lähetyskäskyn** asettamisesta nykypäivään, on ollut käytettävissä myös sen oikeita käännöksiä, mutta milloinkaan ne eivät ole kyenneet saamaan aikaan muutosta siinä massiivisessa valheen vyörytyksessä, millä kirkko on vallinnut ja eksyttäen vallitsee massojen käytäntöjä.

UL:n seurakunnassa toimitaan edelleen siten, kuin lähetystehtävän antamisessa asetettiin: *opetuslapseksi* (ja kastetuksi) voidaan tulla vain *vas-taanotetun* evankeliumin Sanan ja Pyhän Hengen vaikuttaman *mielenmuutoksen*, *kääntymyksen* ja Herran Nimen *avuksi huutamisen* ja *hyvän omantunnon pyytämisen* kautta. Näin UL:n srk syntyi alussa, ja niin se lisääntyy kaikkina aikoina ja kaikkialla (Apt 2:22-47). –”Teille ja teidän lapsillenne on tämä lupaus annettu...”.

Vesikasteen välttämättömät *edellytykset*, opetuslapseuden ja Jumalan lapseuden *sisällöt* (mm. hengellinen *herääminen*, *syntien anteeksisaaminen* / *vanhurskauttaminen*, *uudestisyntyminen*, *sydämen ympärileikkaus Hengessä*, *Pyhän Hengen saaminen*, *-lahja ja -kaste*), kuuluvat kaikki yhteen. Ne kaikki ovat Jumalan vaikuttamia, evankeliumin Sanan ja Pyhän Hengen synnyttämän *uskon*, *mielenmuutoksen* ja *kääntymyksen seurauksia*, yhden ja saman tapahtuman eri puolia siten, ettei ole mahdollista olla osallinen vain jostakin.

Näitä uskon seurauksia mainitaan Raamatussa myös vesikasteen *yhteydessä*, mutta *ei koskaan* siten, että voitaisiin Raamatun oppina sanoa *vesikasteen vaikuttavan* niitä. Kaikki nämä *opetuslapseuden sisällöt* ovat kokonaan riippumattomia UL:n vesikasteesta, mutta vesikaste riippuvainen niistä (Apt 8:36-38; 9:17,18; 10:34-48; 22:). Näin on ollut aina, myös UT:n ja alkuseurakunnan ajan jälkeen.

Tämä on myös sen selitys, että *Telppäsniityn herätyksessä* ihmiset saivat Hengen – samoin kuin Korneliuksen kodin kuulijat – vaikka olivat vedessä

kastamattomia. **He todellakin saivat armon, ilman** tyhjästä tekaistuja ”**kasteen lupauksia, armoa ja kasteen liittoa**”. Niin kuin kaikki uskovat kaikkina aikoina ja kaikkialla ovat saaneet ja loppuun asti tulevat saamaan.

Miksi telppäsniittyläiset eivät, Hengen ja raamatullisen *uskon merkit* (Mk 16) saatuaan ja vedessä raamatullisesti kastamattomina, luopuneet ”kasteen armon/ -liiton” eksytyksestä ja kastattaneet itseään UL:n vesikasteella ja irtisanoutuneet papeista, piispoista ja kirkosta, vaan jatkoivat ikään kuin eivät ollenkaan olisi ymmärtäneet, että sillä mitä heille Telppäsniityllä oli tapahtunut, ei ollut mitään tekemistä heidän vainoajiensa, kirkon, sen pap-pien, piispojen ja kirkon oppien kanssa?

Ei siis niin, että olisivat ”uudestikastattaneet” itsensä – kuten kirkko pil-katen ja vääristellen ”anabaptisteiksi” nimittelee – vaan ensimmäisen ja ai-noan kerran. Tämä on kysymys, johon koetamme osoittaa kestävän, raa-matullisen ja historian totuutta vastaavan selityksen jäljempänä.

Keskeisimpänä avaimena edellä esitettyjen kysymysten vastauksiin omalla kohdallani oli se, kun pitkään (n. 30 vuotta) jatkuneen kyselyni jäl-keen, sain sisäisen kehotuksen:

”Huomioi minkälaisessa maailmassa he elivät, ja ennen kaikkea: katso mitä he lukivat, kuulivat luettavan ja puhuttavan”.

Olen naisin ero siis raamatullisen lähetyskäskyn ja vesikasteen opin ja sen väärennösten välillä on siinä, että kun **Raamatussa opetuslapsiksi tullaan vastaanotetun evankeliumin Sanan perusteella ja opetuslapsiksi tulleet kastattavat itsensä**, niin **kirkon väärennöksissä** kuvitellaan ”tehtävän **kaikki** kansat **opetuslapsiksi** opettamalla ja ”kastamalla” kääntymättömiä.

Ja totisesti tulokset ovat kaikkien nähtävillä: **sakramenttikastetut**, edel-leen luonnollisessa tilassaan olevat pakanat ja kansat kirkkoineen, pappei-neen ja piispoineen ovat hukkumassa hirvittävään jumalattomuuteensa ja sen hedelmiin. Ja kaikki tätä evankeliumin ja kastekysymyksen ydintä ja olennaisinta asiaa tiedostamaton ja sisältämätön ”oppikeskustelu” on vain tyhjää, *asian ulkopuolella* pyörivää ja Sanan Valkeuteen johtamatonta, itse *asiasta pois eksyttävää* epäolennaisten kanssa jauhamista.

Kun nyt lähemme kumoamattomien dokumenttien valossa tarkastelemaan ”*Telppäsniityltä Kädenlyöntipäivään*” tapahtunutta, pyydän lukijaa pitä-mään mielessään edellä esitetyn, muuttumattoman ja muuttamattoman fak-tatiedon sisällön. Vain mm. tämän sisältävältä orientaatioperustalta meillä voi olla ”sisälukutaito” ymmärtää tapahtunutta, nykypäivää ja tulevaa.

Telppäsniityn herätys

Telppäsniityn 1796 herätyksestä kertova varhaisin kirjallinen kuvaus on **Paavo Ruotsalaisen** (1777-1852) pitkäaikaisimman työtoverin, **Lauri Juhana Niskasen**, *Muistokirjassa*:

”Vuonna 1796 tapahtui erinomainen Jumalan rakkauden ja laupiuden osoitus ihmisten herätykseksi Savon maassa, Kuopion läänissä, Iidensalmen pitäjässä ja Savojärven kylässä. Ja tämä sai alkunsa tällä tavalla: kahden talon väki oli työssä heinäniityllä, niin Pyhä Henki lankesi heidän päällensä niin voimallisesti, että he kaatuivat maahan kuin kuolleet; ja he näkivät siinä taivaallisia, erinomaisia näkyjä, ja puhuivat eri kielillä, joita henki heille opetti, niinkuin apostolitten aikana.” (Teksti on **M. Akianderin** hienovaraisesti stilisoimassa muodossa, Akiander III 1859, 267; kenttäpiispa em., teol. toht. **Viljo Remes**: *Herännäisyyden nousu ja hajoaminen*, s. 22. Herättäjä 1995).

Tapahtumapaikalla, Telppäsniityllä, on nykyään, rov. **Vilho Pesosen** aloitteesta sinne v. 1976 pystytetty tapahtuman muistomerkki. Muistomerkkinä on **Taavi Hartikaisen** mailta lahjoituksena saatu kynttilänliekin muotoinen luonnonkivi. Kiveen on kiinnitetty teksti:

SAVON HERÄNNÄISYYS ALKOI TÄÄLLÄ TELPPÄSNIITYLLÄ V. 1796
MINÄ VUODATAN HENKENI KAIKEN LIHAN PÄÄLLE, APT. 2:17

Topografikarttaan on nykyään vaihdettu niityn nimeksi ”**Herännäisniitty**”, ja siten hävitetty **Telppäsniitty**, mistä hengenvuodatus on ollut tunnettu – ikään kuin nyky- ’herännäisyys’ muka olisi olisi tapahtuneen jatke.

Remes (emt s. 23) tietää kertoa mm., että ”herätys tempasi mukaansa henkilöitä ensin omalta kylältä”. Ja myös, että ”herätyksessä mukana olleet kokoontuivat monta kertaa viikossa, veisasivat ja osa puhui kielillä”. (*Seminaariesitelmä* Portaanhämeen opistolla 26.3.2007/www.h-y.fi/82-viljo-remes-esitys).

Mauno Rosendal (1848-1917) kirjoittaa varsin perusteellisiin tutkimuksiinsa perustuvassa *Suomen Herännäisyyden historiassa* (SHH I-IV), Savojärven kylän hengenvuodatuksesta ja sitä seuranneesta hengellisestä herätyksestä:

”Arvostelkoon maailma tätä kertomusta, jonka luotettavuutta ei kukaan herännäisyyden vaiheisiin ja kysymyksessä olevan ajan luonteeseen perehtynyt ole epäillyt, miten hyvänsä, sanomme empimättä: **se oli Jumalan ihme**. [vrt. mm. Mk 16:17-20 ”**ja nämä merkit seuraavat niitä, jotka uskovat**”; sekä Apt 2:17,18,21].

Ihmetellen kuunneltiin Savojärven kylässä, mitä Heikkilän ja Asikkalan väelle heinäniityllä oli tapahtunut. Koko heidän käytöksensä osoitti, etteivät joutavia kertoneet. Hengellisen elämän ihmemaailma oli heille auennut, siitä he itkien ja riemuiten puhuivat, sen aarteita he kehoittivat muitakin etsimään. Eikä aikaa-kaan, ennenkuin se tuli, joka heidän katseessaan välkkyi, levisi muihinkin, niin että heränneiden ”luku jo joulukuussa samana vuonna oli jotenkin suuri”. Siihen aikaan kerrotaan heidän viettäneen ”erinomaisen iloista juhlaa”, joka seikka myöskin todistaa liikkeen kasvamista” (*SHH I*, 3,4).

Edellisten lisäksi näkyy Rosendalin siteerauksissa edellä mainitusta *Muistokirjasta* myös eräs elävän kristillisyyden tuntomerkki – Hengen vaikutuksesta ja valossa syntynyt kyky erottaa *hengellinen* (vrt. 1Kor 12:10), ja omatekoinen, valheellinen *lihan uskonnollisuus* toisistaan:

”He näkivät petollisten kristittyjen [?] petollisuuden ei vähemmässä mitassa kuin Pietari Ananiaan petoksen” (*emt.* s. 4).

Paavo Ruotsalainen tuli herätyksen vaikutuspiiriin jo pian Telppäsniityn hengenvuodatuksen jälkeen. Kuuluisan matkansa Jyväskylään seppä **Jaakko Högmania** tapaamaan hän teki 1799. Seppä johdatti Paavon sisälle kristinuskoon, ”*Kristuksen sisälliseen tuntemiseen*” (2Kor 13:5).

Palattuaan kotiseudulleen, alkoi Paavo julistaa **Raamatun evankeliumia**, *Jeesusta meidän vanhurskautenamme ja pyhityksenämme, parannusta ja kääntymystä syntien anteeksisaamiseksi*. Hänestä tuli pian herätyksen keskeisin välikappale Savossa. Telppäsniityn herätyksen leviämisestä Paavon julistuksen seurauksena 1800-luvun alku-vuosikymmeninä, kertoo vaikuttavaa kieltään mm. L.J. Niskasen kuvaus Pielisjärveltä v. 1817, missä Paavon julistusta oli seurannut herätys:

”Hetä ensimmäisen herätyksen jälkeen, kun he tulivat kokoon *sanaa harjoittamaan*, lankesi Pyhä Henki heidän päällensä eräässä seurapaikassa, niinkuin Heluntaina apostolein päälle, niin että yli 30 henkeä nuoresta kansasta puhui oudoilla kielillä ja ennusti; ja heidän seassaan oli muutamia, jotka selittivät nämä puheet meidän kielellemme, jos kohta kaikkia eivät voineetkaan selittää. He eivät syöneet mitään luonnollista ruokaa viiteen päivään eivätkä toisistansa eronneet niinä päivinä” (*SHH I*, 82).

Telppäsniityn hengenvuodatus seurannut herätys ei ollut tuossa aikakaudessa ainoa. Sitä oli edeltänyt 1700-luvulla jo useampi herätys, joissa selvästi ilmeni raamatullista Pyhän Hengen toimintaa. Tällaisia olivat mm. *Nousiaisten herätys* 1768 **Abraham Achreniukseen** liittyen, karismaattinen *Kuopion lapsiherätys* 1775, sekä sen kanssa samanaikainen *Tor-*

nionjokilaakson herätys. Ja eiväthän hengenvuodatus ja sitä seuraava herätys koskaan ”tyhjästä” mihinkään tipahda, vaan ne tulevat aina ihmisistä koskettaneen *evangeliumin sanoman vaikutuksesta*, vastauksena synnintuntoon, syntyneeseen sydänten uskoon ja odotukseen (Jh 16:7-11; Rm 5:1-5; 10:9-18; Mt 7:7-11; Lk 11:13; Apt 5:32).

Savojärvellä, missä kansa tuolloin oli paljossa luku- ja kirjoitustaidotonta – ja joille kirkon taholta ei tietenkään elävää evangeliumia pidetty esillä, kun sillä ei sitä ollut – ihmisillä oli täytynyt olla ennen Telppäsniityn kokemusta jonkinlaisia kosketuskohtia elävään evangeliumiin, edeltävistä herätyksistä ehkä varsinkin läheiseen, mainittuun Kuopion lapsiherätykseen.

Porvoon hiippakunnan piispa **J. Molander** piti 1823 heränneihin liitettyjen ”tapahtuneiden häiriöiden vuoksi” Iisalmessa ja Nilsiässä piispantarkastuksen. Siellä käytiin piispan, Iisalmen kirkkoherra **P.J. Collanin** ja heränneen **L.J. Niskasen** kesken mielenkiintoinen, heränneiden ja kirkon edustajien suhdetta hyvin kuvaava keskustelu. Niskanen antoi Molanderille valituskirjan ”*sen sorron johdosta, jonka alaisiksi heränneet papiston toimesta olivat joutuneet*”. Valituskirjan allekirjoittajina oli kymmenen herännyttä, Niskanen heistä yksi.

Piispan tiedustellessa Niskaselta syytä siihen, etteivät heränneet *autuudenasiassa* kysyneet neuvoa rovastiltaan, vastasi Niskanen: ”*Tämä rovasti ei taida mitään niistä asioista puhua, enemmän kuin muutkaan suruttomat*”. Collanin tiuskaistua, ”enkö minä ole sinulle saarnannut *autuuden oppia*, junkkari!”, vastasi Niskanen: ”*Ette koskaan Raamatun jälkeen ole puhunut parannuksesta ja kääntymisestä*” (SHH I, 96).

Niskasen, ja heränneiden yleensäkin, kääntymättömistä ja uudestisyntymättömistä maailmanihmisistä käyttämä ”**suruttomat**”, oli ja on raamatullinen sana/käsite. Raamatunheprean sana *sha’anaan*, perusmerkityksessään ”*levollinen, huoleton*”, tarkoittaa tässä ”kontekstissaan”, asiayhteydessään, omaan ja maailman hengelliseen tilaan nähden **väärää levollisuutta** ja **huolettomuutta**. Sana on KR-33/-38:ssa käännetty ”suruton” 5 kertaa, niistä *Bibliassa* 1776 – mitä heränneet aina 1900-luvulle asti lukivat/kuulivat – sana on käännetty 2 kertaa ”suruton”:

”Voi *suruttomia* Zionissa, ja niitä, jotka [= pakanain ”pyhään”] Samarian vuoreen luottavat, jotka kutsutaan ylimmäisiksi pakanain seassa, ja [jotka, **Huom !**] Israelin huoneessa hallitsevat (Aam 6:1);

Mutta minä olen juuri vihainen myös *suruttomille* pakanoille; sillä minä olin ainoasti vähä vihainen, mutta he auttivat hävitykseen” (Sak 1:15).

”Suruton Collan” pidätti itselleen oikeuden saada kirjallisesti vastata häntä vastaan esitettyihin syytöksiin. Collanin kirjallinen vastaus on päivätty 18.4.1823. Rosendal kirjoittaa Collanin vastausta siteeraillen:

”Raja on pantava lahkoon kasvavalle ylimielisyydelle ja sen väkivaltaiselle, jos kohta hyväntahtoiselle käännättämisinnolle”, jotta se ei estäisi papiston toimia ”valistuneen ja oikean kristillisyyden levittämiseksi eikä turmelisi sitä suhdetta, jossa rehellisten opettajien tulee olla sanankuulijoihinsa” (SHH I, 97).

Raamatullisen *parannuksen* ja *kääntymyksen* kautta (Lk 24:45-49; Apt 3:19-21) heränneiden (Ef 1:13; 2:1-9; 5:14) ja kristityiksi tulleiden *kristillisyydenkäsitystä* ja *”autuudenjärjestystä”* ilmentävät – Niskasen Collanille edellä antaman vastauksen tapaan – erinomaisen selvästi myös heränneen past. **Jonas Laguksen** ”saatesanat” heränneelle khra **J. Wegeliukselle**, tämän valmistautuessa omaan arkipiispantarkastukseensa 1836:

”Puolusta elävää kristillisyyttä, ja vastauksena kysymykseen lahkolaisuuden ehkäisemisestä ja kukistamisesta, huomauta ainoastaan, että **jokaisen papin tulee kääntyä ja tulla kristityksi**” (SHH II, 66).

Lukija huomatkoon, että Lagus puhuu niistä *”sakramenttikastetuista”*, kirkon papeiksi vihityistä ja sen *”voidelluiksi”* kuvitelluista kirkon jäsenistä, joita kirkossa edelleen tänäkin päivänä kutsutaan papeiksi ja kristityiksi.

Pietarissa herännyt **N.K. Malmberg** (jonka kristillisyyttä *Ruotsalainen tosin myöhemmin vähän ”korjasi”*) kirjoitti jo varhain ystävälleen **R. H. Aspelinille** sanoja, joista käy ilmi sama Kristuksen oppi (Mk 1:14,15; Lk 24:47; Apt 3:19; 17:30), mikä oli Laguksella:

”Pääasiallinen ja parhain seurani ja ajanvietteeni on kallis Raamattuni - - - Olen pyrkinyt kuvaamaan ihmisille kauhistuttavan vaaran, jossa he ovat ilman *uudestisyntymistä*. Olen *osoittanut Sanan mukaisesti* jokaiselle, vieläpä ulkonaisesti nuhteettomillekin, jotka eivät osaa kuvata, miten *parannus* ja *kääntymys* tapahtuu, että sellainen on pimeyden ja kadotuksen lapsi” (N.K.M:n Kirjeet no: 1, 4, toim. Teol.toht. **Pentti Taipale**. Herättäjä 1986).

Kaikkia edellä mainittuja herätyksiä yhdistää, Pyhän Hengen vaikutusten ilmenemisen lisäksi kääntymättömien *”suruttomien”*, vain *lihan mukaan syntyneiden* ihmisten, kirkon ja esivallan edustajien vaino. Niin on aina ollut ja niin tulee aina olemaan – herännäisyyskysymyksessäkin (Gal 4:29). Kristityistä myös aina *”valhetellaan ja puhutaan kaikkinaista pahaa”* (Mt 5:10-12).

N. K. Malmberg kirjoitti tästä 1836 kirjeessään langolleen mm.:

”Voitko Raamatusta tahi kirkkohistoriasta näyttää aikakautta, joka olisi hyväksynyt siinä ilmestyvää käytännöllistä kristillisyyttä ... Kyllä meistä valehdellaan paljon enemmänkin kuin kirjeessäsi mainitset, vaikka kaikki ei vielä ole ehtinyt kuultavillesi. Valheiden paraat ansarit ovat niiden pappien kodit, jotka saarnaavat kunniansa, aittansa ja kukkaronsa hyväksi” (*M:n Kirjeet*, n:o 8, s. 22-24).

Telppäsniityn herätyksen keskeiset julistajat ja eteenpäin viejät, P. Ruotsalainen, N.K. Malmberg, J. Lagus, ja heidän uskoaansa seuranneet heränneet, olivat elämänsä loppuun asti ”suruttoman” maailman ja sen kirkon ja esivallan vainoamia. Heissä toteutuivat kirjaimellisesti Raamatun Sanat siitä, että **”lihan mukaan syntynyt [aina] vainoaa Hengestä syntynyttä”** (Gal 4:29); ja että **”kaikki, jotka tahtovat elää jumalisesti Kristuksessa Jeesuksessa, joutuvat vainottaviksi”** (2Tm 3:12). Apostolinen todistus näin vahvistaa Jeesuksen Sanat: **”Kaiken tämän he tekevät teille Minun nimeni tähden, koska he eivät tunne Häntä, joka on Minut lähettänyt”** (Jh 15:18-22).

Herännäisyyden hajaannuksen käynnistivät Ruotsalaisesta, Malmbergista ja Telppäsniityn herännäisyydestä irtisanoutuneet papit, ja sitä tuki heitä seurannut kansa. **Olavi Kares** kirjoittaa, ainakin yhtenä lähteenään kirkkohistorioitsija prof. **Martti Ruuth**, että herännäisyyden ”hajaannuksen syntymisessä näkyy ehkä myös *hengen eroavaisuuksia*”:

”Aivan kieltämätöntä onkin, että akateemisen pietistisen ylioppilaksiin kasvatit Essen, Ingman, Stenbäck ja heidän hengenheimolaisensa F.O. Durchman edustivat *toisenlaista evankeliumin käsitystä* kuin Lagus, Ruotsalainen ja Malmberg. Heidän katsantokantansa oli kylmempi ja lakimaisempi kuin Paavon ja Malmbergin evankeliumin näkemys, mikä vei *evankeliumin sanoman* suohon painuneen raukankin kuultaviin” (*Palava kynttilä*, 410).

Em. tekstejä kirjoittaneet kirkkohistorioitsijat puhuvat siis myös ”*hengen eroavaisuuksista*”, mutta kulkevat *kokonaan* ohi siitä ”evankeliumin näkemysten erosta”, mikä tässä lienee se mikä ratkaisevasti, sekä erotti Ruotsalaisen, Malmbergin ja Laguksen heistä ja herännäisyydestä eronneista papeista, että myös selittää heidän *hedelmiensä* erot. Ja siis myös herännäisyydessä ilmenneen *hengellisen elämän* kirkon kuolleesta uskonnollisuudesta. Tämä ero ei ole mikään muu kuin se, että kun em. heränneiden ”autuudenjärjestyksessä” ihminen *uudestisyntyi ja tuli kristityksi* evankeliumin Sanan ja Pyhän Hengen vaikuttamien *uskon, parannuksen ja kääntymisen* kautta (kuten Raamatussa), niin kirkollisessa opissa tämä kaikki kuviteltiin (ja kuvitellaan) vaikutettavan (itse keksityllä) **sakramentilla**, mikä ei koskaan ole elämää tehnyt ja mistä Raamatussa ei yhtään mitään puhuta.

Ja tosiasia on sekin, että herännäisyydestä kirjoittaneet kirkkohistorioitsijat eivät mainitse tästä – kaikkein merkittävimmästä erosta – sanaakaan. Tämä on tietysti loogista tänäkin, sen osoittaminen kun, jos se olisi ymmärretty ja jos olisi oltu rehellisiä, olisi asettanut saman kysymyksen heidän itsensä edustamaa ”teologiaa”, sille perustettua ojentautumista ja elämäntyötään koskien. Ja se hän ei käynyt, eikä yleensä käy päinsä.

Vain *todellisesti herännyt*, Hengestä syntynyt ja Hengessä vaeltava voi Kristuksessa saadun uuden elämän rinnalla lukea roskaksi kaiken sen, mitä maallisen ”teologian” alalla on ”saavuttanut”, kuten tekivät apostoli **Paavali** (Fil 3:1-11), ja **N. K. Malmberg**, joka kirjoitti kirjeissään ”totuuden ja toimen sanoja” (Apt 26:25) tästäkin aiheesta:

”Olen tullut näkemään **Jumalan sanasta**, *miten hirveä ja suoraan kadotukseen johtava* on se tie, jolla me sokaistuina kuljimme opiskeluvuosinamme - - - Me teimme työtä ja toimimme rakkauden pakottamina; mutta luonnottoman rakkauden, rakkauden itseemme. Me saatoimme lukea yötä päivää. Me panimme alttiiksi voimamme, terveytemme, omaisuutemme, jopa kaikki, voittaaksemme maallisia ja katoavia etuja ... Viisautta ja ymmärtävääisyyttä, sekä niitä seuraavaa ihmisyllystä, kunniaa ja maallista voittoa, niitä me ajoimme takaa. Lyhyesti: itsekkäisyys oli toimintamme periaate, me olimme Jumalamme ja maailma taivaamme. Valitettavasti emme olleet ainoat sitä laatua. *Koko ympäristömme* ei nähnyt enempää kuin me, ei pyrkinyt enemmän perään kuin me. **Pimeys** oli yleinen” [**Ja sama kauhistus jatkuu!**] (N.K.M:n *Kirjeet*, no:t 4,5).

”Että olin hyvä kristitty, sitä eivät opettajani, seuratoverini enkä itse epäillyt, me kun kaikki pidimme tosi kristillisyytenä sitä pakanallista hyvettä, joka pidättäikse kaikista törkeistä synninpurkauksista, omin voimin ahkeroitsee täydellisyyden saavuttamista, ja jonka lähteenä on ylpeys, jota kauniimmalla nimellä kutsutaan *ambitsiooniksi* [*ylpeä kunnianhimo*]. Ne luennot ja harjoitukset, joihin yliopistossa otin osaa, *eivät missään suhteessa* järkyttäneet sitä hyvää ajatusta, jonka kääntymättömässä mielessäni olin itselleni muodostanut, *enkä myöskään saanut mitään oikeata opetusta* siitä, millaisen Jeesuksen oikean opetuslapsen tulisi olla [**ja tiedekunnassa tuskin milloinkaan!**]” (**J. Lagus**, *SHH I*, 256,257).

–”Papiksi” tultuaan määrättiin Lagus Vöyrin v.t. kirkkoherran ja kappalaisen **H. Vegeliuksen** apulaiseksi. ”Samoin kuin seudun muut papit, oli tämä **suruton** mies ... *Sunnuntai-illat* käytettiin seurusteluun seurakunnan säätyhenkilöiden kanssa ... *lyötiin korttia, tanssittiin, juotiin, ym. eikä opettajain elämä millään tavalla eronnut maailmanlasten tavoista, niin että yhtä usein näin harmaahapsiset pelipöydän ääressä kuin nuoremmat tanssissa ja näytelmissä*”, kertoo **Lagus** itse yllämainitussa kirjoituksessaan. Tuo ei häntä loukannut, hän oli niin kuin muutkin” (*SHH I*, 257).

Olemme syvästi vakuuttuneita, että heränneiden *hengellisesti herättävän* ja *pelastavan evankeliumin* tosiasiallinen, merkittävin ja kaiken selittävä ero kirkkoon onkin julkilausuttu näissä, eräiden Ruotsalaisen, Malmbergin ja Laguksen aikalaisteologioiden heitä syyttävissä sanoissa:

”Kun ei miehillä ole luterilaisuudesta jäljellä muuta kuin nimi” (*Herännäiskirjallisuuden lähde ’hukassa’*).

Edelliseen liittyy se, kun **Kares**, teol.tri **Lauri Takalan** *Suomen evankelisen liikkeen historian* osa II:een, s. 261 viitaten toteaa, että *’Malmbergkaan ei säästynyt ’kanonisoidulta’* [”ohjenuoraksi annettulta”, kreikan sanasta *kaanon*, ”ohjenuora”] *syytökseltä, että heränneet papit eivät tunneneet Lutheria*. Ja nämä syyttäjät olivat näissä syytöksissään kyllä oikeassakin – siitä huolimatta, että Malmberg sanoi em. kirjeessään langolleen 1836, että *”lahkolaisiksi saattaa ainoastaan niitä sanoa, jotka eivät hyväksy Lutherin raamatunselityksiä ja hylkäävät tunnustuskirjat. Juuri niihin olen perustanut oppini*” (Kirje no 8.).

Todellisuudessaan Ruotsalainen, Malmberg ja Lagus – kuten olemme todenneet – julistivat kirkkaasti raamatullista, ihmisiä synnin unesta *herättävää* ja todellisesti *uudestisyntyttävää* evankeliumia, eivätkä sitä Lutherin *”sakramentti-evankeliumia”*, minkä löydämme luterilaisista tunnustuskirjoista, mm. kaikkien luterilaisten kirkkojen päätunnustuksesta, ”muuttamattomasta” *Augsburgin tunnustuksesta* ja Lutherin *Katekismuksista*.

Kysymys luterilaisuudesta vs. epäluterilaisuudesta on kuitenkin melko lailla ”kaksiraiteinen”, riippuen totuuden kannalta siitä, mitä Lutherin kirjoituksia tässä kohden luetaan. Jos heränneet ”tunnustuskirjaluterilaisuuden” valossa olivatkin niitä, joilla ”luterilaisuudesta oli vain nimi”, niin oli Lutherilla – ennen Katekismustensa kirjoittamista ja katoliseen sakramentalismiin palaamistaan – myöskin täysin raamatullisia kirjoituksia. Näistä parhaita esimerkkejä ovat mm. hänen, heränneiden Raamatussa, *Bibliassa* 1776, oleva *Roomalaiskirjeen esipuheensa*, sekä *Kirkkopostillassaan* (seuraavalla sivulla) oleva eräs *Kirkkopostilla-kirjoituksensa*.

Viljo Remes sanoo **Roomalaiskirjeen esipuheen** olevan P. Ruotsalaisen *Biblian* luetuin kohta: *”Paavo saatuaan toisen Raamatun 1820-luvun lopulla [1776 Biblia sekin] ... alkoi sitä [Rm-kirjeen esipuhetta] lukea, voi sanoa, lukemasta päästyäänkin. Sitä on luettu niin paljon, että tekstistä putoilisivat kirjaimet pois, ellei niitä olisi liimattu paikoilleen jälkeinpäin”* (em. *Seminaariesitelmä*). Näin **Luther** *Roomalaiskirjeen esipuheessa* siitä, miten *uudestisyntyminen* tapahtuu:

”Mutta usko on Jumalan työ ja vaikutus meissä, joka meidät muuttaa ja Jumalasta vastuudesta synnyttää, Joh. 1:13... Kristus, toinen [oik. ”viimeinen”] Adam, tuli meille omistamaan vanhurskautensa, uuden syntymisen kautta uskossa” (s. 227, 230). –Ei **sakramentti** vaikuttajana, vaan usko!

Kirkkopostillassaan Luther – kaiketi ennen sitä jälleenkatolistumistaan ja *Katekismustensa* kirjoittamista mitkä hän perinnökseen jätti ja mitkä luterilaisuutta ovat siitä lähtien vallinneet (vrt. *Tunnustuskirjat*, ja *Aikuis-katekismus* s. 89) – kirjoitti mm. uskosta, *uudestisyntymisestä*, ja kirkollisen **sakramenttiopin** suhteesta Jumalan Sanaan, näinkin kirkkaita, raamatullisia ajatuksia:

”Joka uskoo ja kastetaan, se tulee autuaaksi; mutta joka ei usko, se kadotetaan” (Mk 16:16); ja: ”vanhurskas on uskosta elävä” (Rm 1:17)... Näistä lauseista ei ole luovuttava eikä niitä kiellettävä, seuratkoon sitten mitä seuranee; ja hukkukoon vaikka koko maailma, ennen kuin tämä Jumalallinen totuus muutettaisiin ...

Nyt kysytään, mihin pienet lapset jäävät, joilla ei vielä ole ymmärrystä, eivätkä voi uskoa puolestansa, sillä niin kirjoitetaan, että ”**usko tulee kuulemisesta ja kuuleminen Jumalan Sanan kautta**”? (Rm 10:17). Tähän kysymykseen miettivät *järkiniekat korkia-opistoissa ja Paavi-lahko* sen vastauksen, että pieniä lapsia kastetaan ilman omaa uskoa, nimittäin seurakunnan uskon turvissa, jonka kummit tunnustavat kasteessa; sen turvissa annetaan lapsille kasteessa, kasteen vaikutuksesta ja voimasta, synnit anteeksi ja oma usko sytytetään heissä armon kautta sydämeen niin, että lapsi *vastuudesta* syntyy vedestä ja Pyhästä Hengestä. Mutta kun kysytään perustusta tällaiseen vastaukseen, ja missä se on Raamatussa luettavana, havaitaan tämän olevan ihan pimiää savua. Taikka osoittavat he meille hattuansa, sanoen: ”me olemme korkiasti oppineita tohtoreita ja päättämme niin; sen tähden se on oikeaa, eikä siihen tarvita lisää kysymyksiä!” – niin kuin pian *kaikella heidän opilla* ei ole muuta perustusta kuin omat unensa ja mietelmänsä ... Mutta tämä ei ole meille kyllyiksi sielun autuutta koskevissa kohdissa; sillä he itse ja kaikki ”pyhät isät” ovat ihmisiä ... kuka siihen uskaltaisi ja kuolisi sen turvissa, kuin opettavat sitä ilman Raamattua ja Jumalan Sanaa? –Pyhiä siellä, pyhiä täällä, mutta koska sieluni iankaikkinen joko hukkuminen tahi pelastus on kaupalla, en tohdi minä uskaltaa kaikkiin enkeleihin ja pyhiin, vielä vähemmän yhteen taikka kahteen pyhään, elleivät minulle osoita Jumalan Sanaa!

Tästä valheesta ovat vielä menneet edemmä, ja niin kauas päässeet, että opettavat ja vieläkin totena pitävät, **sakramentilla** olevan sellaisen voiman, että vaikka sinussa ei ollenkaan ole uskoa ... saat kuitenkin armon ja syntien anteeksisaamisen. Sen tähden antavat he saman edun vanhoillekin ja kaikille ihmisille ja puhuvat kaikkea tällamoista omasta päästään, *jolla juuri somasti juurittavat*

kristillisen uskon pois maasta, tehden sitä mitättömäksi ja tarpeettomaksi, ja rakentavat niin muodoin **sakramenttien voimalla** ainoastansa omia töitä.

Tästä olen kylliksi kirjoittanut vastauskirjassani Leo-paavin antamaan bullaan... sillä **he ovat uskon vihamiehiä**, ja missä voivat korottaa töitä, siinä täytyy uskon vaipua. **Varo tätä myrkyä ja eksymistä...** sillä ei se kestä; eikä sillä ole Raamattu, vaan ihan ihmisluulot perustuksena, vieläpä sotii päätä pahkaa ja julkisesti vastoin äsken mainittua Raamatun päälausetta, jossa Kristus sanoo: ”Joka uskoo ja kastetaan” (Tohtori Martti Lutheruksen *Kirkkopostilla*, s. 308-).

Herännäisyyden ”isien” *luterilaisuus vs. epäluterilaisuus* on siis varsin paljossa riippuvaista siitä, mihin Lutherin ja tai ”luterilaisuuden” lähteisiin näkemykset perustetaan. ”Hajaannuksen pappien” ja ”puhdasoppisen kirkon” virallisten oppien valossa **Ruotsalainen, Malmberg** ja **Lagus** eivät täysin tunteneet Lutheria; Raamatun ja *hengellisesti elävän Lutherin* kirjoitusten valossa he taas tunsivat hänet oikein hyvin.

Suuri kysymysmerkki ja huutomerkki on kyllä pantava mm. sen perään, kun Malmberg sanoo ”perustaneensa oppinsa *sekä* Lutherin raamatunselityksiin, *että* tunnustuskirjoihin” (*Kirje* n:o 8, edellä s. 21). Tästä ja muista ristiriitaisuuksista Raamatun ja ”telppäsniittyläisten” välillä, sekä niiden selityksistä, jäljempänä kohdassa *Telppäsniityn herännäisyys, Paavo Ruotsalaisen ”tuttava” armo, muutosliike ja Raamattu*.

Kun lukee kirkkoisien niitä tekstejä, joihin kirkon viralliset ja ”puhdasoppiset” *Tunnustuskirjat* lähinnä pohjautuvat sekä itse *Tunnustuskirjoja*, voi kyllä koko sydämellään sanoa ”aamenensa” sille, mitä 1800- ja 1900 -lukujen taitteessa elänyt siunattu juutalaisveljemme, Jeesukseen Messiaanaan uskonut kristitty kirjailija **C.H. MacIntosh** kirjoitti noista kirkkoisien ”paksuista kirjoista”:

”Voit läpikäydä kirkkoisien paksut teokset, etkä löydä jälkeäkään kristinuskolle ominaisista totuuksista. Kuten Israel hylkäsi Herran ja valitsi **Baalin** ja **Astar-ten**, niin hylkäsi **kirkko Jumalan puhtaana Sanan** suostuen taruihin, legendoihin ja kuolettaviin eksytyksiin” (*Viides Mooseksen kirja*, 4:s painos, s. 178).

Aivan samoin kuin jo Israelin lähtiessä Egyptistä kohti *Luvattua maata*, lähti mukana myös ”paljon sekakansaa” (2Ms 12:38), niin alkoi tapahtua myös aidon herännäisyyden liepeillä. Jo ennen em. pappien johdolla tapahtunutta heidän ja heitä seuranneiden joukkojen heränneistä eroamista ja hajaannusta, oli Paavo Ruotsalaisen herkkä hengellinen silmä nähnyt, että ”*joukkoliikehdinnässä*” kaikki ei ollut kultaa mikä kiiltää.

Kares kirjoittaa Paavon mietteistä Marielundin suurhäissä 1846, Ruotsalaisen 1848 kirjeen pohjalta:

”Hän sanoo suurhäissä nähneensä, että Lapualaisilla oli kyllä kiivautta Jumalan puoleen, mutta ei taidon jälkeen. He olivat alkaneet panna liian suuren painon ystävien keskinäiseen kanssakäymiseen ja menneet tässä ”huvituksessaan” Kristuksen ohi ... Paavo kieltämällä kieltää pitämästä suuria, yhteisiä seuroja ... Paavo siis pelkää, että *pinnallinen joukkokristillisyyys* saa suurista seuroista kiihoketta” (*Palava kynttilä*, 340; *Paavo Ruotsalaisen Kirjeet*, kirje n:o 84).

Myös **Mauno Rosendal** kirjoitti *Suomen herännäisyyden historiassaan* ilmiöstä herännäisyydessä 1840-luvun loppupuolella:

”Jota suuremmiksi Suupohjan heränneitten joukot kasvoivat, sitä enemmän *puoliheränneitäkin ja sydämessään kääntymättömiä* niihin liittyi. Eivät vainot enää ketään pelottaneet, eikä maailman pilkkakaan ollut niin purevaa kuin ennen ... Nämä rupesivat noudattamaan heränneitten tapoja ja matkimaan heidän puheitaan parannuksesta, oman sydämen pohjattomasta turmeluksesta, vihollisen kiusauksista ym. - - - Kun esim. **Fredrik Östring** ... Purmossa vierasjoukolla lausui: ’Nyt on semmoinen aika, että ihmiset suurissa joukoissa kutsumattomina matkustavat pitopaikkoihin ... mutta tuommoinen kristillisyyys on usein pelkkää varjokristillisyyttä vain’, paheni moni muistutuksesta. Sensijaan pidettiin erinomaisina erään toisen papin Östringin nuhteen johdosta lausumia sanoja: ’Älä sano niin, nyt on suuri herätyksen aika ’ (*SHH III*, 68,69).

Olavi Kares kirjoitti hajaannuksesta herännäisyydessä:

”Etelä-Pohjanmaalla ... **hajaannus merkitsi heränneiden pappien ja heihin liittyvän kansan todellista eroa herännäisyydestä** - - - Ylistaron pitäjän **Untamalan kylän heränneistä meni hyvin suuri osa** [herännäisyyden hyljänneiden] pappien mukaan” (Jälkimmäisen tiedon lähteinä heränneet Juho Malkamäki ja Antti Kytömäki. *Palava kynttilä*, 418, 419, 489).

Hajaannus oli luonnollinen ja vääjäämätön seuraus siitä, että joko ei oltu koskaan ”ahtaan portin”, so. sydämessä tapahtuneiden *mielenmuutoksen* ja *kääntymyksen* kautta elämän tielle tultukaan, taikka rakastumisesta siihen **uskonnolliseen** ”suureen”, mikä on tässä maailmassa menestyvää ja arvostettua. –”Egyptin lihapadat” voittivat. Kuten Israelinkin luopuneet erämaavaelluksella, niin nämäkin, **herännäisyydestä todellisesti eronneet papit** ja **kansa**, jatkoivat kristityiksi ja muka heränneiksi tunnustautumista; ”Kristuksen oppi” vaihdettiin kirkon **kultaisen vasikan sakramentti-pelastajaan**: ”**Tämä on johdattanut maailman Egyptistä**”!

Kareksen dokumentoima pappien ja Ylistaron **Untamalan kyläläisten** ”hyvin suuren osan todellinen ero (*Telppäsniityn*) herännäisyydestä”, selittää, miksi kaikkialla heränneiksi tunnustautuvien ”körttien” piirissä nykyäänkin vaikuttaa siltä kuin Raamatussa ilmoitetun *kristinuskon* ensimmäi-

sistä alkeistakaan ei olisi juuri minkäänlaista käsitystä. Harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta, ihmiset vaikuttavat – Malmbergin sanoin (edellä s. 38) – niiltä, jotka ”eivät osaa kuvata, miten *parannus* ja *kääntymys* tapahtuvat”; tuo Sanassa ilmoitettu tie kristityksi (vrt. myös **J. Lagus** edellä, s. 38), on Untamalan nykypäivänkin körteille varottavaa harhaoppia.

Telppäsniityn herännäisyyttä ei kylän herännäisyydeksi sanotussa liikedinnässä liene koskaan ainakaan yleisesti tunnettu. Kylässä ja koko maassa ”körttien” suuri enemmistö on seurannut ja edelleen seuraa noiden Telppäsniityn **herännäisyyden hyljänneiden** ja sen ”miltei saatanan synagogaksi” leimanneiden ”**pappi-isien uskoa**”, perintöä ja nykyisiä ”pappeja”.

Nämä **herännäisyyden hylkääjät** julistetaan vielä 2000-luvullakin mm. *Untamalan Kyläkirjassa* ”raamatullisen suunnan elähdyttämiksi papeiksi”, ja kerrotaan kuinka Telppäsniityn herätykseen ”*aluksi liittyi sekä hurmoksellisuutta että kielilläpuhumista*”, mutta että sitten ”*liike alkoi raitistua ... ja siitä alkoi kasvaa kansanliikkeen mitat saavuttanut herätysliike*”. (*Untamalan kirja* 2007, s. 113, 114). Koskien Untamalan herännäisyyttä ja sen osuutta kylän koulun synnyssä, kirjassa toisaalla viitataan lähteenä kyläläisen opettajaseminaarin tutkielmaan 1949, ”*Ylistaron Untamalan herännäisyys 1800-luvulla*” (*Untamalan kirja*, s. 258).

Untamalan koulun 100-vuotishistoriikissa luonnehditaan em. opettajaseminaarin tutkielmaa ”viehättäväksi” (rehtori **Esko Palo**, 1999, s.7). – Hengellinen ja historiallinen totuus tapahtuneista on siis käännetty kummankin em. kirjoittajan teksteissä päälaelleen: Telppäsniityn **herännäisyyden lahkolaisharhana hylkääminen** julistetaan niissä **herännäisyydeksi**. Ja sillä tiellä jatketaan.

Ruotsalaisen ja Malmbergin yleinen tunnettuus on kelvannut, heidän evankeliuminsa ei. Silti *Telppäsniityn herätys* on aina määritelty sen hylkääjien piirissä kaikkialla, muka myös hylkääjien ”herännäisyyden” alkukohdaksi ja Paavon Aholansaari on liikkeenkin ”Mekka”. –Minkähän suunnan ”*elähdyttämiksi*” nähdään kylän ja nykyliikkeen suuren enemmistön lähes aukottomasti kannattamat (mm. HY:n vs-kokouksen 2014 äänestykset), *liikettä* ja Aholansaarta vallitsevat, niissä jumalattomuuksillaan mesovat, nykyiset, mm. ”homoliitto-peukuttajateologit”?

N.K. Malmberg sanoi myös eräässä tilanteessa syynä siihen, että ”Untamalassa kuivuttiin”, olleen sen, kun etsittiin itsestä ja toisista sitä, minkä vain Jumalan Sana, Jeesus, Hänessä pysyminen ja Pyhä Henki voivat ihmisissä aikaansaada:

”Jos synnit meitä ahdistavat, niin Hän auttaa; ne ahdistavat, kun me itseltämme velomme synnintuntoa. Joka tämmöisenä hetkenä tulee Herran eteen, hänelle taapahtuu laupeus. **Te raukat Untamalassa** olette kuivuneet sentähden, että olette velkomassa itseltänne ja toinen toiseltanne” (*SHH III*, 363).

Kun ***Ylihärmän pappeinkokouksessa***, määriteltiin herännäisyyden ja kristillisyyden ”perusoppia”, *oppia vanhurskauttamisesta*, irtisanouduttiin siinä tosiasiallisesti nimenomaan siitä heränneiden raamatullisesta opista, että ihminen vanhurskautetaan, eli Kristuksen ansion perusteella ”*julistetaan syyttömäksi*” ja tulee kristityksi, yksistään evankeliumin synnyttämien uskon perustuvien *parannuksen* ja *kääntymisen* avunhuutonsa perusteella. Näin em. ***pappeinkokous*** kuulutti heränneiden raamatullisesta (Rm 5:1-5; 10:17; Lk 24:47; Apt 3:19) vanhurskauttamisopista ja uskosta:

”Olimme yksimieliset siitäkin, että itse perusoppi, *vanhurskauttamisoppi*, on ollut *löysä* ja *hatara*” (*SHH III*, 412).

”Olimme pakoitetut myöntämään, että *olimme kuuluneet lahkoon*, että kaikki olimme olleet takertuneina lahkolaisuuden lankoihin, niin kuin karpänen hämmähäkin verkkoon. Todistuksena siitä on jo tuo ennen mainittu surullinen tosiasia, että *olemme tyytyneet ihmisten*, emmekä **Jumalan sanaan** ... Olemme kuuluneet miltei *saatanan synagoogaan* ... Nyt kun ihmisjumaloimisen siteet on katkaistu, saattoi jokainen vapaammin hengittää ja pelvotta avata sydämensä veljelleen. Erosimme enemmän veljestyneinä, kuin konsanaan ennen” (*SHH III*, 414,415). – **Herännäisyyden hylkääjät julistautuivat heränneiksi!**

Ja mitkä olivat nuo pappeinkokouksen mainitsemat ”*ihmisten sana*”, johon he *olivat* herännäisyydessä tyytyneet, ja se ”*Jumalan sana*”, mihin he *eivät* todistuksensa mukaan olleet tyytyneet? Eivät mitkään muut kuin määrittelämänsä ”ihmisten sana” se, että *ilman evankeliumin Sanan vaikuttamaa parannusta ja kääntymistä ihminen ei tule vanhurskautetuksi, eikä synny uudesti ylhäältä ja tule kristityksi*; ja ”*Jumalan sana*” se, että *kirkon ”sakramentin” ja ”viran” mysteerioyhteistoiminta tekee tuon kaiken – ilman evankeliumin Sanan tietoista vastaanottamista, pelastavan uskon syntymistä, mielenmuutoksen ja kääntymisen sisältävää ihmisen osuutta*.

N.K. Malmbergin eräs kirje (jo paljon ennen hajaannusta, 1936) kuvaillee sattuvasti tyypillistä kuollutta kirkollista puhetta, ja epäsuorasti sen vastakohtaa, raamatullista parannussaarnaa, sekä niiden saamaa vastaanottoa ihmisissä:

”Kun ajanhenki vaatii, että pääasiallisesti teroitetaan *viisaustieteellistä moraal*ia ja *kuolleita siveysopillisia sääntöjä*, tahi kun saarnataan kristinuskoa vaan niin varovasti, että vain ulkonaisen elämän pinta saataisiin vähän kiillotetuksi; kun

kansaa kehoitetaan parannukseen vaan niin löyhällä tavalla, että fariseus saa olla häiritsemättömässä rauhassa jokaisessa sydämessä, ilman että näytetään, mistä *parannuksen voima* saadaan: onko ihme, että niitä sanotaan lahkolaisiksi, jotka eivät saata veisata samaa virttä” (N.K. M:n *Kirjeet* n:o 8).

Näissä ”kuolleissa siveysopillisissa säännöissä ja moraalissa” herännäisyydestä eronneet papit ja heitä seurannut kansa jatkoivat. Ha jatkoivat hengellisessä kuolemassa, ja jatkoivat Telppäsniityn herännäisyydessä ja Kristuksen seuraamisessa todellisesti elävien valheellista solvaamista ja vainoamista entistä aktiivisemmin ja röyhkeämmin. Ja niissä samoissa opeissa jatkavat sen tien kulkijat tänäkin päivänä.

J. Lagus kirjoitti tilanteesta **V.L. Helanderille** hajaannuksen vaiheissa, elokuussa 1853:

”Ajan suuren kellon viisari kulkee eteenpäin, ja osoittaa nyt selvästi luopumisen silmänräpäystä, joka järkähtämättömästi on tullut. Suurimmat joukot Jumalan kutsumista sieluista ovat jo, kuten näyttää, ainaiseksi kääntäneet selkänsä **Raamatun autuudenjärjestykselle**, ja haparoivat vielä **sodomalaisten tavoin** ovea surmataksaan ja häpäistäkseen ne, jotka vielä seuraavat Kristusta ja puhdasta oppia” (*Palava kynttilä*, 428).

Olavi Kares kirjoitti pappien puheiden vaikutuksesta kuulijoihin hajaannuksen jälkeen:

”Lapuan maahanpainettu sananjulistaja oli ainoa, jonka julistukseen vielä yhtyi se voima, mikä herättää ihmiset synnin unesta” (*Palava kynttilä*, 413,414).

Synteihinsä ja rikoksiinsa *kuolleita* (Ef 2:1-6) *heräsi* raamatullisesti (Ef 5:14) kaikkialla, missä Malmberg julisti (Ef 1:13). Ja sitä hän teki kuolemaansa 1858 saakka.

Hänet ja herännäisyyden hyljänneiden ”pappien” saarnatoiminnan seurauksena ”heidän seurakuntiinsa” (joita ne lienivätkin) tuli hengellinen hiljaisuus kuin ”hautuumaalla”, ja heitä seuranneiden keskuudessa Telppäsniityn herännäisyys – sikäli kun sitä koskaan oli ollutkaan – ainakin pääosin kuoli (vrt. mm. Kares: *Palava kynttilä*, 407-414).

Ylihärmän pappeinkokouksen 1852 koollekutsujana toimineen **C. von Essenin** oma todistus 1862, hänen ja ”suuntansa pappien” toiminnasta eron jälkeen, on paljon puhuva:

”Sen valon ja armon mukaan, minkä Herra on meille antanut, olemme koettaneet vaikuttaa seurakunnissamme, mutta vaikutuksemme hedelmistä ei näihin asti valitettavasti ole paljon sanomista (*emt.* 411).

Kares siteeraa myös arkkipiispa **Erkki Kailan** sanoja, jotka tämä oli sanonut Lapualla 1935, kun oli ottanut kantaa edellä kuvattuihin tapah-tumiin, koskien N.K. Malmbergia, ja hänestä sekä herännäisyydestä eron-neita pappeja ja heidän toimintansa hedelmiä:

”Teologian voimattomuus näkyy siinä, että eronneet papit olivat opillisesti ja myöskin siveellisesti paljon edellä Malmbergia [*kirkollisten harhaoppien ja Malmbergia koskeneiden valheiden mukaan ja valossa*], mutta he eivät mitään voineet, sillä Malmberg oli Jumalan valittu ase, jota he eivät olleet.”

Ja **Kares** jatkaa vielä **Kailan** lausumasta:

”Se sana on eräässä mielessä avain Malmbergin elämän ymmärtämiseen ... *Hänen vaatteensa tahrattiin, mutta hän seiso i saastaisissa vaatteissaankin sen Jumalan edessä, joka ei valitsemistaan kadu*” (*Palava kynttilä*, 410, 411).

Varmasti on totta, että Jumalan valinta ja siihen liittyvä Pyhän Hengen voitelu julistajassa ja julistuksessa on suuri selittäjä, kun asetetaan vastak-kain Malmberg ja hänet tahranneet papit. Mutta tällä sinänsä olennaisella argumentilla ei pidä kulkea ohi siitä – työn hedelmien suurimmasta selit-täjästä – että siinä missä **Malmberg julisti Kristuksen evankeliumia**, niin hänestä **eronnut papisto kirkon kuolleita sakramentti-harhaoppeja**, joihin Jumalan voima ei koskaan yhdy; Hän vahvistaa vain Sanansa, mikä aina myös jakaa ihmiset (Mk 16:20; Apt 14:1-4).

Edellinen *herättää hengellisesti, jälkimmäinen vahvistaa hengellistä nukkumista, kuolemaa ja kristinuskoksi kuviteltua, Henkeä ja elämää vailla olevaa kristinuskontoa.*

Toisen sukupolven herätysliike

Wilhelmi Malmivaaran alkaessa 1880-luvulla vaikuttaa herännäisyyden rikkinäisillä vainioilla kokoamista, hän ei suinkaan jatkanut *sitä evanke-liumin työtä* mitä isänsä **N.K Malmberg** oli tehnyt; hän jatkoi enem-mänkin isänsä hylkääjien ja vainoajien, Telppäsniityn herännäisyydestä eronneiden ”pappien”, ja kirkon jalanjäljissä. **Remes** kuvaa tilannetta em. *Portaanpään seminaariesitelmässään* 2007:

”Kun Wilhelmi Malmivaara 1880-luvun alussa niin Savon kuin Pohjanmaankin talonpoikaisjohtajien kuoltua otti johdon käsiinsä, hän tuns i vain osittain Paavo Ruotsalaisen ajan herännäisyyden. *Itä-Suomessa* hurmoksellisuus eli *kielillääpu-huminen jatkui katkeamatta* 1800-luvun loppuun asti. Sitä tunnettiin laguslaisten piirissä Keski-Pohjanmaalla, *mutta Etelä-Pohjanmaalla sitä ei tunnettu.*

Wilhelmi Malmivaara omaksui kotimaakuntansa [**luopio**-] herännäisyyden ainoana oikeana. Ollessaan nuorena pappina Nilsiässä **hän vaiensi yritykset puhua kielillä**. Seuraus oli, että nilsiäläiset heränneet jäivät pois Malmivaaran johtamista seuroista.”

Järkyttävää sinänsä on tuo ”teologien” raamatullisen uskon ja Pyhän Hengen ilmentymistä (Henkilahjojen toiminnasta) käyttämä terminologia, mitä heidän kirjoituksensa vilisevät täynnään. Ja kun raamatullisen uskon tunnusmerkistöä (Mk 16:15-20) ilmeni Savossa ja Keski-pohjanmaalla yli sata vuotta, aina 1800-luvun loppuun asti, mutta niin ei ollut Etelä-Pohjanmaalla, ei se Jumalasta johtunut, Hänen kansalleen asettama tunnusmerkistö on muuttumaton. Ihmisten hengellisen tilan oli pitänyt muuttua.

Kun puhutaan kielillä, selitetään kieliä, profetoidaan, tulee tiedon ja viisauden sanoja, arvostellaan henkiä, sairast parantuvat, jne, on se kaikki sitä, minkä **Jeesus sanoi** olevan *taivaasta annettuja merkkejä* siitä, että ihmiset ovat Raamatun tarkoittamassa merkityksessä uskovia, Jeesuksen opetuslapsia ja seuraajia – kristittyjä (Mk 16:15-20).

Kun **Herran apostolit** opettivat seurakuntaa, että ne ovat lahjoja seurakunnan rakennukseksi (1Kor luvut 12-14), oli/on se näille ”teologeille **epäraitista ekstaattista hurmoksellisuutta**”. Ja siitä sanotaan, että ’vahvat johtajat onneksi onnistuivat kovalla kädellä juurimaan sen pois siellä missä sitä pyrki esiintymään, ja ”herätyks” saatiin näin ”raitistumaan” ja vakiintumaan terveisiin kirkollisiin uomiinsa.’

Raamatussa sanotaankin, että kun seurakunnan kokouksessa puhutaan kielillä, niin jos silloin ”*teidän keskuuteenne tulisi jokin uskosta ja opetuksesta osaton, eikä hän sanoisi teidän olevan järjiltänne*” (1Kor 14:23). Ja niinhän he – tämä maailma uskontoineen – edelleenkin sanovat.

W. Malmivaaran uudestisyntymättömästä hengellisestä tilasta hänen toimintansa alkupuolella kertoo vääjäämätöntä kieltään (vrt. isänsä *N.K. Malmbergin kirje Aspelinille edellä*, s. 38) hänen oma todistuksensa rippikoulun pidosta Kiuruvedellä 1881. Kun rippikoulu oli siltä päivältä päätetty ja hän lähti huoneesta, alkoi sieltä kuulua ”hiljaista itkun nyyhkytystä”, mikä kertoo, että *Sana oli saanut olla esillä ja se itsessään oli päässyt jollakin tavalla koskettamaan nuorten omiatuntoja*. Näin W. Malmivaara itse kertoo tapahtumista:

”Useita nuorukaisia tuli hätäntyneinä juosten minua kohti päärakennuksen rappuille. Nyt ne tulevat kysymään neuvoa *parannuksen tekoon, enkä minä tiedä itsekään koko asiasta* – tuli mieleeni. Lähdin kiireesti kamariini ja ehdin saada oven lukituksi jälkeeni. Toiset itkivät oven takana, minä Herran jalkoihin pol-

vistuneena huoneessa, ja minun on aina täytynyt pitää tätä hetkeä sinä, jolloin Herran armo särki sydämeni pohjan.

Toinnuttuani jonkun verran ja rippikoululaisten mentyä asuntoihinsa, menin jälleen ulos istumaan, vaimoni ja äitini saapuessa viereeni. Puheltuamme ja itkettyämme hetken yhdessä, sanoi äitini äkkiä: 'minä olen nyt saanut, mitä olen Herralta pyytänyt, eikä minulla ole enää täällä mitään tekemistä' (*SHH IV*, s. 534, 535).

Tällaisessa hengellisessä tilassa oli W. Malmivaara 1881, ”ollessaan pap-pina”. Häntä siis mitä suurimmassa mitassa koskivat myös **J. Laguksen** sanat kirjeessään khra **J. Wegeliukselle**: ”Jokaisen papin on käännättävä ja tultava kristityksi” (s. 38), ja isänsä sanat Aspelinille siitä, mitä tulee *uudestisyntymättömään* henkilöön ja joka ei osaa kuvata, miten *parannus* ja *kääntymys* tapahtuu.

Olavi Kares kirjoittaa *N. K. Malmbergin elämä* -kirjassaan Wilhelmin äidistä:

”Kaunis muisto on jäänyt vielä jälkipolville tuosta vaatimattomasta naisesta, joka ... taisteli vuosikymmenet Herran edessä ainoan poikansa sielusta” (*Palava kynttilä*, s. 423).

”Kolme -sukupolvinen laki”, *herätys – herätysliike – liike*, oli W. Malmivaaran alettua muotoilla ja organisoida Telppäsniityn herännäisyyden raunioilla, tullut vaiheeseen kaksi; herätyksen kokeneen sukupolven tilalle oli tullut toinen, hyvin paljossa jo *herätyksestä* luopunut *herätysliikkeen* sukupolvi, joka monessakaan suhteessa ei enää ”*Joosefista mitään tiennyt*” (2Ms 1:8). Ja tämä tarkoittaa, että etuliite *herätys* on jo tällöin varustettava kysymysmerkillä. ”**Jyrkästi kirkollinen ja luterilaiseen tunnustukseen pitäytyvä Herättäjä**” on epäyhtälö; nämä kun eivät tunne eivätkä tunnusta raamatullista herätystä, uskoon tuloa ja siihen perustuvia hengellistä syntymistä ja kristityksi tulemistä, niin *millä* he ketään *herättivät* ja *mihin*?

Kirkollisuuden yleensä ja luterilaisuuden suurin harhaoppi on se, kun siinä ei tunneta ja kokonaan kielletään Raamatussa ilmoitettu ja osoitettu (kirkollisena terminä) ”*armonjärjestys*”, ts. **pelastuksen tie**. *Protestantisessa kirkollisuudessa* – sekä ns. ”vapaasti, että valtiollisesti sidotussa” – toistellaan kuin jotakin mantraa *reformaation* (suom. ”*uskonpuhdistuksen*”, tosiasiallisesti *uskotapuhdistamisen*) suurimmaksi aarteeksi uskoteltuna tätä, todellisuudessa myyttiä: ”*Luther palautti tämän kalliin helmen, vanhurskautumisen yksin uskosta*”. Kun todellisuudessa Lutherin jättämä ”armonjärjestyksen” perintö oli ja on: vanhurskautuminen yksin katolisesta **sakramentista**, ilman ihmisen osuutta.

–**Pelastava usko** syntyy Pyhässä Hengessä julistetun ja vastaanotetun evankeliumin Sanan kautta, vaikutuksinaan mielenmuutos ja kääntyminen, avuksi huutaen Herran nimeä.

–Ei Jumalan Sanassaan *kahdella tavalla* vanhurskauta! Eikä **sakramentin** ”vanhurskauttavaan” voimaan, vaan **sovitusvereen** uskomalla!

On jotenkin aivan uskomatonta, kun juuri lainkaan ei nähdä sitä historiallista ja tunnustuskirjoihinkin dokumentoitua tosiasiaa, että tässä **pääasiassa ei koskaan mitään uskonpuhdistusta Lutherin toimesta tapahtunut**. Tämän kaikkein vahvimpia todisteita ovat nimenomaan luterilaisten omat tunnustuskirjat ja luterilaiset käytännöt *Augsburgin tunnustuksen, Confessio Augustana, CA, v. 1530, XXI artiklan loppusanoissa* sanotaan Lutherin ja luterilaisten uskonpuhdistajien suhteesta **yleiseen katoliseen** ja **Rooman kirkon babylonialaiseen pakanaoppiin**:

”..voidaan todeta, ETTEI SIINÄ OLE MITÄÄN, MIKÄ ON RISTIRIIDASSA... KATOLISEN KIRKON tai ROOMANKAAN KIRKON KANS-SA...” (CA XXI).

Luther ei tosin käytännössä kirjoittanut tätä luterilaisten kirkkojen ”muutamatonta” päätunnustusta, vaan sen teki **Melancthon**, mutta hän hyväksyi sen kaikessa, kuten **luterilaiset** ja **Luther itse** asian vahvistavat:

”Tunnustuksen koko materiaali on Lutherin ajatusten hallitsema; Luther perästäpäin lausuikin, että ‘*Augsburgin tunnustus* ja *hän ovat yksi ja sama*’ ” (Ev.lut. kirkon tunnustuskirjat, v. 1948, s. 14).

Oikein ja totuudenmukaisesti sanotaan myös *Aikuiskatekismuksessa* Lutherista ja ”uskonpuhdistajamme” tosiasiallisesta suhteesta niihin Rooman kirkon **katolisiin pakanaoppeihin**, joista ihmiset ja ”uskonsa” olisi *pitänyt* puhdistaa ja **Jumalan Sanalla** johdattaa heidät pelastavaan **uskoon**:

”..muistamme, että **Luther**, voimakkaasta arvostelustaan huolimatta, totesi *vuotta ennen* kuin hän kirjoitti *Katekismuksen*: ‘Me tunnustamme, että **Paavin kirkossa** on oikea Pyhä Raamattu, oikea **kaste**, oikea **alttarin sakramentti** [siis se pakanallinen **messu-uhri**, jossa **kirkon virka muuttaa** leivän ja viinin **’todellisesti’** Kristuksen ruumiiksi ja vereksi ja Hänet, opin mukaan, uhrataan yhä uudestaan ja uudestaan..], oikeat **syntien anteeksiantamisen avaimet**, oikea saarnavirka, oikea **katekismus** [mm. ”synnittömine ja taivaaseen astuneine Marioineen”] ja **uskonkappaleet**” (piispa Leino Hassinen, *Aikuiskatekismus*, s. 89).

Sanoessaan *Augsburgin tunnustuksessa*, ettei siinä ole mitään, mikä olisi ristiriidassa Rooman kirkon opin kanssa, ovat luterilaiset siinä järkyttävän oikeassa – on periaatteessa aivan yksi ja sama, onko pakanallisia **sakra-**

mentteja 7 vai 2, kaikilla niillä yhtäläillä ohjataan ihmiset Raamatun *pelastuksen tien* ohi. Ja vielä järkyttävämpää on, kun useimmilla kristinuskoa tunnustavillakaan, ei vaikuttaisi olevan juuri mitään käsitystä luterilaisten oppien suhteesta Raamattuun, ja katoliseen pakanuuteen, tai sitten selvää sisälukutaitoa, kun puhuvat Lutherista miehenä, joka puhdisti uskomme katolisista harhaopeista, vaikka miten paljon olisivat lukeneet *Tunnustuskirjoja*, *Vähää Katekismusta*, ym., ja jotkut ehkä myös *Aikuiskatekismusta*.

Päätunnustuksessa myös julistetaan harhaopiksi Raamatun selvä oppi siitä, että **Jumalan Sana ja Pyhä Henki suoraan** – uskon, parannuksen ja kääntymisen kautta – **vaikuttavat** Jumalan armon, syntien anteeksiantamisen/vanhurskauttamisen, uudestisyntymisen Jumalan lapseksi, Pyhän Hengen saamisen ja liittämisen Kristuksen ruumiin jäseneksi, ilman mitään kirkon keksimien **viran** ja **sakramentin aineellisen välikappaleen** olemassaoloa, kuviteltua yhteisvaikutusta ja pakanallista sepitystä jostakin "[vesi] **'kasteen' armosta/liitosta**" (CA IV-VIII; Apt 10:34-48; 1Kr 12:13).

Kristityistä on tietysti samalla sanottava sekin, että Raamatussa kaikki kristityksi tulleet myös kastattivat itsensä; vesikastamattomiksi jääneitä kristittyjä UT:ssa ei ole. Mutta kristityiksi he tulivat *vedettömän Pyhän Hengen kasteen* ja *-lahjan*, ei sitä *seuranneen* vesikasteen perusteella. Ja tämä on toistunut ja toistuu yhä uudelleen ja uudelleen seurakunnan historiassa. Olivatpa ihmiset kokonaan kastamattomia, tai jollakin muulla kuin UL:n kasteella "kastettuja", Henki on heidät uskovina kastanut.

Emme tietenkään tiedä, tuliko W. Malmivaara Kiuruvedellä 1881 em. rippikoulukokemuksensa yhteydessä – ja kenties äitinsä johdattamana? – todelliseen *uudestisyntyttävään parannukseen/mielenmuutokseen/kääntymykseen*, tuolloin tai joskus myöhemmin.

Mutta sen tiedämme, että **kirkon sakramentit** eivät häntä – enempää kuin ketään muutaakaan – koskaan tehneet, eivätkä tee, Raamatun merkityksessä heränneeksi eikä kristityksi. Samoin tiedämme hedelmät, joita voimme arvioida Raamatussa ilmoitetun Kristuksen opin valossa.

Tässä mielessä tiedämme sen, että 1888 hän määritteli perustamansa herätysliikkeen pää-äänenkannattajan linjan "**Jyrkästi kirkolliseksi** ja [sellaisena] **kansantajuiseksi**" (*Hengellinen kuukauslehti*, lehden ensimmäinen numero, 1/1888, s. 1). Ja tiedämme, että hänen 1912 perustaman *Sisälähetysseura Herättäjän* sääntömuotoilu, "Yhdistys toimii *pyhän Raamatun pohjalla luterilaisen tunnustuksen hengessä*", riitautuu jyrkästi sekä Raamatun, että mm. P. Ruotsalaisen, N. K. Malmbergin ja J. Laguksen edustaman Telppäsniityn herännäisyyden kanssa, joiden mukaan ihmisestä tulee

uudestisyntynyt ja siten kristitty, vain evankeliumin Sanan vaikuttamien, uskoon perustuvien *parannuksen* ja *kääntymyksen* kautta.

”Raamatun pohjalla” ja ”luterilaisen tunnustuksen hengessä” on epäyhtälö, jota kukaan ei voi toimivaksi saada. Malmivaaralainen ”jyrkästi kirkollinen” -linjaus oli ja on, jyrkästi Telppäsniityn herännäisyyttä vastaan suunnattu protesti ja irtiotto. **Wilhelmi Malmivaara** oli myös edustamansa *herätysliikkeen Kansanopistoajatuksen* isä. Ensimmäinen maan ns. ”herännäisopisto” olikin sitten Lapuan Karhunmäen 1914 syntynyt opisto. Wilhelmi Malmivaara oli opiston hallituksen ensimmäinen puheenjohtaja.

N.K. Malmbergista kirjoitetaan *lapualaisissa kirkollisissa lähteissä* pääsääntöisesti aivan ilmeisiä hengellisiä totuuksia, mutta samalla tekstit kuitenkin eksyttävät totuudesta. Teksteissä vedetään yhtäläisyysmerkki *Telppäsniityn herätyksen* ja *herätysliikkeen* välille, sekä annetaan ymmärtää *herätysliikkeen* alkaneen Paavo Ruotsalaisesta, ja että N.K. Malmberg olisi ollut *herätysliikkeen* johtaja ja ”kirkon opettaman evankeliumin” julistaja.

Totuus on, että *herätysliikkeeksi organisoinnin* tekivät myöhemmin hänen vastustajansa. Ja että Malmbergin julistama Raamatun evankeliumi erotti hänet ja kirkon, sekä Telppäsniityn herätyksestä ja Ruotsalaisen, Malmbergin ja Laguksen julistamasta evankeliumista irtisanoutuneet kirkon *herätysliike* -papit toisistaan. Näin hänestä mm. kirjoitetaan lapualaisissa lähteissä:

”**Niilo Kustaa Malmberg** (1807-1858) oli Paavo Ruotsalaisesta alkaneen herätysliikkeen voimakashenkilinen ja merkittävä johtaja. Häntä pidetään Suomen kirkkohistorian vaikuttavimpana evankelistana.

Niilo Kustaa Malmberg [oli] Pohjanmaan herännäisyyden suurin julistaja, jonka papisto hylkäsi *pahansuopien juorujen* ja *teologisten kiistojen* vuoksi. Hänet saattoi hautaan Simpsiölle ennennäkemätön saattojoukko, 5000 ihmistä. Tämä taulu [lähteessä N.K. Malmbergin kuva] on Lapuan tuomiokirkon sakastissa” (www.lapuantuomiokirkkoseurakunta.fi/00010748).

”Malmberg jätti monella tavalla pysyvän jäljen lapualaiseen elämään. Monen mielestä ”oli hän sellainen, jota ei ole ennen ollut eikä vasta tule”...

Hänen kansallista merkitystään kuvaa, että hänet on otettu mukaan kaikkiin suomalaisiin kansallisbiografioihin” (Lapuan historiallinen tietokanta Helemi).

Em. ”teologisten kiistojen” ydinsisällöstä, vrt. **Malmberg** ja **Lagus** edellä, mm. s. 38. Lapuan Karhunmäen vanhan herännäisopiston ”Körttimuseossa” on esillä herännäisyys Telppäsniitystä ja Ruotsalaisesta nykypäivään, mutta N.K. Malmberg oli tuosta historiasta julkeasti ja häpeällisesti hävitetty – ei tekstiä eikä kuvaa, kunnes ne tämän kirjasen 1. painosten

jälkeen sinne ilmestyivät. Ns. Herännäisopistot ovatkin Telppäsniityn herätyksen, sen julistajien ja heidän julistamansa evankeliumin hyljänneiden, *herätysliikkeen* ja *liikkeen* vaiheen kirkollisia luomuksia, joissa on aina jyrkästi kielletty ”Raamatun autuudenjärjestys”, parannuksen/kääntymyksen kautta Sanalla Hengestä syntyminen ja kristityksi tuleminen.

Ja ”**protestina kirkollisuus**”, otsikoi myös kolmannen – kuudennen polven *liikettä* edustava nykyinen *Herättäjä-Yhdistys* linjansa pj. **Jukka Hautalan** suulla ja kynällä 2014 *Kädenlyöntipäivässä* ja sen netti- jälkimainin-geissa. –Herännäisyyden kieltäjät julistautuvat edelleen heränneiksi !!!

Kolmannen sukupolven liike

Telppäsniityltä laskien kolmannelta sukupolvesta lähtien on ”herännäisyydessä” eletty ”*liikkeen*” aikakautta, liikkeen, joka *Herättäjäseurojen* ja -*juhlien* sijasta on järjestänyt ja järjestää synnin unessa/uneen nukkumisen/nukuttamisen *Nukuttajaseuroja* ja -*juhlia*. Liikkeessä ”ratsastetaan” näennäisesti mm. Paavo Ruotsalaisen ja Aholansaaren, (joissakin harvoissa tapauksissa, N.K. Malmberginkin) nimillä – sikäli kun siitä arvellaan olevan hyötyä *liikkeelle*. Muuten Malmberg yritetään ”vaieta kuoliaaksi”.

Ratsastetaan myös W. Malmivaaran nimellä, koska sillä voidaan ”legitimoida” (saada ’laillinen’ valtuus) edelleen kirkollistamiselle (*kirkkojärjestykseen* sitouttaminen), *liikkeeksi ilman herätystä*. Ja myös, koska tiedetään, että liikkeen tähän nimeen liittämällä päästään puhumaan ”korvasyyhyyn” sille suurelle kannattajaenemmistölle, joille Raamattu on lähinnä jokin ”aikansa elänyt primitiivisen ajan uskomuskirja”, ja jotka nykyään jo tietävät, että ”*luontoäiti, alkuräjähdyks* ja *evoluutiohan* meidät oikeasti loivat”, ja jotka lukevat itsensä heränneiksi ilman heräämistä.

Ratsastamista W:M:n nimellä, häneen viittaaminen on *nyky-liikkeen* taholta siksikin, että tosiasiallisestihan liikkeessä on irtisanouduttu jo käytännöllisesti katsoen lähes kaikesta siitäkin, mikä W:M:lle vaikuttaisi olleen vielä oli edes jotenkin Raamatullista. Esimerkiksi se, että Raamattu on Pyhä ja että se on Jumalan Sana. Nykykellokkaille se on vain ”ihmisten kirjoittama aikansa ihmiskulttuurin tuote”, ei ajaton Jumalan ilmoitusana.

Haapajärven ”*Nukuttajajuhlilta*” 2013 uutisoitiin nykyliikkeen edustajien puheiden ja lausuntojen suhteesta Raamattuun mm.:

”Körtit eivät päde Raamatulla; Raamattu ei ole Jumalan sanelema... vaan kokooma ihmisten kirjoituksia; on epämieluisa tehtävä perustella liikkeen näkemyksiä Raamatulla ... esimerkiksi *sukupuolineutraalin* ”avioliittolain” vastustajat

[uskovat, ja ne, joille Raamattu vielä on Pyhä Jumalan Sana] vetoavat ensimmäisenä juuri Raamattuun ... protestanttisessa perinteessä on tapana ylipyhittää Raamattu puhumalla Pyhästä Raamatusta. Meillä on halu raaputtaa se pyhä-sana pois”, jne, jne (Ilkka 7.7.13).

Eduskunnalle jätettyä ”homoliittoja” koskevaa kansalaisaloitetta monet kortsit”papit” ovat asettuneet tukemaan ja jopa avoimesti ajamaan. *Ilkka*-lehden uutisoidessa eduskunnan äänestyksen alla herätysliikkeiden edustajien näkemyksiä ”**sukupuolineutraalista avioliitosta**”, mm. pj **Jukka Hautala**, ja lestadiolainen *Suomen Rauhanhdistysten Keskusyhdistyksen* pj **Viljo Juntunen** liputtivat sen puolesta. Hautalan mukaan ’avioliitto on ihmiskulttuuria’, siihen sidoksissa ja muuttuu yhteiskunnan kulloistenkin näkemysten mukaan – Jumalan Sanallaan asettama avioliitto ja sen tarkoitus olivat siis vain ’ihmisten kulttuuria’, joka Juntunen ilmoitti, että heitä (homoja) liikkeessä on ja saa ollakin, sekä määritteli, että ”**se voi olla kutsumus, kuten apostoli Paavalille sinkkuus**” (*Ilkka* 28.11.2014, s. 5).

Herättäjien 2016 TV-haastattelussa *H-Y:n* tj **Simo Juntunen** sitten jo suoraan vaati, että kirkon on ruvettava vihkimään samaa sukupuolta olevia ja siten noudattamaa lakia (MTV:n 22:n uutiset 8.7.2016). –Rm 1:18-32; Ilm 18:1-24! Vieläkö pitää rukoilla, vai joko on näin: Hoos 4:17 ?

Ymmärrän täydellisesti, että nyky-körteille on ”epämieluisa tehtävä perustella liikkeen näkemyksiä Raamatulla” – se on, niitä kristillisinä pitäen, mahdoton tehtävä kenelle tahansa. Näkemykset ovat avointa pakanuutta!

Herättäjän uusituissa säännöissä (2014) liike on oikein ”virallisesti” vahvistettu kirkollisuuteen sitoutuneeksi ja siihen entistä aukottomammin sidottu (*kirkkojärjestys*). Tällä se on tarkoituksella *herätyksen/parannuksen/kääntymisen* kautta uskovaksi ja kristityksi tulemisen, sekä niihin tähtäävän evankeliumin julistuksen, poissulkevaksi muotoiltu. –*Herättäjässä* kaikkia **sakramentti-kastettuja** luonnollisessa tilassaan olevia kääntymättömiä ”*rohkaistaan kutsumaan itseään kristityksi*”. Tämä on samaa kuin **piispojen 6 teesiä** – ts. punaista mattoa **ekumeenisen maailmankirkon** tielle. Pj. **Jukka Hautala** on *Kädenlyöntipäivän* esityksensä lisäksi *Herättäjän internet-sivustolla* ja lehtilausunnoillaan selventänyt, mitä tuo sääntömääritys tarkemmin ottaen tarkoittaa, ja myös, mikä *liikkeen johdon suhde Raamattuun kristillisyyden määrittelijänä* oikeasti on:

”Yhdistyksen tarkoituksena on toimia hengellisen elämän hoitamiseksi **rohkaisten ihmisiä elämään kristittyinä**. Yhdistys toimii *Raamatun*, Suomen evankelisluterilaisen tunnustuksen *ja kirkkojärjestyksen mukaan* herännäisyyden henges-

sä.” (Jukka Hautalan kirjallisesta esityksestä *Herättäjän* sivustolla; alleviivaukset hänen).

”Jokaista kastettua [kirkon pk-sakramentin saanutta] ihmistä rohkaistaan kutsumaan itseään kristityksi. Kaste [pk-sakramentti] on kristittynä olemisen perusta” (Kotimaa 20.3.2014). [*Hakasulkutäsmennykset allekirj.*].

”Herännäisyydessä **Raamattu EI OLE tulokulma kristilliseen elämään**” (Kotimaa 7.7.2013; suuraakkoset sitaatin keskellä allekirj.).

”Herättäjä-Yhdistys (ja sitä myötä mahdollisesti myös herännäisyys kansanliikkeenä) sitoo itsensä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tunnustukseen ja kirkkojärjestykseen. Sääntömuutoksen yhteydessä kirjoitusasutarkistuksen lisäksi tekstiin tehtiin kirkkosuhteen näkökulmasta olennainen muutos: sitoutuminen kirkkojärjestykseen...”.

”Herännäisyyttä edustavan Herättäjä-Yhdistyksen sitoutuminen kirkkoon sisältää ajatuksen siitä, että liikkeellä ei ole omaa oppia, ei omaa virkaa, ei sakramenteja eikä muutakaan erityistä ilmoitusta. *Evangeliumi, oppi, sakramentit ja virka* ovat kirkon omaisuutta. Yhdistyksen tehtävänä on rohkaista ihmisiä elämään kristittyinä. Tästä näkökulmasta tarkastellen linja Malmivaaran ”jyrkästä kirkollisuudesta” tähän päivään on kohtalaisen selkeä” (*Herättäjän internet-sivusto. Kursiivi-korostukset allekirjoittaneen*).

Liikkeessä ollaan jyrkästi Telppäsniityn heränneiden ja herännäisyyden pilkkaajia ja vainoajia, sekä opeilla, asenteilla että teoilla (vrt. mm. kirjoitusten sisällöt ja linja eri foorumeilla, sekä 2014 vuosikokouksen *äänestytty* tulokset *Herättäjän vaikuttajien vaalissa*).

Paavo Ruotsalainen saisi ”sydänhalvauksen ja verensyöksyn”, jos eläisi ja tietäisi mitä *Aholansaaressa* opetetaan ja mitä siellä herännäisyyden nimen alla – päivällä ja yöllä – tapahtuu. Ruotsalaisen, Malmbergin, Laguksen, jne., kaikkein ”suruttomimpien” kirkollisten ja yhteiskunnallisten vainoajien ”hengelliset” jälkeläiset ilmoittavat nykyään olevansa heränneitä. He ”puhuvat niin kuin maailma puhuu, ja sentähden se heitä kuulee”; he ovat Telppäsniityn herännäisyydestä ja jo lähes kaikesta kristillisestä irtisanoutuneita, yhä kauemmas etäänntyviä, ja sillä tavalla ”alati muuttuvan perinnön”, edustajia ja vaalijoita. –Herra armahda!

Kädenlyöntipäivässä esiintyneet ”liikkeen edusmiehet/-naiset”, sekä heidän kannattajansa edustivat ja edustavat – Telppäsniityltä laskien – jo viidettä – kuudensia sukupolvia. Näistä profetoi aikanaan, N.K. Malmbergin, ja W. Malmivaaran väliin jäävässä, ns. ”*Ukkojen ajassa*” Untamalan kylässä heränneenä vaikuttanut torppari **Matti Peräsarka** (1820-1885), että ”hänestä viidennessä polvessa tulevat jälkeläisensä luopumaan Raamatun elävästä Jumalasta” (Suvussa säilynyt muistitieto).

Olavi Kares kirjoittaa Peräsan erikoisesta ja dramaattisesta heräämisestä, parannukseen/kääntymiseen ja uskoontuloon johtaneesta kokemuksesta Ylistaron Untamalassa Lammin talossa (*Palava kynttilä*, s. 216).

Matti Esanpoika Peräsan maallisen tomumajan hautamuistomerkki on Ylistaron kirkon vanhalla hautausmaalla, aivan sen pohjoisimmassa kulmassa. Valurautaisen ristin takapuolella ovat sanat samasta Jobin kirjan jakeesta *Bibliassa* 1776, kuin N.K. Malmberginkin tomumajan hautamuistomerkissä Lapuan hautausmaalla:

”Hän on ylönnäköty kynttiläinen ylpeitten ajatuksis valmistettu että he siihen loukkaavat jalkansa”. Job 12:5.

Kädenlyöntipäivässä 7.6.2014 oli myyntipöydällä kirjana kaupan kirkollinen **Elina Pentikäisen** Helsingin yliopistossa tekemä Suomen ja Skandinavian kirkkohistorian alaan kuuluva lisensiaattitutkimus ”*Kansanhurmoksista herätysliikkeeksi*”, 1982. Kirjan sisällystä pikaisesti vilkaisemalla löytyi otsikko ”*Telppäsniiytyn myytti*”. Opinnäyte oli nopeasti omaksuttu – ja kirjaa kaupitelleen ”Väärnin pappilan emäntänä” esiintyneen **Minna Kettusen**, tilaisuuden viimeisen puhujan, puheen sisältökin ennalta tiedossa. Puheenvuoro oli otsikoitu: ”*Vapaa rukous, herätys ja uskoon tulo – onko niillä tilaa liikkeessä?*” Ja näin hän mm. totesi:

Onko liikkeessä tilaa uskoon tulolle? Äkkiseltään kysymys kuulostaa loogiselle mahdottomuudelle. [*Toisen–kuudennen polven*] Herännäisjulistuksessahan on korostettu, että *ihminen ei voi valita uskoon tulemistä*, vaan usko on Jumalan lahja. *Ihminen ei tule uskoon, vaan usko tulee ihmiseen*. Näin minäkin uskon...”.

Uudessa testamentissa ja UL:n seurakunnassa tiedetään, uskotaan ja opetetaan edelleen toisin, mm. näin:

Apt 2:41,47; 6:7; 8:12; 11:21; 13:12; 15:5,7; 16:34; 17:4; 18:27; 19:2,18; 21:20,25; Rm 1:1-7; 13:11; 1Kr 15:11; Ef 1:13; Heb 4:3.

Nyky-liikkeelle ja ”puhtaaksiviljellylle” kirkolliselle **sakramentti**-armon leimakirves-opin edustajille jopa ”**Herran nimen avuksi huutaminen**” (Apt 1:21), ja: ”**Jeesus Daavidin Poika, armahda minua**” (Mk 10:47; Lk 18:38), ovat vain ”omia ihmistekoja, kun ”**sakramentti**” taas on ”puhdasoppinen Jumalan teko”.

Raamatulliseen mielenmuutokseen (*parannus*) ja kääntymykseen (*maailmasta ja maailmanmielisyydestä Jumalan puoleen kääntyminen/palaaminen, Hänen nimeään avuksi huutaen*) tuleminen, sekä itsensä kastattaminen vedessä UL:n vesikasteella, ovat tälle ”**jyrkästi kirkolliselle**” ja

”kirkkojärjestykseen sitoutuneelle” liikkeelle, ”ihmistekoista, kuviteltua ratkaisukristillisyyttä ja kerettiläistä harhaoppisuutta”.

Nyky-liikkeen parhaillaan käynnissä olevassa *Siionin virsiuudistuksessa* vaikuttaakin pikaisen tutustumisen perusteella, kielellisen uudistuksen ohella, olevan johdonmukaisena ”punaisena lankana” ja pääaiheena virsien ”puhdistaminen” kaikesta raamatullisesta, kristityksi tulemista, kristittynä elämistä ja kristillisyyttä ilmentävästä perussanastosta ja -käsitteistöstä.

Keskeistä kristillistä perussanastoa ja -käsitteistöä, joista virsiä ollaan puhdistamassa, ovat mm.: ”*taivas ja iankaikkinen elämä vs. tuomio, helvetti/iankaikkinen kadotus; jako maailma ja seurakunta, sekä niiden välinen raja; lavea ja kaita tie; synty ja synnintunto; hengellisen heräämisen välttämättömyys pelastuakseen; parannus / kääntyminen synnistä / maailmasta, yleensä, sekä porttina syntien anteeksisaamiseen, kristityksi tulemiseen, seurakunnan jäsenyyteen ja pelastukseen, puhe lunastusverestä ja veren armosta, jne.* Ja myös jo kaikesta siitäkin, minkä ylipäättään ymmärretään ylläpitävän **Jumalan Pyhän Raamatun avioliitto-ilmoitusta?**

Ja kun tätä on kritisoitu ja muutoksia vastaan kapinoitu, todisteli pj. **Jukka Hautala Herättäjän internet-sivustolla**, että miten jo W. Malmivaaran aikanaan tekemää, virsikokoelmaa suuresti muuttanutta, virsiuudistusta vastaan hyökättiin ankarasti. Ja totta onkin, ettei W.M:kaan pelkästään välttämätöntä kieliuudistusta tehnyt, vaan kyllä hänenkin kädenjälkensä samalla ”riisui ja puhdisti”, poisti, muutti ja hävitti myös alkuperäisen sanoman ”suolaa” monella tavalla. **Jukka Hautala** kirjoittaa kirjassaan *ILMOITUSASIAA Miten Raamattuun pitäisi suhtautua*, mm.:

”Malmivaara ... korvasi Siionin virsille tyypilliset [*kiitos niistä ”tyypillisistä” Jumalalle!*] **Kristus- ja verimystiikkaan liittyvät haava-kielikuvat** Raamatun sanalla” (s. 24,25).

Tämä ”korvaaminen” olikin hyvin ymmärrettävää, kun tiedämme hänen ”jyrkän kirkollisuutensa”. On hyvin ymmärrettävää, että sikäli kun sen ajan ihmisissä oli raamatullisesti heränneitä, he reagoivat näihin aivan syystä: ei ole olemassa Sanaa ilman Kristuksen verta ja haavoja! Ilman Kristuksen verta ja haavoja on vain tyhjiä ihmisten sanoja, jotka eivät kestä synnin unesta herätä eikä pelasta. Liikkeen nykyisessä *Siionin virsistä* raamatullisen hävittämisessä sanotaan jatkettavan WM:n linjausta (edellä) *Kristus- ja verimystiikan haava-kielikuvien korvaamista ”sanalla”*.

Jo Malmivaaralla oli virsiuudistuksessaan, sinänsä aiheellisen kieliuudistuksen ohella, myös selvä kirkollinenkin strategia, puhdistaa ja ”maailmanmielistää” herännäisyydestä kaikki sellainen hengellinen symboliikka ja si-

sältö, minkä tiesi olevan uhkana hyväksytyksi tulemiselle luonnollisessa tilassaan olevien vallitsemassa maailmassa ja sen kirkossa. Malmivaara vain ei ollut vielä niin julkea ja pimeä, kuin nykyliike, joka pyrkii systemaattisesti sekä muuttamaan, että poistamaan *kaikkea* sellaista perussanas-toa ja -käsitteistöä, mitkä millään tavalla muistuttavat Raamatun totuuk-sista, vaikuttavat niiden ylläpitämistä ja saattaisivat jopa häiritä synnin unessa nukkuvia ja herättää hengellisesti kuolleita pelastuksen tielle.

Hyviä todisteita ja esimerkkejä edellä sanotusta ovat mm. siunattujen ja sanomaltaan rikkaiden virsien ”*Ei mikään niin voi virvoittaa*” ja ”*Ah vuo-data Herra jo Henkesi*”, joutuminen silmätikuksi meneillään olevassa uu-distuksessa. Ensimmäinen mainittuun vanhaan (1603) on oltu puuttumassa sen raamatullista sanomaa hävittäen, jälkimmäistä, nuorempaa (Väinö Malmi-vaara, 1879-1958), on oltu kokonaan poistamassa. Keskustelussamme **Jukka Hautala** perusteli jälkimmäistä valintaa mm. sillä, että ”kun sitä ei juurikaan veisata seuroissa, ja että silloin kun sitä joskus on veisattu seu-roissa, joissa paikalla on ollut nuoria, siitä on ’seurannut ongelmia’ nuor-ten kanssa”. –Saakoon Jumala vieläkin ja suuresti armahtaa ja siunata Suo-men kansaa ja sen nuorisoa tällaisia ”ongelmia” aiheuttavilla siunatuilla virsillä, omilla siunatuilla lahjoilla seurakunnalleen!

Kun sitten koetamme katsoa edellä jo esiin tulleen lisäksi sitä, miten **Raamatun Sanan valossa** näyttäytyy Telppäsniityn heränneiden, N. K. Malmbergin ja muiden, sekä toisaalta ”jyrkästi kirkollisen” W. Malmivaaran elämä ja työ siinä suhteessa, että miten kirkkolaitos ja muu maailma heitä kohtelivat, emme tässäkö kohden voi ohittaa keskeisiä ja kiertä-mättömiä Raamatun todistuksia. Raamatun Sana on lahjomaton todistaja senkin suhteen, mitä tämän maailman todistus meistä kertoo.

Edelleen ja loppuun asti tämä maailma hyljeksii, halveksii, vihaa ja vai-noaa niitä Hengestä syntyneitä, jotka julistavat Raamatun Pyhien Kirjoi-tusten väärentämätöntä Jumalan totuuden Sanaa. Ja se puhuu hyvää ja kuuntelee niitä, jotka ovat **vääriä profettoja** ja puhuvat niin kuin tämä maailma puhuu. Raamatun ja käytännön elämän todistus siitä, mikä on Jeesuksen seuraajien ja *Hänen Sanaansa* julistavien (Jh 15:18-24; 17:6-8; Gal 4:29) osa ”tässä maailmassa”, ja miten sitä vallitsevat *suruttomat* heitä kohtelevat, on varsin yksiselitteinen.

”Telppäsniityn” heränneet, **Ruotsalainen, Malmberg ja Lagus** keskei-simpinä julistajina, olivat koko hengellisen elämänsä ajan, kuolemaansa saakka, sekä kirkon että muun yhteiskunnallisen ”esivallan” vainoamia. **W. Malmivaara** taas – jonka ”jyrkkään kirkollisuuteen luterilaisuuden

hengessä”, sekä nykyiseen *kirkkojärjestykseen* sitoutumiseen *H-Y:n Jukka Hautala* mm. perusti *Kädenlyöntipäivän puheenvuoronsa* ja sen otsikon ”protestina kirkollisuus” – paistatteli yhtenä ”kirkon herrana” seuraajiensa suuressa suosiossa ja tämän maailman arvostamana:

”**Wilhelmi Malmivaara** oli laajalti tunnettu julkisuuden henkilö, joka nautti laajaa arvonantoa myös herännäisyyden ulkopuolella” (*Lapuan historiallinen tietokanta Helemi*).

Jukka Hautala puhui ja kirjoitti Malmivaaran linjaamasta muutoksesta ”jyrkästi kirkolliseksi”:

”**Malmivaara** pyrki herättämään ”takapajulaksi” muodostuvan herännäisyyden kehityksen uralle sekä yhteiskunnallisessa, sivistyksellisessä että kirkollisessa mielessä julistautumalla monin tavoin kirkon uskolliseksi pojaksi. Tämä herännäisyyden ja kirkollisuuden liitto vahvistui itsenäisyyden jälkeen ja vahvana se on pysynyt siitä lähtien” (Puheenvuoron *Kädenlyöntipäivässä* 7.6.2014 jälkikirjauksesta).

Raamatussa ilmoitetaan mm.:

”Mutta niin kuin lihan mukaan syntynyt silloin vainosi Hengen mukaan syntynyttä, niin nytkin (Gal 4:29); ja kaikki, jotka tahtovat elää jumalisesti Kristuksessa Jeesuksessa, joutuvat vainottaviksi (2Tim 3:12); jos te maailmasta olisitte, niin maailma omaansa rakastaisi; mutta koska te ette ole maailmasta... niin maailma teitä vihaa” (Jh 15:19);

”Voi teitä, kun *kaikki* ihmiset puhuvat teistä hyvää! Sillä niin tekivät heidän isänsä väärille profeetoille” (Lk 6:26);

”Sillä minä teen teille tiettäväksi, että minun **julistamani evankeliumi** ei ole ihmisten mukaista, enkä minä ole sitä ihmisiltä saanut, eikä sitä ole minulle *opetettu*, vaan Jeesus Kristus on sen minulle *ilmoittanut*” (Gal 1:11,12);

”Tulkoon *teidän lempeytenne* kaikkien ihmisten tietoon; ja: ihaninta ihmisessä on *hänen laupeutensa*” (Fil 4:5; Snl 19:22).

Mitä pitää tapahtua, että liikkeenkin piirissä käsitetään tämän ”liikeläisyyden” olevan jo pakanuutta? –Se, että heistä ensin tulee kristittyjä.

Muutosliike ja ”kapinan” sisältöjä

Herättäjä-Yhdistyksen Muutosliike on mm. peräänkuuluttanut Raamatulle asemaa Jumalan Sanana ja kaiken perustana, yli Siionin virsienkin, ja julistuksen ja linjausten palauttamista Raamattuun perustuviksi, sekä Siionin virsien *raamatullisen sanoman* koskemattomuutta, vaikka tekstin ymmärtämisen kannalta välttämätöntä, monille nykyajan ihmisille ”käsittämättömien” sanojen/käsitteiden hienovaraista ja alkuperäistä sanomaa kunnioittavaa uudelleenmuotoilua tehtäisiinkin.

”*Kapinaliikkeeksi*” nimitelty ”*Muutosliike*” ei nimitystä ota omakseen, eikä halua olla hajottamassa, vaan kokoamassa – mutta selkeästi Pyhän Raamatun perustalle rakentaen.

Seuraavassa *kolme keskeistä dokumenttia Muutosliikkeen* omista ajatuksista. Ensin **Eva Salomäen** kirjoitus/kirje ”KATOAVA KÖRTTILÄISYYS – HÄVIÄVÄ HERÄNNÄISYYS” 27.9.2013; toiseksi varsinainen asiasisältö-osuus 17.11.2013 **yhteispalaverin muistiosta** Lapualla; kolmanneksi ”liikkeen edusmiehenä” Karhunmäen *Kädenlyöntipäivässä* 7.6.2014 puhuneen **Jouko Kukkonen** *puheenvuoro* sellaisena kuin se on *Herättäjän sivustolla* internetissä.

a) KATOAVA KÖRTTILÄISYYS – HÄVIÄVÄ HERÄNNÄISYYS

Kesän mittaan olemme taas saaneet lukea ja kuulla useita huomiota herättäviä lausuntoja Herättäjä-yhdistyksen työntekijöiden tai muiden liikkeen puolestapuhujaksi itsensä katsovien toimesta.

Moni meistä tuntee herännäisyyden historian ja on ehkä körttisuvun kasvattikin. Kauas on päädytty perinteisen körttiläisyyden ajatuksista. Herätyskristilliselle perustalle syntynyt liike edellytti jäseniltään aikoinaan henkilökohtaista uskonratkaisua ja kääntymistä pois suruttomuudesta. Kääntyminen pois maailmasta näyttäytyi sekä sisäisenä että ulkoisena muutoksena.

Liikkeen erilaisten vaiheiden jälkeen olemme tilanteessa, jossa herännäisaatteen jatkuminen on vaakalaudalla. Merkkejä liikkeen alasajosta on ollut jo parin vuosikymmenen ajan. Juuri mitään liikkeelle tyypillistä ei pian ole enää jäljellä.

HY:n omat työntekijät ilmaisevat lehtihaastatteluissa vastustavansa herätyskristillisyyttä. Körttien rippikouluja vuosia luotsannut esittää ylpeänä, että Aholansaaressa körttinuoret saavat kirkon radikaaleinta vapauden

opetusta. Ehkäpä leirillä ovat kymmenen käskyn opiskelutkin unohtuneet, koska tutkimuksen mukaan [**Hanna Salomäki: Herätysliikkeisiin sitoutuminen ja osallistuminen 2010. Väitöskirja**] körttinuoret ovat herätysliikenuorista moraalittomimpia. Seuroissakaan ei nuoria juuri näy.

Herättäjä-Yhdistys on jo vuosia sitten ottanut ohjelmaansa perinteisten seurapuheiden korvaamisen yhteiskunnallisilla katsauksilla. Asia sinänsä on hyvä ja oikein. Yhteisvastuu, heikoista ja köyhistä huolehtiminen, tasa-vertaisuus. Tämä kaikki on jokaisen suomalaisen vastuulla. Ei tee kuitenkaan ketään autuaaksi julistaa tätä sanomaa vuodesta toiseen seurapuheissa tai laulun sanoissa. Sen sijaan jokainen körtti voisi toteuttaa solidaarisuutta käytännössä. Tehdä vapaaehtoistyötä vanhuksien, syrjäytyneiden, vankien parissa. Ottaa huolehtiakseen kummilapsesta kansainvälisen avustusjärjestön kautta ja tukea maahanmuuttajia. Seurapuheet voisivat taas olla seurapuheita.

Seksuaalivähemmistöjen puolestapuhujana HY on ollut jo pitkään. Populismia? Itse aihe alkaa olla jo niin kulunut koko yhteiskunnassa, että alkaa kääntyä itseään vastaan.

Herättäjäjuhlat muistuttavat nykyään erään juhlakävijän mukaan valintamyymälää. Oheisohjelmaa on niin runsaasti tarjolla, ettei seuroja enää tahdo joukosta löytää. Tarvitsemmeko juhlille aistihuoneita ja taidenäyttelyitä, teatteria ja stand up-koomikkoja. Vaarana on, että kun jokaiselle yrittää tarjota jotakin, ei loppujen lopuksi kukaan saa mitään.

Seurapuhujat on valittu kiintiöillä iän, sukupuolen sekä poliittisten ja maakunnallisten seikkojen perusteella. Ei siis etsimällä ensisijaisesti sellaisia seurapuhujia, joiden kautta Kristus voisi seuravieraille puhua.

Herännäisopistojen arvopohjakin näyttäytyy nykyisin kuulemma lähimmäisen huomioon ottamisena, ystävällisenä kohtaamisena ja auttavaisuutena. Nämäkin hyviä asioita, mutta missä on se körttiläisyys?

Aiemmin runsas Herättäjän kustannus- ja musiikkitoiminta on jo pitkään ollut minimaalista. Lähinnä julkaistaan parin HY:n oman työtekijän kirjoja ja levyjä. Miksi näin?

Siionin virsien uudistustyöryhmä ahertaa työssään. Kenen ohjaamana ryhmä mahtaa toimia. Selkeästi vanhahtavat, käsittämättömät kielikuvat voi varmasti muuttaa nykyaikaisemmiksi. Mutta kysytäänkö virsien muutostarpeesta muuten toivomuksia loppukäyttäjiltä? Erään uudistustyöryhmän jäsenen mukaan virsien pietismia muutetaan mystiseen suuntaan. Siis herännäisyydestä, pietistisestä liikkeestä, halutaan poistaa pietismi? Taitaa

olla niin, että virsistä halutaan muuttaa ne, jotka käyvät kohti ja vaatisivat ihmistä parannuksen tielle.

Körttien nykyjohdon mukaan halutaan Hengellisen kuukausilehden olevan ystävällinen ja positiivinen. Hengellisen lehden tarkoituksena on siunata lukijaansa, jokaisessa lehden artikkelissa.

Jos radikaaleja ajatuksia halutaan lehden linjassa korostaa, tulisi niitä ottaa esiin molemmilta ääriladoilta.

Liikkeen lehdessä on syytä käsitellä mahdollisesti ristiriitaisia tunteitakin herättäviä kysymyksiä. Eräs tällainen asiakokonaisuus on herännäisyyden nykytila, tulevaisuus ja linjanvedot.

Körttiliikkeessä on tuhansia iäkkäämpiä jäseniä, jotka ovat olleet erittäin pettyneitä liberaalikörttien ulostuloihin. He eivät voi missään tapauksessa allekirjoittaa periaatteita, joita ”nykykörtit” julkisuudelle liikkeen linjana tarjoavat. He ovat myös niitä, joiden taloudellisella ja käytännöllisellä panoksella herännäisyys yleensäkin on enää olemassa. Tällä liikkeen jäsenistöllä ei ole mitään mahdollisuutta tuoda eriäviä mielipiteitään käytännössä julki. Maailma on muuttunut jo sähköiseksi ja virtuaaliseksi.

Ainakin Pohjanmaalla on useissa pitäjissä nousemassa syvää ja vakavaa vastarintaa körttiliikkeen nykylinjaa kohtaan.

HY:n nykyisen puheenjohtajan mukaan ”side kirkkoon ohenee ja perinteisillä menetelmillä on vaikea tavoittaa sydämet ja sielut. Mietimme yhä herännäisyyden tulokulmaa kristinuskon ytimeen.”

HY on ilmeisesti jo pari vuosikymmentä vuotta tulokulmaa miettinyt. Uudistuksilla on mitätoity isien perintö, hengelliset seurapuheet, rippikoulujen perinteinen opetus, herättäjäjuhlat, Hengellinen kuukausilehti ja Siionin virret. Körttiläisyys on muuttunut pinnalliseksi kirkon eliitin liikkeeksi.

Teologisesti uteliaat citykörtit laativat toinen toistaan näppärämpiä kommentteja blogeihin ja körttiforumiin.

Itselleni on jäänyt epäselväksi, miksi voimakkaasti körttiläisyyden perusasioita vastustavan ja niitä muuttamaan pyrkivän tulee yleensäkin körttiliikkeeseen kuulua. Eikö olisi yksinkertaisempaa hakea itselleen jo olemassa oleva, sopivampi yhteisö. Miksi lähteä raastamaan pois herännäisyyttä sellaisilta, jotka ovat sen omaleimaisuuteen tyytyväisiä.

Toisaalta körttiläisyydessä ovat aina olleet seinät leveällä ja katto korkealla ihmisen tulla. Hyvä sekin.

Mutta kenen toiveesta ovat lähteneet edellä mainittujen ”uudistusten” tarpeet. Kansan syvistä riveistä? Körttijohdosta? Liikkeeseen sivustapäin

tulleiden aloitteista? Ainakin voidaan todeta, että uudistukset eivät ole kannattaneet liikettä vaan ovat sitä ajamassa alas.

Osa körttien konservatiivisesta siivestä kokee, että heiltä on viety juuret, oma herätysliike. He eivät voi enää samaistua siihen liikkeeseen, jona herännäisyys tänä päivänä näyttäytyy.

TULEVAISUUS

Näen körttiliikkeen tulevaisuudelle kolme mahdollisuutta.

Ensimmäinen mahdollisuus on jatkaa nykyisellä liberaalilinjalla. HY:n jäsenten ja Hengellisen kuukausilehden tilaajien määrä vähenee. Uusia jäseniä ei tule. 10-20 vuoden kuluessa on seuravieraistakin aika jättänyt, eikä meillä ole enää mitään. Ei seurapenkkiä kuluttajia eikä toiminnan maksajia. Tähän päättyy herännäisyys. Jos jonkinlaista liikehdintää tässä tilanteessa jääkin, ei se ole enää körttiläisyyttä. Ominaispiirteet puuttuvat.

Toinen mahdollisuus on se, että körttijohto tunnustaa tosiseikat ja laatii uuden strategian. Olisiko jaettava körttiliike kahtia, konservatiiviseen ja liberaaliin siipeen? Ainakin on myös konservatiivisesti ajattelevien olemassaolo tunnustettava ja annettava esiintulon mahdollisuus. Ehkä olisi hyväksi vaihtaa HY:n työntekijäkuntaa siten, että siellä olisi myös selkeästi konservatiivinen edustus. Mahdollisesti näin saadaan takaisin konservatiivista nuorempaa sukupolvea, joka on jo paennut muihin herätysliikkeisiin.

Kolmas ja todennäköisesti vaikein vaihtoehto lienee paluu juurille. Jospa se tulokulma kuitenkin löytyy sieltä. Paluu yksinkertaisuuteen, paluu Kristuksen jalkojen juureen. Julistetaan väärentämätöntä sanaa seuroissa ja herättäjäjuhlilla. Palataan perinteiseen, Raamatun mukaiseen opetukseen rippileireillä ja hiljennytään puhuttelevien Siionin virsien äärellä. Jätetään turha kikkailu, liberalisointi ja radikalismi. Kun tähän totisesti pyritäisiin, ehkä liikkeellä olisi vielä elämän mahdollisuus.

Eva Salomäki Työterveyslääkäri Lapua

040-5123 292

27.9.13

b) HERÄNNÄISYYDEN NYKYTILA JA TULEVAISUUS [Neuvottelupalaveri]

MUISTIO 17.11.13

Puheenjohtaja Jouko Kukkonen, Sihteeri Eva Salomäki
SV 208

I Vapaa keskustelu herännäisyyden nykytilasta.

Keskustelussa nousi esiin seuraavia teemoja:

1) Raamatun merkitys nykyherännäisyydessä

- aikoinaan körteillä Raamattu jokapäiväisessä käytössä
- Raamatun pyhyys asetettu kyseenalaiseksi
- Siionin Virret nousseet Raamatun yläpuolelle

2) Parannuksen teko

- ei kuulu nykyherännäisyyteen
- onko herännäisyys enää herätysliike? Onko liikkeellä hätä kadotetuista sieluista?
- oma parannuksen teko välttämätön, ennen kuin voi auttaa itseään/muita

3) Siionin Virret/ virsiuudistus

- halutaan poistaa parannukseen ja kääntymiseen viittaavat sanat (herännäisyyden kivijalka murtuu)
- virsissä vielä puhutaan Jeesuksestakin, seurapuheissa ei
- virret kirjoittanut virsirunoilija omassa sieluntilassaan
- Siionin Virsissä valtava sanoma

4) Herättäjäjuhlat

- juhlilla tuhansia ihmisiä, puheita on paljon mutta mitään ei sanota
- Jumalan sanan vastaisia puheita
- Raamattua halventavia puheita
- taiteillaan kuin veitsenkärjellä, ettei puhuttaisi ihmisten omalletunnolle
- laki hyljätty
- puheissa parannetaan yhteiskuntaa eduskuntasaliin kuuluvilla puheilla

5) Nuorisotyö, Aholansaaren rippileirit

- HK : körttinuoren haastattelu: ” Jumala ei millään lailla rajoita elämääme”
- nuoret itsekin ihmettelevät rippileirien opetusta
- Raamatun sana ja Hengen läsnäolo leireiltä puuttuu
- leireillä panostettu lähinnä viihtymiseen
- eräs rippikoulun isonen: ” Uskon kyllä, mutten niin kuin Raamattu uskoo”
- liike loppuu ilman nuoria
- virsuudistusta ym ei tule suunnata pelkästään nuoria ajatellen, varttuneempiakin huomioitava
- 40 v HY-kiertue: Jumalasta etäännytty

6) Paluu juurille

- mitkä ovat ne juuret, joihin haluamme palata
- herätys – herätysliike – liike
- laivalla oltava selkeä suunta ja määränpää, vaikka luovien perille

SV 192

II Tulevaisuuden suunnittelua

- tämän projektin liikkeellelähtö Jumalan työtä
- pyritään levittämään sanomaa halusta muutokseen
- eteenpäin kuunnellen, nöyrästi, ei ylhäältäpäin tai sivusta ohjaten
- esirukousta tarvitaan
- taistelunkin paikka
- kirkko liberalisoitunut, herännäisyys toimii kirkon sisällä
- sukupolvien ajan oltu hiljaa, nyt aika puhua
- tavoite: körttiläisyys palvelisi evankeliumin asiaa
- edetään yhteistyössä HY:n kanssa

Teesit:

- 1) Raamatun sana
 - 2) Kristuskeskeisyys
 - 3) Ukko-Paavon perintö (” Asetu Kristuksen eteen”)
- lisäksi käytiin jonkun verran opillista keskustelua

Kaikki yhdessä voimme myös herätellä tätä keskustelua omissa toimintaympyröissämme. SV 193, 279

c) Jouko Kukkonen: KÖRTTILÄISYYDEN JUURET JA SII-VET, Karhunmäki 07.06.2014

Hyvät ystävät! Kapina-nimeä ovat halunneet käyttää julkisuudessa toimitajat, työntekijät ja ne, jotka haluavat kääntää huomion pois esille nostamistamme asioista. Minua kapina -nimi ei haittaa, kunhan se ei peitä asiaa. Edustan sitä seurakansaa, joka ollut hiljaa ja päätään puistellen ihmeteltyt mihin körttiläisyys on menossa ja miksi seurat eivät enää ruoki. Nyt olemme nostaneet äänemme kuuluville ja hetkessä emme aio hiljentyä. Olemme kantaneet surua ja murhetta liian kauan.

OHJELMAJULISTUS HERÄNNÄISYYDEN TULEVAISUUDELLE. JUURET ELI VANHASTA KIINNI PITÄEN

1. SYNTI JA SOVITUS

Synti ja synneistä suurimpana epäusko ovat edelleen yhtä vahvoja toimijoita kuin ennen erottaen ihmisen Jumalasta. Jeesus Kristus, johon Jumala siirsi kaikki meidän syntimme, kärsi rangaistuksen ja kuoleman ristillä meidän puolestamme. Jumala näytti voimansa herättämällä Jeesuksen kuolleista ja sama voima vetää tänäänkin ihmisiä Jeesuksen kautta Jumalan luo. Jeesus on meissä vaikuttava synnin voittaja ja Hän lahjoittaa armon ja uskon. Pyhä Henki valaisee pimeyden kätköt sisältämme ja ohjaa meidät lähelle Jeesuksen ristiä. Armoa ei ole ilman ristiä. Sovitus vapauttaa ja uudistaa. Pyhä Henki tulee tänäänkin asumaan uskovan sydämeen ja yhdistää meidät Isään, Poikaan ja toisiimme.

2. TEHTÄVÄ

Kirkon tehtävä on julistaa evankeliumia. Jumala Pyhän Henkensä kautta saa aikaan heräämisen ja uskon. Herätysliikkeiden tehtävä on hoitaa ja ohjata heränneitä. Jos tätä tehtävää ei kyetä toteuttamaan, liike kuolee tai muuttuu pinnalliseksi jutusteluhuoneeksi. Kuka tulee hoidettavaksi sairaalaan, mistä ei saa apua? Ainoa toimiva lääke on Jeesus Kristus ja siitä kertova Raamattu, Jumalan Sana. Tehtävämme on pitää nämä esillä kirkkaasti ja selkeästi.

3. KÖRTTILÄISYYDEN ISÄT

Körttiläisyydelle antoivat muodon Paavo Ruotsalainen, Niilo Kustaa Malmberg ja Jonas Lagus. Muitakin vaikuttajia on ollut, mutta nämä

kolme Jumala otti erityisesti käyttöönsä johtamaan herännyttä kansaa. Jumala johdatti nämä miehet yhteen ja yhteiseen näkemykseen siitä, millainen on ihmisen tie Jumalan yhteyteen ja miten siitä on opetettava. Raamatun Sanan tutkimisen, Jumalan kädestä otettujen elämän koettelemusten ja Pyhältä Hengeltä saadun ymmärryksen avulla herännäisyyden isät saattoivat tuhansia ihmisiä Kristuksen ja hänen ristinkuolemansa vaikutuspiiriin.

Heidän perintönsä ei ole yksittäisissä lauseissa esim. ”Yksi sinulta puuttuu, Kristuksen sisäinen tunteminen” tai ”Et sinä tunne Jumalaa, vaan hän tuntee sinut”. Nämä olivat sielunhoidollisia neuvoja. Perintö on sielunhoidollisessa lähestymistavassa, jolla toinen ihminen kohdataan tasavertaisena. Se on siinä, että ei raapaista pintaa, vaan katsotaan ihmistä syvemmälle, sydämeen asti. Siinä myös puhuja on samassa asemassa kuulijansa kanssa. Paavo näytti tämän Malmbergille. Paavo ”nylki väärän kristillisyyden”, kuten Malmberg itse sanoi. Hän laskeutui kuulijoidensa tasolle ja hänestä tuli kaikkien rakastama pappi.

4. VÄLINEET

Kysymys on ihmisen ja Jeesuksen välisestä yhteydestä, jota on hoidettava. Raamatun ja rukouksen käyttö jokapäiväisenä ja henkilökohtaisena harjoitusvälineenä on körttiläisyyden perintöä. Tarve toisten uskovien kohtaamiselle synnytti kotiseurur. Siellä ei pelätty omalletunnolle kohdistuvaa puhetta eikä oman synnin tunnustamista. Koettelemusten ja synnintunnon tähden olivat kaikki samalla viivalla. Siitä päästiin vain ristin kautta Jumalan rakkauteen ja huolenpitoon.

Kestääkö tämän päivän körtti kuulla lain saarnaa, voiko hän kohdata oman syyllisyytensä ja alistuuko hän Jumalan uudistavan työn kohteeksi? Kohti käyviä, ihmisen omalletunnolle puhuvia, olivat entisajan saarnat ja puheet ja myös vielä laulettavat monet Siionin virret. Kun synnin näkeminen katoaa, katoaa myös Jeesuksen ristin merkitys ja yhteyden kaipuu.

5. PAINOTUKSET

Körttiläisen uskon painotukset liittyvät Jumalan suureen vaikutusvoimaan ja ihmisen heikkouteen ja kykenemättömyyteen. Aina on odotettava Jumalan aikaa ja työtä. Usko Jumalan vaikutukseen on körttiläisten vahvuus. Uskomme on uskoa Jumalan, Jeesuksen ja Pyhän Hengen kaikkivaltiuuteen, merkitykseen ja voimaan. Kolmiyhteinen Jumala on läsnä

elämämme joka hetkessä, mutta emme aina ole yhtä Jumalan kanssa. Parannuksen tekeminen onkin jatkuvaa kääntymistä Kristuksen puoleen. Emme kyseenalaista Raamattua ja Jumalan lupauksia, vaan oman ymmärryksemme ja kykymme vastaanottaa.

Körttiläinen tuntee heikkoutensa ja huonoutensa ihmisenä. Odottamisen ja ikävöimisen korostaminen ei tarkoita sitä, ettei koskaan löydetä. Asia on juuri päinvastoin, odottava ei pety. Se, mistä joissakin herätysliikkeissä kerrotaan löydettyä ja tehtyä uskonratkaisuna, onkin körttiläisyydessä ”salaista ja läheistä kanssakäymistä Vapahtajan kanssa”. Taivastoivo, pelastuminen synnin vallasta, kuolemasta ja iankaikkisesta kadotuksesta, antaa elämälle mielekkyyden hyvänä ja huonona aikana. Tietoon tai tekoihin perustuvaan uskoon ei luoteta, vaan parannus ja armo on joka päivä uusi ja tuore. Usko on elävää, uudistuvaa ja sydämen muutoksen aikaansaavaa uskoa.

SIIVET ELI TULEVAISUUTEEN KULKIEN, KÄYTÄNTÖ

1. KOTISEURAT

Kotiseurat ovat körttiläisyyden keskeisin toiminta. Niiden kehittäminen siihen suuntaan, missä aito kohtaaminen, hoitava ja Jumalan Sanaan perustuva puhe ja vapaa sana sekä keskustelu hengellisistä asioista ovat virsien ohella keskeisiä.

Kaikki seuraavat kohdat palvelevat tätä toimintaa

2. MAALLIKKOTOIMINTA

Avainsanoja ovat rohkaiseminen, kannustus, luottamus ja vastuun ja tilan antaminen. Työntekijät ja papit toimivat tasavertaisina maallikoiden kanssa paikallistasolla. Maallikot kutsutaan suunnittelemaan myös koko Herrättäjä-yhdistyksen toimintaa. Heille annetaan mahdollisuus toteuttaa kutsumustaan ja ideoitaan. Rakennetaan ”eväspaketti” paikallisosastojen toiminnan kehittämiseksi. Erityisesti paneudutaan maallikkopuhujien evästyksen, rohkaisuun ja kutsumiseen.

3. HENGELLINEN KUUKAUSLEHTI

Tehdään lehdestä kotihartautta ja seuroja palveleva. Annetaan tilaa keskustelulle ja hengellisten asioiden pohdinnalle myös Raamatun pohjalta. Tavoitteena kiinnostava ja sielunhoidollinen lehti, joka vastaa seurakansan

tarpeisiin. Perustetaan vastuuryhmä kehittämään toimituksen kanssa lehteä.

4. PAIKALLISOSASTOT

Kehitetään seurakunnan ja paikallisosaston yhteistyötä. Paikallisosasto voi olla virkistämässä oman seurakuntansa elämää. Paikallisosastolla voi olla muutakin toimintaa kuin kotiseurat esim. raamattupiiri. Yhteisten asioiden löytäminen on paikallistasolla tärkeämpää kuin oman aidan sisällä toimiminen.

5. SIIONIN VIRRET

Virsiuudistuksessa otetaan aikalisä. Uudistuksen perusteet ja tarpeellisuus mietitään uudelleen avoimesti tiedottaen. Palauteryhmien palautteet ja niiden vaikutus julkistetaan. Kiistanalaiset muutokset jätetään tekemättä.

6. NUORISOTYÖ

Luottamus nuorisotyöhön ja nuorisotyöntekijöihin pyritään palauttamaan. Selvitetään mitkä ovat tämän hetken painotukset ja mietitään onko niissä muutettavaa. Asetetaan selkeät tavoitteet toiminnasta ja opetuksen sisälöstä.

7. YHTEYDENPITO

Hallituksen ja johtajien sekä seurakansan yhteydenpitoa parannetaan niin, että molemmat tietävät missä mennään. Hallituksen valintaan mietitään useamman jäsenen ulottuvilla olevia vaikutusmahdollisuuksia.

SISÄLTÖ

1. KRISTUS

Olemme auttamattomasti hukassa ja Jumalan kirkkautta vailla ilman Jeesusta Kristusta ja hänen sovitusystään. Tämän tulee olla keskiössä niin seuroissa kuin muulloinkin toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

2. RAAMATTU

Raamattu on otetaan ”uudelleen” työkaluksi Siionin virsien rinnalle niin työntekijöille, maallikkopuhujille kuin seurakansallekin. Olkoon körttiläisyydessä vapaus tulkita Raamattua, ammentakoon jokainen Raamatusta

sen ravinnon, minkä juuri hän tarvitsee. Raamattu on ihmiselle juuri niin totta kuin Jumala Pyhän Henkensä kautta todeksi tekee. Tärkeää on tutustua Raamatun Sanaan, muuten siitä ei ole meille hyötyä.

3. RUKOUS

Kanssakäyminen Jumalan ja Jeesuksen kanssa on rukousta. Tapahtumia ja tilaisuuksia järjestettäessä suunnitellaan yhteisen rukouksen paikat. Yhdessä rukoileminen on sielunhoitoa parhaimmillaan. Otetaan yhteinen ja tilanteeseen liittyvä rukous käyttöön seuroissa, kokouksissa ja tapahtumissa.

4. KÄSITTEET

Pelastuksesta, parannuksesta, uudestisyntymisestä, synnistä, sovituksista, iankaikkisesta elämästä ja muista keskeisistä kristinuskon asioista opetetaan niin kuin ne Raamatussa ovat.

Muutosliikkeen puolesta: JOUKO KUKKONEN maanviljelijä, Keitele, p. 0405686259 jouko.kukkonen@keitelelainen.com

* *Kädenlyöntipäivän puheenvuorossaan* Kukkonen (ilmeisen turhautuneena ja tuskastuneena tilaisuuden teologien, esitetyn ohittaviin, kieltäviin ja tyhjäksi tekeviin puheisiin, aseteisiin ja suhtautumiseen hänen esiintuomiinsa raamatullisiin näkökohtiin?), 'huokaisi' puheenvuorossaan:

”Kyllähän te piispat ja papit näitä asioita pyöritellä osaatte!”

Telppäsniityn herännäisyys, Paavo Ruotsalaisen ”tut-tava armo”, muutosliike ja Raamattu

Telppäsniityn herätyksellä oli suunnattomat ja paljossa raamatulliset seuraukset, laaja-alaiset ja kauaskantoiset vaikutukset, **kun** (sen valon mukaan mikä heillä oli) **sillä oli ja se säilytti kaikkein tärkeimmän**: raamatullisen pelastuksen tien julistuksen.

Mutta Telppäsniityn herännäisyys oli monessa, ja ainakin osaksi syyttäänkin – niin uskon – myös kiinni tietyissä keskeisissä kirkollisissa harhoissa ja eksytyksissä, pääsemättä niistä, ainakaan historiankirjoituksen mukaan, koskaan irti. Syyn tähän uskon olevan kahtalaisen: *ensinnäkin*, he syntyivät (luonnollisesti ja hengellisesti) maailmaan, jossa heitä, suurelta osin luku- ja kirjoitustaidottomina, ympäröi kaikkialla lähes ”aukottomasti” **kirkollinen uskonnollinen ja yhteiskunnallinen hallintajärjestelmä**; ja *toiseksi*, ne (jotka taisivat) lukivat Raamattua (*Biblia* 1776) ja *Katekismusta* (Svebilus/Juslenius 1745), ja ne, jotka niiden sisällöstä kuuliivat luettavan ja puhuttavan, rekisteröivät niissä sanottavan, että **Jumala on asettanut** sen, mitä he ympärillään näkivät ja kokivat.

Eikä heillä, tavallisella kansalla, eikä ilmeisesti myöskään useimmilla heränneillä papeilla, ollut harmainta aavistusta siitä, mitä Jumala Raamatun alkuteksteissä oikeasti oli asettanut. Eikä tavallisella kansalla tietenkään ollut minkäänlaista mahdollisuutta edes asetella kysymystä, saatikka selvittää, mitä Raamatun alkutekstit ovat ja mitä niissä on. He uskoivat kirkollisen järjestelmän mm. ”kirkkoineen, kasteen lupauksineen, -armoineen/liittoineen, pappeineen ja piispoineen” – jotka viimeksi mainitut taas edustivat kirkkoa ja olivat olennainen osa sitä – olevan Jumalan asettamuksia, kun heidän Raamatussaan niin sanottiin.

Telppäsniityn heränneiden julistuksesta on olemassa kirjallisia tallennuksia äärimmäisen niukasti. Siitä mm. johtuen heidän opillisista käsityksistään on vaikeaa saada täsmällistä käsitystä. Heidän kirjoituksiinsa/kirjeissään ”vilahtelee” kuitenkin aina, sen lisäksi mitä jo heidän vaelluksensa todistaa, siellä täällä riittävästi ”todisteita” siitä, että hekin olivat hämmästyttävän pahasti ”takussa” tiettyjen kirkollisten perusharhojen ja eksytysten pauloissa. Missä määrin se oli heidän tietämättömyyttään ja ymmärtämättömyyttään Sanan todellisesta sisällöstä, missä määrin lihallista epäkuuliaisuutta sille, Herra sen tietää. Siihen se ei kuitenkaan vaikuttanut, että he julistivat sellaista evankeliumia, mikä mm. edellytti ihmiseltä *parannuksen ja kääntymisen* kautta tapahtuvaa *uudestisyntymistä* tullakseen

kristityksi ja pelastetun tilaan. Ja heidän julistuksensa sai myös näin tapahtumaan: ”**Herra vahvisti Sanan sitä seuraavien merkkien kautta**”.

Kun herännäisyydestä eronneet papit *Ylihärmän pappeinkokouksessa* syytivät heränneitä – keskeisesti Ruotsalaista ja Malmbergiä, vaikka nimiä ei suoraan mainittukaan, sanottiin vain, että ”**nyt kun ihmisjumaloinnin si-teet on katkaistu**” – mm. siitä, että ”**oppi vanhurskauttamisesta on ollut hatara ja löysä**”, olivat he siinä tavallaan osaksi oikeassakin. Ainakin jos tuolla ”löysällä ja hataralla” tarkoitettiin sitä Ruotsalaisen ”**tuttavan armon**” vanhurskauttamisopin, ”selitystä”, mikä on luettavissa Paavon sanallisesta ”*ahtaan portin*” määrittelystä. Teksti sinänsä ei ainakaan nykyajan yleiskieliselle lukijalle avaa, mitä hän tarkoittaa tuolla mystisellä ”**tuttavalla**” armolla. Näin kirjuri (Paavohan ei kirjoittanut, vaikka luki):

”Nyt tulee taas uusi kysymys: mikä on se *ahdas portti*, josta Raamattu niin paljo juttelee? Eikö tämä ole *ahdas portti*: koska [*kun?*] syntinen näkee Jumalan vihan päällensä seisovan, ja on kasteen liiton rikkoja, eikö hänen tässä pitäisi mielellään seisoa Herran edessä kaikkien nuhteitten alla, kuin omassa tunnossa on, seisoa alallaan Herran edessä niinkauvan kuin hän saapi tuta sisällisesti, että hänellä on **tuttava armo**” (*Paavo Ruotsalaisen Kirjeet*: ”Muuana sana heränneille talonpojan säädystä”, s. 105, Nilsissä 16. joulukuuta 1846).

Allekirjoittanut joutuu kyllä omalta kohdaltaan tunnustamaan, että jos vanhurskauttamisopista pitäisi *pelkästään* Paavon yhden kirjeen perusteella tulla selvä käsitys, jäisi se melko täydellisesti tulematta. Oma mielenkiintonsa olisi tietää, mitä aikalaisensa savolaiset ja pohjalaiset, puhtaasti kielellisesti ymmärsivät tuolla ”tuttavalla”. Mutta ymmärsivät mitä ymmärsivät, tokkopa heillekään vain tuon kirjeen perusteella juurikaan valkeni, mitä ihmisen lopulta pitäisi tehdä, että hän ”pääsisi läpi ahtaasta portista” eli hänet vanhurskautettaisiin, ts. että hän saisi *syntien anteeksisaamisen armon* ja hänet taivaasta ”*julistettaisiin syyttömäksi*” Jumalan edessä.

Mutta yhtä selvää, kuin edellinen on epäselvää, on se, että Ruotsalaisen julistaessa evankeliumia, Pyhä Henki selvitti kuulijoiden sydämille täydellisesti, mitä heidän sisimmässään täytyi tapahtua, että he saivat syntien anteeksisaamisen armon. Tämän todistus Paavon julistuksen hedelmänä on täysin sama, kuin Korneliuksen kodissa Apt 10, missä Pyhässä Hengessä julistettu Sana ja Pyhä Henki näyttivät todeksi synnin, vanhurskauden ja tuomion (Jh 16:8-11), synnyttäen sydämet puhdistavan uskon (Apt 15:8,9) niin, että taivaasta laskettiin astioihin vanhurskauttava ja uudestisyntyttävä Jumalan Pyhä Henki (vrt. Pielisjärven herätys, sivulla 36; *SHH I*, 82), joka

tuo sydämelle todistuksen syntien anteeksisaamisesta, Jumalan lapseudesta (Rm 5:1-5; 8:8-17) ja antaa sisimpään yli kaiken ymmärryksen käyvän Jeesuksen rauhan (Fil 4:7; Jh 14:27).

Edellä olevan kokeneiden astioiden kohdalla toteutuu se ihmisten kokemus, mistä Sakarias Pyhällä Hengellä täytettynä puhui profeetallisessa julistuksessaan Johannes Kastajasta ja tulevasta Messiaasta, Jeesuksesta:

”Ja sinä lapsukainen olet kutsuttava Korkeimman profeetaksi ... olet käyvä Herran edellä valmistaaksesi Hänen teitään, antaaksesi Hänen kansalleen **pelastuksen tuntemisen** heidän **syntiensä anteeksisaamisessa**” (Lk 1:76,77).

Tämä sanankohta on samalla myös hengellinen suomennos Ruotsalaisen ”tuttavalle” (armolle): ”**tuttava**” on yhtä kuin syntien **anteeksisaamisen armon** ja pelastuksen ”**tunteminen**” sisimmässään. Mutta että tuo ”tuttava”, ts. sisällisesti ”**tunnettavissa oleva**” armahduksen kokemus saattoi tulla, evankeliumin Sanan ja Pyhän Hengen piti/pitää saattaa sisällinen ihminen raamatulliseen *mielenmuutokseen / kääntymykseen* ja *Herran nimen avuksi huutamiseen* (Lk 24:45-49; Apt 2:21; 2:38; 3:19-21). Ne, jotka ovat vailla tätä kokemusta, eivät tätä käsitä; se on heille vain vanhurskauttamisen ”**hataraa** ja **löysää**” ihmisoppia, kun taas näihin nähden tiedottomien ”**sakramentilla leimaaminen**” on heille ”**puhdasta Jumalan Sanaa**”.

Vain Pyhä Henki osaa Pyhässä Hengessä tapahtuvan evankeliumin julistuksen (1Pt 1:12) yhteydessä antaa täydellisen sisällön sanoille *metanoeeo* (*tehdä ”parannus”*, ts. *muuttua mieleltään, ajatella toisin; katua*), ja *epistrefoo* (*kääntyä pois jostakin, kääntyä ja palata jnk:n luo*). Ja näin tapahtuu, vaikka enempää julistaja kuin kuulijatkaan eivät olisi koskaan em. sanoista ja niiden merkityksistä kuulleet. Kun Pyhä Henki voitelee julistajan ja avaa kuulijoiden sydämet, ei tarvitse ”vääntää rautalangasta mallia” Jumalan asettamasta ”*autuudenjärjestyksestä*”; Jumalan Henki avaa kuulijoiden ”*sydämet ymmärtämään*”, ei ”*järjellään käsittämään*”, mitä asiaa Jumalalla on heille ja mitä Hän haluaa heidän sisimmässään tapahtuvan (Apt 16:14).

Sanan Lk 1:76,77 (edellä) vaikuttamiin seurauksiin on sitten läheisessä yhteydessä myös Sana 2Kr 13:5:

”Koetelkaa itseänne, oletteko uskossa; tutkikaa itseänne. Vai ettekö tunne, että itseänne, että Jeesus Kristus on teissä? Ellei, niin ette kestä koetusta”.

Jeesus tulee asumaan omiensa sydämiin Pyhän Hengen kautta, joka siitä lähtien kun tämä Hengestä syntymisessä tapahtuu, todistaa siellä yhdessä meidän henkemme kanssa siitä, ”*että me olemme Jumalan lapsia*” (Jh 17:22-26; Rm 5:1-5; 8:10-17). Mutta oli siis muutakin. Siitä seuraavassa.

Paavo Ruotsalainen, N.K. Malmberg ja J. Lagus, ja esim. mm. myös oppinut dosentti J.I. Bergh, puhuivat kirjoituksissaan/kirjeissään myös Raamatulle tuntemattomista, (vesi) ”**kasteen liitosta** ja sen rikkojista, ”**kasteen armosta**, **kasteessa vastaanotetusta uskosta maailman Vapahtajaan**, ja siitä **liitosta**, **johon Herra heidät kasteessa** [oik. kirkon ”**sakramentissa**”] **otti**”, aivan hämmästyttävästi heidän vainoajiensa harhaoppisia ja totuudesta eksyttäviä asioita:

”... vaikka he ovat **kasteen liiton** rikkojat” (**Ruotsalaisen Kirjeet** n:o 89, s. 105).

”Tämän kuun 15. päivänä Jumala antoi meille lihavan ja hyvin kehittyneen tyttön, joka 19. päivänä **otettiin Jumalan armoliittoon** ja sai nimekseen Ida Sofia” (**Malmbergin Kirjeet** n:o 17, s. 50. Herättäjä).

”... semmoista tapahtuu kansan keskuudessa, joka tunnustaa raamatun Jumalan omaksi sanaksi, **kasteessa on vastaanottanut uskon maailman Vapahtajaan** ja julkisesti luvannut rakastaa häntä enemmän, kuin mitään muuta maailmassa” (**J. Lagus** Kalajoen käräjien loppulausunnossa, *SHH II*, 120,121).

”... päästäkseen jälleen siihen **liittoon, johon Herra heidät kasteessa otti**” (**J.I. Bergh**, *SHH I*, 150).

Mistä nämä miehet saivat käsitteet **kasteen liitto** ja **kasteen armo** (kasteen **armoliitto**) ?

”**Kasteen liiton**” he saivat *Bibliastaan* (1776), jossa 1Pt 3:21:stä on kirkkoteologinen väännös kasteesta: ”se on **hyvän omantunnon liitto**”. UT:n kreikassa on tuon ”**liitto**”-väännöksen kohdalla *eperotema* (pyytämistä), mikä jo KR-38:ssa on käännetty oikein ”hyvän omantunnon *pyytämistä*”. Ja taas KR-92:ssa palattu ”liittoon”. Jakeessa ei siis ole UT:n kreikan **liitto**-sanaa (*diateekkee*).

”**Kasteen liiton**” he saivat myöskin käyttämästään Swebiliuksen/Jusleniuksen *Katekismuksesta* 1745, jossa ensinnäkin asetetaan kysymykset kasteesta tietämisestä ja oppimisesta, sekä *Katekismuksesta* itsestään: ”**Mistä sinä tämän opit ja tiedät?**”, ja: ”**Mikä Katekismus on?**” Ja niihin vastataan: ”**Katekismuksesta**”, ja: ”se on ... lyhykäinen **kristillisen opin sisällöpito, otettu Pyhästä Raamatusta**” [*Bibliasta* 1776]. Ja sitten aikaan kirjoitetaan: ”**Kaste** on... **sakramentti**, jossa Jumala, veden ja sanan [= **sakramentin**] kautta **ottaa ihmisen liittoonsa**” (s. 49,175).

Sanoja ja käsitteitä ”**kasteen armo**/kasteen **armoliitto**” he eivät voineet löytää Raamatusta, eivätkä *Katekismuksesta*kaan, kun siellä ei niitä käännösväännöksinäkään ollut; nämä he saivat vain kirkkoteologisina johdok-

sina **sakramentin ”kasteen liitosta”**, postilloissa ja seurapuheissa sekä kirkoissa, epäilemättä jo tuolloin runsaasti toistelluista ”kasteen armosta ja kasteen armoliitosta”.

Antaahan Jumala tietysti armonsa **ottaessaan kasteessa liittoonsa**, Uuden Liiton jäseneksi, mutta ei vesikasteessa (eikä ”**sakramentissa**”!), vaan **Jeesuksen kastaessa** omikseen tulleet **Pyhässä Hengessä** – ilman vettä – Kristuksen ruumiin jäseniksi. – ”**Minä kastan teidät vedessä – Hän kasta teidät Pyhässä Hengessä** [ilman vettä] (Mt 3:11; Apt 1:5; Apt 10:34-48; 11:15-18; 15:7-9; 1Kr 12:13).

Entäs **papit** ja **piispat**, jotka heille, eksyttäviä ”**kasteen armon ja liiton**” oppejaan ja kirkkoa asemastaan käsin ja asemansa kautta junttasivat? Ne-kin telppäsniityläiset saivat *Bibliastaan*, jonka sekä *esipuheissa*, että itse *Sanan käännöksissä* oli/on aivan uskomattomia väännöksiä.

Bibliassa oli/on siis kirjeissä *esipuheet*, joissa jo pohjustetaan sitä, mitä itse kirjeiden tekstien käännöksissä tullaan vääntämään. *Esipuheissa* mm. näin:

”Tämän Epistolana on pyhä Paavali **kaikille piispoille** opiksi kirjoittanut, kuinka *heidän* pitää kristikuntaa kaikissa säädyissä opettaman ja hallitseman ... [*hän*] kirjoittaa minkäkaltaiset **piispat** eli **papit** ja heidän emäntänsä oleman pitää”;

”Tässä Epistolassa neuvoo pyhä Paavali Timoteusta, että ... **piispan** pitää alati valvoman ja evankeliumissa työtä tekemän ...” (*esipuhe* 2Tm);

”Hän opettaa, millaisen **piispan** eli **pitäjän papin** oleman pitää ...” (*esipuhe* Tt).

Ja näin ”raamatullisesti” *Bibliassa* väännetään edellä mainittujen, itse kirjeiden **raamattutekstiä**:

”Niin pitää siis **piispan** [Raamattu: *episkopos*, so. *kaitsijan eli*, ts. *jokaisen srk:n kunkin vanhimman*,] oleman nuhteettoman, yhden emännän miehen ...” (1Tm 3:2);

”Sentähden minä sinun Kretaan jätin, että sinun pitää toimittaman, mitä vielä puuttuu, ja **pappeja** [Raamattu: *presbyteroi* eli *vanhemmat*] **kuhunkin kaupunkiin asettaman**, niin kuin minä sinulle käsenyt olen” (Tt 1:5).

Timoteus- ja *Tiituskirjeiden* tapaan *Bibliassa* jatketaan 1Pt 5:1:ssä *seurakunnan vanhempien* vääntämistä kirkollisesti **papeiksi** ja lisätään siihen vielä Apt 20:28 ja 1Pt 2:25 sekä Jeesuksen, että *vanhempienkin* vääntäminen **piispoiksi**. Pietarinkin kirjeen *esipuheessa* jo pohjustetaan tulevia väännöksiä siitä, miten Pietarin sanotaan neuvovan **piispoja** ja **pappeja**”.

Edellä mainittujen kohtien raamattutekstien käännösväännökset Bibliassa mm. näin:

”Vanhoja **pappeja** minä teidän seassanne neuvon, joka myös **pappi** olen... (1Pt 5:1);

”Niin ottakaat siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät **piispoiksi** pannut, kaitsemaan Jumalan seurakuntaa” (Apt 20:28);

Nyt te olette palanneet teidän sieluinne paimenen ja **piispan** [Jeesuksen] tykö” (1Pt 2:25).

Oikeasti Pietari siis kirjoittaa 5:1:ssä seurakunnan *vanhemmille* (*'presbytereille'*) ja sanoo itsekin olevansa yhdessä toisten kanssa sellainen (*sympresbyteros*, so. *'kanssavanhempi'*). Jeesuksesta Pietari kirjoittaa 1Pt 2:25:ssä seurakunnan *paimenena* (*poimen*) ja *kaitsijana* (*episkopos*); vrt. ruotsikielen oikein kaunis ”kaitsija”: *vårdare, hoitaja, hoivaaja*. Apostoli Paavali kutsui tykönsä Efeson *vanhemmat* (20:17) ja sanoi heille, että Pyhä Henki on pannut heidät *kaitsijoiksi* (*episkopos*), mikä Raamatussa aina tarkoittaa paikallisen seurakunnan *vanhempia*. Kun *episkopos* väännetään ”**piispoiksi**”, tarkoitetaan kirkollisesti seipitettyä, UT:lle kokonaan tuntematonta käsitettä, jolla ei ole mitään tekemistä UT:n episkoposten kanssa.

Biblian esipuheiden kirjoittajat ja raamattutekstin kääntäjät siis aivan ymmärtämättömästi (tai häpeämättömästi) vääntävät kirjeiden tekstit tarkoittamaan jotakin aivan muuta, kuin mitä Raamatussa kirjoitetaan. –Ja kun Telppäsnäytyn heränneet näitä valheita lukivat ja kuuntelivat luettavan, he raukat uskoivat näiden pöyristyttävien väärennösten olevan Jumalan Sanaa ja asettamuksia!

Myös *heränneillä papeilla* oli napanuoria tähän **kirkolliseen pappeusoppiinkin**, minkä tietysti todistaa jo se, että he olivat sitä – vaikka sitten sen, ainakin sydämellään ymmärsivätkin, että Paavo Ruotsalainen oikeasti oli UL:n ”**kuninkaallinen pappi**”, ja he taas, ennen heräämistään ja kääntymistään, olivat ”kirkon pappeja”, mutta eivät kristittyjä. Ruotsalainen tokaisikin, jopa näille heränneille ”virkamiehille”, Marielundin suurhäässä: ”*Luuletteko olevanne Herran pappeja*” (*Palava kynttilä*, 270). *Konventikeliplakaatin* 1726 katolis-luterilaisia järjestömiä käsityksiä ”pappien” ja ”maallikoiden” suhteesta *Jumalan voiteluun*, kykyyn julistaa evankeliumia ja opettaa seurakuntaa, ei heillä enää herättyään varmaankaan ollut.

Sydämessään ja Raamattunsa edessä heidän täytyi tajuta, että ”Kristuksen opissa” ei UL:ssa ole mitään jakoja ”pappeihin ja maallikoihin”, vaikka olivatkin ehkä tietämättömiä mm. *Biblian* em. tekstiväärennöksistä ja siten ainakin jossakin mitassa ymmärtämättömiäkin aiheessa.

Näin katolis-luterilainen kirkollinen ”Konventikkeliplakaatti” 1726:

”Heillä [”maallikoilla”], kun eivät ole osallisina **papiksvihkimisen sakramentista**, ei voi olla **Pyhän hengen voitelua** *eivätkä siis voi keskenänsä* puhua kristinuskosta joutumatta erehdyksiin” (*SHH III*, 389).

Kun sitten ”Muutosliikkeessä” tämän päivän *liikettä* koskien – aivan oikein – vaaditaan palaamaan puheissa ja opeissa opettamaan mm. *parannuksesta, uudestisyntymisestä*, jne., siten kuin Raamatussa niistä opetetaan, olisi näitä vaativien huomioitava, ettei heidän ole mahdollista esittää näitä vaatimuksiaan ja samaan aikaan edesottamuksillaan julistaa sitoutumistaan kirkkoon ja sen oppeihin. Tämä on sekä mahdotonta, että ”älyllinenkin itsemurha”; ei ole mahdollista samanaikaisesti ja totuudessa pysyen sitoutua toisensa poissulkeviin vastakohtiin ja perustella sitoutumistaan toiseen toista vastaan. Tämä todistui Karhunmäessäkin 7.6.2014.

Kädenlyöntipäivässä teologiien tarvitsi vain heittää ”pyöritellen” peliin ”**jyrkästi kirkollinen, sakramentti-kristitty ja kirkkojärjestys**” – ja Muutosliikkeen esitykset oli kerralla halvaannutettu hengettömäksi. –Asiat on kyettävä todistamaan Raamatulla, historialla ja käytännön elämällä. Aina.

Ihmisten johdattamista raamatullisella evankeliumilla parannukseen/kääntymiseen ja uudestisyntymiseen haluavat ovat tänä päivänä aivan samassa tilanteessa kuin olivat tätä julistavat Telppäsniityn heränneetkin: heidän julistuksensa kohteita olivat useimmin raamatullisesta heräämisestä, parannuksesta/kääntymisestä ja uudestisyntymisestä mitään tietämättömät, kirkon ”**sakramentti** -uudestisyntytetyt” ja itsensä sillä perusteella kristityiksi kuvittelemat kirkon jäsenet. Ja joka ei tätä tehtävää ymmärrä ja tai katso voivansa suorittaa, sillä ei ole oikeutta pitää itseään Raamatun, eikä Telppäsniitynkään heränneenä.

Niiden, jotka herännäisyyden juurille palaamiseen vedoten vaativat julistuksessa palaamista Ruotsalaisen, Malmbergin ja Laguksen oppiin, evankeliumin Sanan ja Pyhän Hengen synnyttämiin raamatulliseen parannukseen, kääntymiseen ja uudestisyntymiseen välttämättömänä ja ainoana tienä syntien anteeksisaamisen eli kristityksi tulemiseen, täytyy ymmärtää, että samoin kuin nuo ”telppäsniityläiset” julistajat, samoin hekin joutuvat päävihollisensa kirkon vainoamiksi ja sen toiminnassa eristetyiksi. –Hengen lait, maailma ja kirkko, eivät ole muuttuneet. Eivätkä muutu.

Olisin niin halunnut tukea **Jouko Kukkosta** hänen muuten sisällöltään hyvässä ja hyvähenkisessä esityksessään, mutta mitäs minuutin-parin kommenttipuheenvuorossa voit mistään dokumenteilla argumentoiden ”todis-

taa”. Ja sille ”rintamalle ja hengelle” taas, mikä *Kädenlyöntipäivässä* oli vastassa, oli ja on ilman dokumentoituja todisteita yhtä tyhjän kanssa vain esitellä, että ”olen tätä mieltä”. Eivätkä heille merkitse mitään Sanan ja historian dokumentteihin perustuvat todisteetkaan. Heille kun ei – harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta – ole mitään Jumalan Sanaa. Heille merkitsee vain tämän maailman järjestelmä, siltä saatu asemansa ja niitä ylläpitävän enemmistön kannatus – olivatpa todisteet totuuden puolesta mitkä tahansa. He ovat Sanan totuuteen nähden kuin *Pilatus*, joka kysyi, ”**mikä on totuus?**” kun **Jumalan Sana**, ”Tie, **Totuus** ja Elämä” seisoi hänen edessään. Ja näiden liikkeen nykykellokkaidenkin vastaus on, elleivät saa parannuksen armoa tulla Raamatun ja ”Telppäsniityn heränneiksi”, sama kuin Pilatuksella: enemmän *kannattaa* totella Keisaria kuin jumalaa.

Mutta tietyn verran esteenä oli sekin, kun oli tiedossa, etteivät esitetyt vaatimukset myöskään olleet puolustettavissa puhujan samanaikaisen kirkoon ja sen oppeihin sitoutuneisuuden kanssa. No, nyt on todistettu. Ja olen jatkossakin – siinä mitassa kun kelpuutetaan – koko sydämestäni mukana Muutosliikkeen vanhurskaita pyrkimyksiä edistämässä.

Meidän on myös ymmärrettävä, kokoamiseen eikä hajottamiseen pyrkiessämme, että historiasta ei löydy esimerkkiä siitä, että jokin todellisesta *herätyksestä* alkanut ja sittemmin *herätysliikkeeksi organisoitumisen* kautta *liikkeeksi* päätnyt **järjestäytynyt ihmisten uskonnollisuus** olisi *organisaationa* muuttanut suuntaansa ja palannut takaisin alkuun. Niitä on aina vallinnut aikakautensa ”lasten” enemmistö, joka pääsääntöisesti ei enää ”Joosefista mitään tiennyt”. Eikä halunnutkaan tietää. Yksilöt voivat herätä ja kääntyä, mitä aina on tapahtunut ja tulee tässäkin tapauksessa tapahtumaan, mutta *liikkeet* eivät voi herätä ja kääntyä. Tässäkään tapauksessa.

Mutta se, minkä evankeliumin asialla olevina voimme tehdä ja missä tuloksia saavuttaa, on se, että – samoin kuin *Telppäsniityn heränneet* – edelleen kutsumme **väärentämättömällä Jumalan Sanalla** ihmisiä ulos tämän maailman hukkuvasta menosta, sisälle Jumalan Kuningaskuntaan ja seurakuntaan, joka ei ole mikään järjestö, ja jota Herramme ja Vapahtajamme Jeesus Kristus sen Kallioperustuksena itse rakentaa; se, jota Tuonelan portit eivät koskaan voita.

Myös siihen ”Muutosliikkeen” piirissä esitettyyn äimistelyyn on helppo yhtyä, että miksi ihmeessä käytännöllisesti katsoen kaikesta raamatullisuudesta ja Telppäsniityn herännäisyydestä irtisanoutuneet ja irtisanoutuvat silti puhuvat kohdallaan herännäisyydestä, liittävät itsensä tuohon nimeen/käsitteeseen, samalla hävittäen siitä kaiken sen mitä se tarkoittaa. Ja kun he

eivät voi mihinkään alun herännäisyyden sisältöön samaistua, miksi he eivät perusta jotakin kokonaan omaa, näppäryyskirjoitteluun erikoistunutta liberaaliteologista sivistysseuraansa – vaikkapa ”*Jyrkästi kirkollinen ekumeeninen Raamatun, herätyksen ja kristinuskon vastustamisyhdistys*”?

Vastaukset näihinkin taitavat löytyä Raamatusta.

Lopuksi

Vaikka ajat ja aikakaudet, tavat ja taistelut vaihtuvat, periaatteessa siinä taistelussa, jota Jumala ja Hänen seurakuntansa käyvät pimeyden voimia ja sen välikappaleiden vaikutuksia vastaan, on pohjimmiltaan kuitenkin aina kysymys samasta asiasta.

Telppäsniityn herännäisyyden edustajia oli kuultavana *Turun pappein-kokouksessa* 1842, missä herännäisyys oli arvosteltavana. Kun jo monenlaista oli kuultu, ja arkkipiispa **Melartin** kehotti tri **J. Wegeliusta**, ”joka oli likeisessä suhteessa moitteen alaisiin nuorempiin säätyveljiin”, puhumaan, sanoi tämä – kaiketi vastoin sitä, mitä arkkipiispa odotti saavansa kuulla – joitakin peräti arvollisia ja muuttumattomia totuuksia siitä, mistä aina perimmiltään ja oikeasti on kysymys, kun syntyy sellaista, minkä koh- teeksi Telppäsniityn heränneet ja heidän keskeiset julistajansa nyt olivat joutuneet.

Näin siunaavasti tri Wegelius puhui ikuisia totuuksia:

”Kaiken sen nojalla, minkä tiedän niistä nuorista miehistä, joiden käytöstä niin paljon moititaan ja joista hyvästi tunnen useimmat, väitän että heitä ei suinkaan ole syytä moittia siitä, mistä heitä nyt syytetään; vaan olen minä täydellisesti vakuutettu siitä, että ne epäjärjestykset, joita heidän niskoilleen pannaan, ovat saaneet alkunsa valheellisista ja panettelevista kertomuksista.

Semmoiset soimaukset – siitä olen vakuutettu – ovat lähteneet siitä luonnol- lisesta vihasta, jolla maailma ja luonnolliset ihmiset vainoovat Kristusta ja Hä- nen evankeliumiansa – vihasta, jonka Jumala jo paratiisissa pani käärmeen sie- menen ja vaimon siemenen välille.

Tätä vihaa, joka jo Vanhassa Testamentissa kohtasi Herran profeettoja, kesti yhä ja juuri se sai aikaan, että itse Vapahtajaa vastustettiin, että Häntä häväistiin, pidettiin kerettiläisenä ja piestiin, että Hänet vihdoin tuomittiin ja ristiinnau- littiin ja että juuri ne sen tekivät, joiden olisi tullut johdattaa kansaa Jeesuksen tykö, pitää huolta opista ja koettaa saada sitä eläväksi ja vaikuttavaksi ihmisissä.

Samaa pimeyden vihamielisyyttä, joka sittemmin kohtasi Kristuksen aposto- leja, on edelleen kestänyt ja se on epäilemättä kaikkina aikoina jatkuva kaikkia tosikristityitä vastaan, etenkin niitä sananjulistajia vastaan, jotka puhtaasti ja väärentämättä saarnaavat, ei kuollutta, vaan elävää Kristusta. Viha ja nuo ras-

kaat syytökset, jotka nyt ovat tulleet nuorten, pelottomien saarnaajien osaksi, ovatkin sentähden oikeastaan tähdätyt Kristusta ja Hänen evankeliumiaan vastaan, eikä muuten voi käydäkään, niin kauan kuin he julistavat elävää Kristusta eivätkä lakkaa Pyhän Hengen johdattamina pelvotta seuraamasta Hänen askeleitaan” (SHH II, 400, 401).

Tästä samasta, mistä Vegelius puhui, on todellakin kaikkina aikoina kysymys kaikessa siinä, kun evankeliumin totuutta ollaan **vääristämässä** ja **vaihtamassa** sitä kokonaan ”suolattomiin” pimeisiin ihmisoppeihin ja vihollisen innoittamiin suoranaisiin luopumuksen eksytyksiin. Ja kun hyökätään niitä vastaan, jotka väärentämätöntä Jumalan Sanaa peräänkuuluttavat ja pitävät esillä, alkaa hyökkäys viimeistään silloin, kun julistus alkaa vaikuttaa sitä, ”että kuulijoiden silmät aukeavat ja he kääntyvät pimeydestä Valkeuteen ja saatanan vallasta Jumalan tykö, että saisivat uskomalla Jeesukseen synnit anteeksi ja perintöosan pyhitettyjen joukossa” (vrt. Apt 26:18). Tähän saakka eksytyksiä ututetaan, mutta Sanan vaikutusten jälkeen alkavat avoimet hyökkäykset totuutta ja sen puhujia vastaan. Aina.

En yleensä koskaan pane tietoisessa hengellisen rakentumisen tarkoituksessa esille muuta, kuin Jumalan Sanaa, mutta teen nyt poikkeuksen. Alla olevat sanat ja ”sävel” ovat, Jumalan armosta vanhoilla päivillään, uskoon tulleiden kansanpelimanni **Konsta Jylhän** ja vaimonsa **Rebekka Jylhän** kautta taivaasta – niin uskon – hengellisenä lauluna saatu lahja seurakunnalle. Laulun nimenä on ”ELÄMÄNKULKU”.

Tämä laulu on, sanat ja sävel kokonaisuutena, maailmassani yksi kaikkein kauneimpia, siunaavimpia, ”sydämen jäitä sulattavimpia” ja syvää rauhaa vaikuttavimpia hengellisiä lauluja mitä tunnen. Sen sanomalla, ja lopussa olevilla Raamatun Sanoilla, tahdon siunata sinua sisareni ja veljeni taivasmatkallamme eteenpäin – olkoon ”Kristuksen täysi siunaus mukana” (Rm 15:29).

”Jeesus sä virvoitat vaeltajaa, maallinen taival kun uuvuttaa. Kiusojen vaarojen keskellä saan, Sun armosi varjossa kulkea vaan. Sä Sanalla Pyhällä lohtua tuot ja armosta syntini anteeksi suot.

Valkenee polku niin ihmeellinen, loisteessa Kristuksen kirkkauden. Hälvenee taistelu maallinen, kun rauhaasi valtavaan käyn vaipuen. Mun murheeni, tuskani pois katoaa, kun rintaasi vasten vain levätä saan.

Katso Mun rauhani taivaallisen, sinulle annan Mä iäisen. Muuta et, lapseni, löytää sä voi, mi sinulle syvemmän rauhan toi. Vain hetkisen kestävi vaelluksesi. Sua matkalla hoidan, oon auttajasi.

Sieluni janoaa kirkkauttasi, nauttimaan iäistä iloasi. Täältä ei pysyvää löydy majaa. Siks' luoksesi kaipaan oi Vapahtaja. Mä murheeni, huoleni siel' unhoitan, kun rauhas' ja rakkautes' vain omistan.

Jeesus sä aurinko taivaallinen, pyhät saa iloita loisteessa sen. Työ tehty kerran on Golgatalla. Sen voitossa autuus on jokaisella. On turvamme uhrissa Jeesuksen, iankaikkinen rakkaus lahjoitti sen”.

”Kutsutuille ... Isässä Jumalassa rakastetuille ja Jeesukselle Kristukselle varjelluille”:

”Kun minulla on ollut harras halu kirjoittaa teille yhteisestä pelastuksestamme, tuli minulle *pakko kirjoittaa ja kehottaa teitä taistelemaan* sen uskon puolesta, joka kerta kaikkiaan on pyhille annettu” [Jd j. 3];

”Kolossassa asuville pyhille ja uskoville”:

”Runsaasti asukoon teissä Kristuksen Sana; opettakaa ja neuvokaa toinen toistanne kaikessa viisaudessa, psalmeilla, kiitosvirsillä ja hengellisillä lauluilla, veisaten kiitollisesti Jumalalle sydämissänne. Ja kaikki, minkä teette Sanalla tai työllä, kaikki tehkää Herran Jeesuksen nimessä, kiittäen Isää Jumalaa Hänen kauttansa (Kol 3:15-17);

ja ”**Heprealaisille**” (so. kaikille uskovan Aabrahamin lapsille, Gal 3:7-9; Rm 4:7-16, jae 13, ”.. perivä maailman, kreikassa kosmoksen, so.: maailmankaikkeuden):

*Mutta rauhan Jumala, joka on kuolleista nostanut Hänet, joka **iankaikkisen liiton veren kautta on se suuri lammasten Paimen**, meidän Herramme Jeesuksen, hän tehköön teidät [meidät] kykeneviksi kaikkeen hyvään, voidaksenne [voidaksemme] toteuttaa Hänen tahtonsa, ja vaikuttakoon teissä [meissä] sen, mikä on Hänelle otollista, Jeesuksen Kristuksen kautta; Hänelle kunnia aina ja iankaikkisesti! Amen” (Heb 13:18-22).*

Ja aivan lopuksi:

”Minä pyydän... *kestäkää tämä kehotuksen sana; sillä lyhykäisesti minä olen teille kirjoittanut*” (Heb 13:22).

Ps 69:7

